

НАРОДНИ МУЗЕЈ У БЕОГРАДУ

**ИЗВЕШТАЈ О РАДУ
ЗА 2012. ГОДИНУ**

Београд, јануар 2013

САДРЖАЈ:

1. Уводни део

- 1.1 Основни подаци о Народном музеју
- 1.2 Основни подаци о делокругу рада и мисији Музеја
- 1.3 Организација рада и запослени
- 1.4 Руковођење/управљање
- 1.5 Финансирање рада Народног музеја

2. Обезбеђивање услова за адекватно чување, заштиту и презентацију збирки Народног музеја

- 2.1 Реконструкција Народног музеја у Београду
- 2.2 Реконструкција Музеја Вука и Доситеја

3. Активности и ефекти рада Народног музеја – редовне и програмске делатности

- 3.1 Збирке: аквизиције, обрада, ревизије
- 3.2 Заштита: превентивна заштита, конзервација и рестаурација
- 3.3 Изложбена делатност, основне поставке и позајмице дела за изложбе других установа
- 3.4 Издавачка делатност
- 3.5 Пројекти Народног музеја: истраживачки, изложбени, издавачки, конзерваторски пројекти – редовна и програмска делатност; међуинституционални пројекти, сарадања на пројектима других установа
- 3.6 Документација: израда фотодокументације, обрада архивске и документарне грађе, позајмице документационе грађе
- 3.7 Библиотека
- 3.8 Централна и матична делатност
- 3.9 Усавршавање стручњака: стручна и научна звања; учешће на стручним и научним скуповима, семинарима; стручни боравци у иностранству
- 3.10 Презентација/комуникација: манифестације, едукативне акције и едукативни пројекти за публику, предавања, концерти, број посетилаца, интернет презентација, медијска презентација и одједи
- 3.11 Објављени радови запослених
- 3.12 Награде и признања

4. Учесће у пројектима других институција, професионална ангажовања, професионалне позиције

1. УВОДНИ ДЕО

1.1 Основни подаци о музеју

Народни музеј у Београду
Трг Републике 1а, Београд
Телефон: 3306000, 2621-160
Факс: 2627-721
Е-mail: kontakt@narodnimuzej.rs
www.narodnimuzej.rs

Основан 10. маја 1844. године.
Оснивач Република Србија.

Централна музејска установа Републике Србије, матична за археолошку, нумизматичку и националну уметничку грађу до 20. века и страну уметничку грађу.

Музеји у саставу:

Галерија фресака, Цара Уроша 20, Београд
Музеј Вука и Доситеја, Господар Јевремова 21, Београд
Спомен-музеј Надежде и Растка Петровића, Љубе Стојановића 25, Београд
Музеј Лепенски Вир, село Бољетин, Доњи Милановац
Археолошки музеј Тердапа, Кладово

Матични број: 07023677

Шифра делатности: 092521

ПИБ: 101514832

Текући рачун буџетских средстава: 840-523664-51

Текући рачун сопствених средстава: 840-523668-39

Текући рачун донација: 840-516764-90 (отворен 17. јула 2009)

Збирке: 32 основне збирке и студијске збирке – укупно преко **400.000** музејских предмета (**202.125** инвентарних бројева)

Запослени: у децембру 2012. године **146** запослен.

Директор: др Татјана Цвјетићанин и од 14. септембра 2013, мр Бојана Борић Брешковић иманована за вршиоца дужности директора Народног музеја у Београду (решење 24 бр. 119-5930/2012 од 14. 09. 2012).

1.2 Основни подаци о делокругу рада Музеја

Народни музеј у Београду је најстарија установа заштите баштине у Србији, централна музејска установа матична за археологију,

нумизматику и уметност до почетка 20 века. Комплексног је типа, посвећен заштити, интерпретацији и промоцији слојевитог, мултикултурног наслеђа централног Балкана и Европе – од праисторије до данас.

Најважнији резултати у 2012. години:

- Народни музеј реализовао је укупно **33 изложбе**: 12 у Београду, 16 изложби у Србији и 5 у иностранству. Са музејима у саставу, акцијама и манифестацијама, изложбама у Србији и иностранству било је преко **145.000 посетилаца**.
- За потребе излагања, Народни музеј је уступио другим установама **136 дела**.
- Народни музеј је издао, самостално или као суиздавач, 3 монографије, 3 каталога изложби, 2 серијске публикације и 4 посебна издања (Музеолошке свеске и водичи), укупно **12 издања**, као и 21 деплијан.
- У 2012. години Народни музеј је обогатио своје збирке са укупно **44 културна добра**.
- Урађена је **конзервација и рестаурација 327** уметничко-историјска дела.
- Народни музеј је реализовао и **археолошка истраживања** на четири локалитета.
- У току 2012. године 10 сарадника Народног музеја стекла су звање кустоса, 1 техничара, 2 музејског саветника/конзерватора саветника, а 7 вишег кустоса/конзерватора. На стручним и научним скуповима узело је учешћа 11 сарадника са укупно 23 рада, а 45 сарадника је учествовало у различитим стручним семинарима и радионицама. На стручном усавршавању у иностранству су боравила 2 сарадника.
- Музеј је део својих активности остварио у партнерској сарадњи са: ЈП Београдска тврђава, Археолошким институтом, Централним институтом за конзервацију, Туристичком организацијом Србије, Туристичком организацијом Београда, НВО Културно наслеђе без граница, културним центрима и амбасадама Аустрије, Грчке, Ирана, Италије, Кипра, Македоније, Немачке, Француске, Црне Горе, Хрватске и Шпаније.

1.3 Организација рада и запослени

Основне организационе јединице Музеја, на основу Правилника о организацији рада и систематизацији радних места у Народном музеју, важећем од 23. августа 2005. године, чине: *Центар за збирке и истраживања*, у оквиру којег су Одељење за археологију, средњи век, историју новије уметности, нумизматику, Научноистраживачко-развојна јединица, као и музеји у саставу: Археолошки музеј Ђердапа, Музеј Лепенског Вира, Галерија фресака, Спомен-музеј Надежде и Растка

Петровића и Музеј Вука и Доситеја; *Центар за заштиту* са Одељењем за превентивну заштиту, Одељењем за конзервацију и рестаурацију и Истраживачком лабораторијом; *Центар за комуникацију*: Одељење за документацију, за едукацију и рад са публиком, Библиотека и Одељење за реализацију програма; *Одељење за заједничке послове*, у чијем саставу је Служба правних, кадровских и општих послова, Служба материјално-финансијских послова, Служба одржавања и Служба обезбеђења, као и *Кабинет директора*.

У децембру 2012. године у Музеју ради на неодређено и одређено време 146 запослених, а током године је у раду учествовало и седам волонтера.

1.4 Управљање

Управни одбор Народног музеја, у саставу проф. Бранислав Митровић архитекта, академик (председник), проф. др Вук Огњановић, Ивона Рајачић-Барандовски, Марина Андрић, Зоран Павловић саветник-конзерватор Народног музеја и Неда Јевремовић, музејски саветник Народног музеја (чланови), именован је 2009. године. У 2012. години Управни одбор је имао седам седница. Управни одбор Народног музеја доставља посебан извештај о раду Министарству културе и информисања. **Надзорни одбор** није именован.

Руковођење

Од 15. октобра 2004. године до 14. септембра 2012. **директор** Народног музеја била је др Татјана Цвјетићанин, а решењем Владе Републике Србије од 14. септембра 2012, мр Бојана Борић Брешковић именована је за **вршиоца дужности директора** Народног музеја у Београду (решење 24 бр. 119-5930/2012 од 14. 09. 2012).

Директору у руковођењу помажу **оперативни директор**, мр Биљана Ђорђевић, и **Стручно веће**, којег чине шефови основних стручних одељења: археологија – В. Крстић, заменик мр Д. Ратковић; Музеј Лепенски Вир – В. Васић (од 1. новембра привремени управник Ненад Радојчић); Археолошки музеј Ђердапа – Ј. Кондић; средњи век – Н. Церовић; Галерија фресака – мр Б. Поповић; нумизматика – В. Радић, историја уметности – Г. Станишић, заменик П. Петровић; Музеј Вука и Доситеја – Љ. Чубрић; конзервација – З. Павловић; едукација – мр Е. Гавриловић; документација и реализација програма – Н. Јевремовић (од 1. новембра шеф Одељења за документацију је мр В. Богосављевић Петровић, а Одељења за реализацију програма Н. Јевремовић), као и **Колегијум** (шефови свих организационих јединица, основна одељења и општи послови – И. Дорчић, финансије – О. Ракић, обезбеђење – С. Пејовић, одржавање – Ј. Алберт).

У одлучивању учествују и стални одбори и комисије:

Комисија за аквизиције Народног музеја дефинише политику развоја збирки и разматра конкретне предлоге за аквизиције. Комисија ради у саставу: др Т. Цвјетићанин (председник), Н. Радојчић, Ј. Кондић, А. Нитић, Љ. Миљковић, Г. Станишић, В. Радић и П. Петровић (секретар).

Уређивачки одбор Народног музеја утврђује издавачку политику. Чланови: мр Д. Војводић, З. Хамовић, др И. Суботић, А. Нитић, мр Д. Ковачић, мр И. Павић, мр С. Миленковић и В. Крстић (секретар). Главни и одговорни уредник до 14. септембра је била др Т. Цвјетићанин, од 14. септембра, мр Б. Борић Брешковић.

Стручни послови спроводе се и кроз посебне комисије:

Комисија за стручни надзор покретних археолошких налаза са археолошких локалитета врши увид у археолошке налазе са текућих истраживања и предлаже трајни смештај истих. Чине је: мр Д. Ратковић (председник), Д. Шљивар, Ј. Кондић, мр С. Фидановски, Н. Јевремовић, З. Павловић, М. Живковић и мр Е. Зечевић (секретар). Нови председник, мр В. Богосављевић Петровић и секретар, Ј. Марковић, од 16. јануара 2012. Комисија почела са радом 1.02.2012, примопредаја документације је обављена 27.02.2012. Одржана су 4 састанка. За 2011. стари сазив Комисије примио је и пописао 103 дозволе. Током текуће године Комисија је примила 8 извештаја о обављеним археолошким истраживањима. Из претходних година добијено 5 решења која су реализована (црква Св. Прокопија-1987, Рађево, Јаричиште-2010, Пауље-2010, Милешева из више година истраживања и Медијана-2010). Питање одлагања археолошког материјала за локалитет Јеринин град за 2010. није решено. Проблемска питања смештаја археолошког материјала са истраживања пројекта РБ Колубара и Аутопут Е-80 су у поступку договора и интревенција са различитим установама културе. За 2012. годину у НМБ су стигле 103 дозволе које су заведене у базу података.

Комисија за стручна мишљења и дозволе за извоз уметничких дела, која даје мишљење о привременом или трајном извозу уметничко-историјских дела за које је матичан Народни музеј; секретар Е. Блануша. У раду Комисије учествовали: П. Петровић, мр Д. Ковачић, С. Лазић, и В. Вукадиновић (фотографије).

Комисија формирана за потребе пописа и пријема заоставштине Милорада Бате Михајловића (сарадња Амбасаде Републике Србије и Народног музеја)

Радна група за израду плана интегритета у Народном музеју: Н. Јевремовић, В. Радић, Н. Радојчић, П. Петровић (чланови), И. Дорчић (члан и координатор); мр Б. Ђорђевић (надзорно лице).

Издавачка делатност спроводи се и кроз редакције часописа:

Редакција часописа Зборник Народног музеја – археологија: мр Д. Шљивар, Ј. Кондић, мр Б. Борић-Брешковић, др М. Поповић, академик Н.

Тасић, др С. Бабић, др А. Мартин, др Е. Петрова, мр В. Нинковић (секретар).

Редакција часописа *Зборник Народног музеја - историја уметности*: Б. Иванић, Љ. Миљковић, мр Д. Ковачић, др М. Марковић, др М. Тимотијевић, др Л. Мереник, В. Круљац (секретар).

Редакција часописа *Нумизматичар*: мр Б. Борић-Брешковић, др М. Васић, др В. Иванишевић, Р. Мандић, др П. Кос, др Е. Оберлендер, В. Радић (секретар).

Захваљујући квалитету и значају часопис Нумизматичар је 2012. године је из категорије М52 - часописа националног значаја прешао у категорију М51 – водећих часописа националног значаја.

Зборник Зборник Народног музеја - серија: Археологија и Зборник Народног музеја – серија: историја уметности се и надаље категоризују као М52.

Редовни годишњи попис - комисије Народног музеја

- **Комисија за попис основних средстава** у саставу: Мирослав Васић – председник, Никола Керавица – заменик председника, чланови: Д. Животић, М. Глумац, А. Деспотовић, В. Круљац;
- **Комисија за попис потрошног материјала и роба у магацину публикација** у саставу: Мирјана Ракошевић – председник, Никола Јовановић – заменик председника, чланови: А. Вујић, Б. Гладовић, Н. Бугарски, В. Нинковић;
- **Комисија за попис документационог центра** у саставу: Ивана Минић – председник, Наташа Церовић – заменик председника, чланови: А. Бежановић, Г. Грабеж, Ђ. Јоксимовић, М. Владисављевић;
- **Комисија за попис продавнице улазница и публикација у Народног музеју, Галерији фресака, Музеју Вука и Доситеја и Музеју Лепенски Вир** у саставу: Лидија Хам – председник, Иван Кручичан – заменик председника, чланови: М. Стаменковић, Д. Иванишевић, З. Антонић, З. Михајловић;
- **Комисија за попис Главне благајне** у саставу: Јелена Војводић – председник, Славиша Голубовић – заменик председника, чланови: Ж. Темерински, Д. Костић, М. Пејовић, В. Илић;
- **Комисија за попис обавеза и потраживања** у саставу: Никола Килибарда – председник, Дејан Ленхарт – заменик председника, чланови: С. Топић, В. Панцић, И. Јанковић, Н. Новаковић;
- **Комисија за попис музејских збирки** у саставу: Ивана Дорчић – председник, Милорад Живковић – заменик председника, чланови: В. Кисић, Р. Михић, Д. Еремић, Т. Бенцаревић;
- **Централна пописна комисија** у саставу: Миодраг Томић – председник, Драгољуб Обрадовић – заменик председника, чланови: Г. Исидоровић, А. Старовић, Ј. Марковић, Е. Блануша.

1.5 Финансирање рада Народног музеја

Основи извор прихода Народног музеја је буџет (индиректни корисник, преко Министарства културе РС), а делатност музеја суфинансира се и приходима од других нивоа власти, као и на основу сопствених прихода и донација.

У 2012. години приходи из буџета били су 215.686.993.78 динара, остварени сопствени приходи 3.957.150.62, а приходи од донација 299.670.00 динара. Укупно су приходи износили 219.943.814.40 динара.

Расходи из буџета су били 228.053.325.86 динара, из сопствених прихода и донација 4.941.013.86 (са средствима пренетим из 2011. године). Укупно, расходи износе 232.994.339.72 динара.

Расходи су, по грубо одређеним категоријама, износили:

- зараде запослених (брutto, са порезима) 119.932.873,00 динара
- превоз запослених 4.561.489,95 динара
- стални трошкови (грејање, електрична енергија, вода, телефон и др) 18.571.807,67 динара
- капиталне инвестиције 39.977.483,14 динара
- редовна и програмска делатност Народног музеја (са услугама и материјалом, као и откупима за збирке и библиотеку) 29.781.346,61 динара.

Детаљни подаци налазе се у Финансијском извештају Народног музеја у Београду за 2012. годину.

2. ОБЕЗБЕЂИВАЊЕ УСЛОВА ЗА АДЕКВАТНО ЧУВАЊЕ, ЗАШТИТУ И ПРЕЗЕНТАЦИЈУ ЗБИРКИ НАРОДНОГ МУЗЕЈА

2.1 РЕКОНСТРУКЦИЈА НАРОДНОГ МУЗЕЈА У БЕОГРАДУ

Основне информације о потреби реконструкције и основама поставке

Реконструкција Народног музеја ствара услове за адекватну заштиту културних добара, функционално, организационо и техничко осавремењивање објекта и креирање додатног простора за основне делатности, посебно излагање и комуникацију са публиком, као и услове за даљи развој Музеја на основу стандарда савремене музеологије и остваривање нове улоге музеја у заједници, односно његово репозиционирање у информативни, едукативни и нарочито комуникациони центар. Стање зграде Народног музеја, стање инсталација и опреме, обим неопходних захвата, као и намена објекта и строги стандарди превентивне заштите културних добара, не дозвољавају други приступ осим радикалног - комплетне реконструкције, адаптације и доградње објекта. Габарит зграде, структура простора и обим потребних радова, не дозвољавају фазно извођење.

Приликом санације и ревитализације Народног музеја у Београду требало би, сходно захтевима заштите, примарно водити рачуна о могућности максимализације изложбеног простора и флексибилности његове употребе с обзиром на убрзану динамику рада модерних музеја. Изложбени простор би требало да обухвата партер, први, други и делимично трећи спрат. Сутерен и остали део трећег спрата били би намењени депоима, конзерваторској служби, стручним и административним службама музеја. Центар педагошке и мултимедијалне библиотечке делатности сматрају се саставним делом јавног простора намењеног посетиоцима.

Досадашњи концепт музеја комплексног типа који је посвећен прикупљању, заштити и интерпретацији археолошке, нумизматичке и уметничке грађе се задржава, а у формирању сложене мозаичке основне поставке посебно место имају и музеји у саставу: Археолошки музеј Ђердапа, Галерија фресака и Музеј Вука и Доситеја. Поставка обухвата следеће велике сегменте: праисторијске и протоисторијске културе Балкана, културе Грчке и Рима на простору Балкана, Византија и христијанизација Балкана, културна баштина српског средњег и раног новог века, раћање српске модерне уметности и рецепцију европске уметности у Србији. Целокупна поставка била би замишљена као низ визуелних наратива везаних за поједине културне топове карактеристичне за време и простор који презентују. У партеру би се налазио велики вишенаменски изложбени простор намењен великим идентитетским, проблемским и гостујућим мултимедијским и мултидисциплинарним изложбама, као и осталим типовима масовних музејских манифестација.

Услов за почетак радова на градњи, адаптацији и реконструкцији Народног музеја, с обзиром на обим и технолошки процес послова, је привремено измештање фондова и служби Музеја, због безбедности и сигурности културних добара, као и неометаног наставка рада у Музеју. Потребан простор за привремени смештај подразумева посебан, специјализован простор за смештај и чување уметничко-историјских дела (специјализовани депо), радни простор запослених, са конзерваторским радионицама и лабораторијом, документацијом о културним добрима, архивом и библиотеком.

Основне активности на Пројекту реконструкције у 2012. години

- У децембру 2011. године Народном музеју предато је Идејно решење реконструкције Народног музеја – платформа за доставу експоната и Идејно решење реконструкције објекта Народног музеја. Формирана је Комисија за пријем и преглед Идејног решења (решење бр. 3/101 од 20.12.2011. и допуна решења бр. 3/101-1 од 23.12.2011), коју су чинили проф. Василије Милуновић, дипл. инг. архитектуре, за област архитектуре; Горан Војводић, дипл. инг. архитектуре, за област архитектуре; Борислав Петровић, дипл. инг. архитектуре, за област архитектуре; Драгослав Филиповић, дипл. инг. електротехнике, за област безбедносне угрожености културних добара, материјалних добара, лица и објекта; Миливоје Главоњић, дипл. инг. електротехнике, за област заштите од пожара и система заштите од пожара; Никола Чича, дипл. инг. електротехнике, за област електроенергетике; Радован Дуцкиновски, дипл. инг. машинства, за област термотехнике; Стане Шкрабар, дипл. инг. електротехнике, за област телекомуникација и сигналних система; Драган Буђевац, дипл. инг. грађевине, за област конструкције објекта. Чланови Комисија су сугестије и примедбе на пројекте достављали током јануара и фебруара 2012. године. Кориговано Идејно решење, према примедбама Комисије, достављено је Музеју и након прегледа усвојено у мају 2012. године.
- Након спроведеног поступка јавне набавке мале вредности услуге за израду главног пројекта фасаде ангажовани су, на основу уговора, Студио за пројектовање, истраживање и рестаурацију „Re Arch“ do.o.o. Пројекат је ревидиран, примедбе су уклоњене, а урађена је и техничка контрола пројекта.
- Ради извођења истраживачких и припремних радова на фасади Народног музеја, као и заштите од обрушавања делова фасаде, купљена је скела за чеону фасаду Народног музеја. Спроведен је поступак јавне набавке мале вредности добара, на основу којег је изабран понуђач, те склопљен Уговор о купопродаји фасадне скеле са фирмом Layher d.o.o. Фирма Layher d.o.o. донирала је део скеле. Монтажа скеле поверена је Предузећу за инжењеринг, ревитализацију фасада и завршне радове у грађевинарству Топерс д.о.о. Скела је након монтаже проверена и

тестирана (противпожарна заштита – громобран; носивост анкера). Надзор над постављањем скеле водио је Бранимир Недељковић, дипл.инг. грађевине.

- Уговор о извођењу истраживачких и припремних радови на чеоној фасади зграде Народног музеја у Београду, након спроведеног поступка јавне набавке мале вредности радова, закључен је са групом понуђача: Предузеће за грађевинарство и посредништво Кото д.о.о. и Алп Инжењеринг д.о.о. Радови завршени почетком 2012. године.

- Наставак рада на изради пројектне документације – израду идејног и главног пројекта, веома је отежан, а по мишљењу релевантних стручњака готово немогућ, пре него што се испита конструкција и статика објекта. Истраживања могу бити обављена, с обзиром на места на којима се ради и истраживачки метод, само уколико се културна добра привремено иселе из Музеја. О овом основном предуслову за ваљан пројекат реконструкције, Министарство културе је информисано више пута, са молбом за хитно решење проблема, али није било одговора до септембра 2012. године. Министарство културе од тада је, у више наврата – сам министар или државни секретар, или преко својих представника – разговарало са председником и члановима Управног одбора и в.д. директором о проналажењу решења за обезбеђење адекватних услова за чување и излагање културних добара. Предлог Министарства културе је спровођење санације. Управни одбор је становишта да се од реконструкције не сме одустати.

Послови на привременом пресељењу збирки и запослених

- Редовна контрола културних добара припремљених за пресељење.
- Део културних добара смештен је у трезорима Народне банке. Координатор послова везаних за депоновање предмета из збирки Народног музеја у Трезору Народне банке Србије (В. Радић).
- Мирослављево јеванђеље привремено је смештено у Народној библиотеци Србије.

Парнице

- На основу сагласности Министарства културе и Закључка Владе Републике Србије из 2006. године, Народни музеј је склопио Уговор о пословној сарадњи који се односи на услуге привременог смештаја збирки са фирмом Кунсттранс. С обзиром да Музеј није добио сагласност Министарства културе 2008. године за пресељење и да Музеј не користи овај простор, те и не плаћа рачуне по овом уговору, Музеј је тужен од стране Кунсттранса у 2008. години код Трговинског суда у Београду, у спору под бр. П.6701/2008. Музеј заступа у овој парници адв. Душан Стојковић. У овом спору на страни Народног музеја, као умешач, придружила се Република Србија преко Републичког јавног правобранилаштва. Суд је прихватио мешање Републике Србије, а

Кунсттранс могућност мешања оспорава. У 2012 донета је првостепена одлука у корист Кунсттранса. На ову одлуку Народни музеј у Београду и Републичко јавно правобранилаштво изјавили су жалбу.

Послови на представљању Пројекта реконструкције јавности:

Настављено је информисање јавности о стању и статусу Пројекта реконструкције, преко медија, као и веб сајта Народног музеја.

О статусу пројекта реконструкције било је 166 прилога у штампаним медијима и 22 видеоприлога.

Финансирање Пројекта реконструкције

У 2012. години финансирани су израда Елабората техничке контроле Главног пројекта рестаурације фасаде, вршење конзерваторског надзора над извођењем истраживачких и припремних радова за рестаурацију фасаде објекта НМ, услови за пројектовање водовода и канализације, израда геодеског плана, стручна помоћ консултаната – лифтовска постројења, систем стабилне инсталације за дојаву пожара НМ, систем видео надзора НМ. За детаљније информације видети Финансијски извештај Народног музеја у Београду.

2. МУЗЕЈ ВУКА И ДОСИТЕЈА - САНАЦИЈА, РЕСТАУРАЦИЈА И АДАПТАЦИЈА

Основне активности на Пројекту санације, рестаурације и адаптације у 2012. години - друга фаза радова

Радови на санацији, рестаурацији и адаптацији Музеја Вука и Доситеја извођени на основу Главног пројекта санације, рестаурације и адаптације, коју је израдио Завод за заштиту споменика културе града Београда.

У 2011. години била је завршена прва фаза радова, која је обухватала грађевинско занатске радове, дренажу објекта Лицеја и Оцаклије, унутрашње инсталације водовода и канализације, електроенергетске и громобранске инсталације, телекомуникационе и сигналне инсталације.

У периоду новембар 2011 - јануар 2012 спроведен је отворени поступак за избор понуђача извођења радова у 2. фази, након којег је склопљен је уговор са Предузећем за грађевинарство и посредништво „Кото“ д.о.о. Радови, који су започели крајем априла 2012. године, обухватили су грађевинско занатске радове, термотехничке инсталацију (КГХ), унутрашње инсталације водовода и канализације, електроенергетске инсталације, телекомуникационе и сигналне инсталације, стабилни противпожарни спринклер систем. Током радова ангажовани су стручњаци различитог профила за обавезан надзор, а представници Завода за заштиту споменика вршили су конзерваторски надзор. Приликом радова, археолошким надзором констатоване су до сада

непознате структуре, које дају податке о изгледу Београда и објектима турског периода 18. и првих деценија 19. века, које представљају јединствену целину и мењају слику о настанку и трајању појединих фаза објекта. Стога је предложена минимална измена пројекта у делу везаном за Оцаклију и претварање целог објекта у изложбени простор, простор за повремене тематске изложбе и за друге активности музеја. Обим радова који је изведен на овом споменику културе од изузетног значаја, и на Лицеју и на Оцаклији, је веома велик и обезбеђује потпуно споменик од пропадања, а у Музеју ствара одличне услове за чување и излагање. Завршетак радова био је у септембру 2012. године, а Комисија за пријем радова обавила је примопредају радова 9. октобра 2012, уз присуство именованог стручног надзора, по областима. У име Народног музеја активностима на реконструкцији Музеја Вука и Доситеја, у 2. фази, координирао је Зоран С. Михајловић, дипл.инж.арх., који је вршио и надзор над радовима.

Радови у трећој фази Санације, рестаурације и адаптације Музеја Вука и Доситеја, који се очекују у првој половини 2013. године предвиђају уређење дворишта за пријем организованих посет, изградњу привременог објекта и уређење баште по узору на баште 19. века у Београду. Припреме за спровођење поступка за избор извођача радова, према пројекту Машинопројекта, завршене су.

Активности на трећој фази радова

У Музеју Вука и Доситеја уведена је и нова расвета у изложбеном простору. Завршен је отворени поступак за набавку и уградњу расвете за изложбени простор Музеја Вука и Доситеја, и склопљен је уговор са Економистелектро д.о.о. (јули 2012). Комисија за избор била је у саставу: Никола Чича, дипл. инж. електротехнике, Љиљана Чубрић, Зоран Михајловић, Никола Килибарда и Весна Рашић. Уградња расвете завршена је у септембру 2012. године.

Нова основна поставка Музеја Вука и Доситеја

У 2010. започет је рад на концепту нове основне поставке Музеја Вука и Доситеја, настављен 2011. године. У 2012. години урађен је план поставке и реализована је нова основна поставка, а по завршетку радова на санацији и рестаурацији и монтажи расвете у изложбеном простору. Аутор поставке је Љиљана Чубрић, музејски саветник, управник Музеја Вука и Доситеја, дизајн поставке урадио је Игор Степанчић, а руководилац пројекта је др Т. Цвјетићанин. За реализацију поставке средства је обезбедило Министарство културе. Детаљније у одељку 3.3 извештаја.

На пословима санације, рестаурације и адаптације Музеја Вука и Доситеја радили су:

Руководилац пројекта: др Т. Цвјетићанин / мр Б. Борић Брешковић
Координација пројекта санације: З. Михаиловић;

Припрема техничке документације за тендере: З. Јовановић, З. Михаиловић;

Припрема конкурсне документације: И. Дорчић;

Комисија за избор понуђача услуге за радове друге фазе: председник, З. Јовановић, чланови, С. Јејић, З. Михајловић, О. Огњатовић, И. Доричић;

Послови на добијању сагласности и решењу о извођењу грађевинских радова: З. Јовановић, З. Михаиловић

Надзор над извођењем радова у 2. фази: З. Михајловић, дипл.инг.архитектуре - стручни надзор над извођењем грађевинско-занатских радовима и инсталацијама водова и канализације; Никола Чича, дипл. инг. електротехнике - стручни надзор над електро-енергетским инсталацијама; Бранимир Недељковић, дипл. инг. грађевине - стручни надзор над радовима на конструкцији објекта; Снежана Ракић, дипл. инг. маш. - термотехника; Драган Секуловић, дипл. инг. маш - спринклер; Стане Шкрабар, дипл. инг. електротехнике - стабилне инсталације за дојаву пожара; Татјана Виденовић, дипл. инг. арх, и Александар Гавовић, дипл. инг. арх - конзерватоски надзор;

Комисија за примопредају радова 2. фазе: З. Јовановић, З. Томић (извођач) и И. Дорчић, уз именовани стручни надзор и Слободан Радовановић, дипл. инг. арх, одговорни извођач радова;

Комисија за избор пројеканта 3. фазе: З. Јовановић, дипл. инг. арх, председник Комисије, и чланови А. Шевић, дипл. инг. арх, Зоран Михајловић, дипл. инг. арх, Бранимир Недељковић, дипл. инг. арх грађевине, Ивана Дорчић, дипл. правник, члан

Комисија за избор извођача радова 3. фазе: З. Јовановић, дипл. инг. арх, председник Комисије, и чланови С. Јејић, дипл. инг. арх, Зоран Михајловић, дипл. инг. арх, Бранимир Недељковић, дипл. инг. арх грађевине, Ивана Дорчић, дипл. правник, члан

3. АКТИВНОСТИ И ЕФЕКТИ РАДА НАРОДНОГ МУЗЕЈА У БЕОГРАДУ У 2012. ГОДИНИ

3.1 ЗБИРКЕ

3.1.1 Аквизиције

У 2012. години Народни музеј је обогатио своје збирке са укупно **44 културних добара**. Послове секретара Комисије за аквизиције обавља П. Петровић, виши кустос, а акта Комисије, која имају својство Књиге уласка, води М. Живковић, секретар Музеја.

3.1.1.1 Поклони (28)

Збирка српског сликарства 18. и 19. века:

- Павле Паја Јовановић, *Портрет Софије Циклај*, 1943, уље на платну, инв.бр. 31-4371. Поклон Софије Циклај (посредством Министарства спољних послова РС).

Збирка цртежа и графика југословенских аутора 20. века:

- Зулфикар Цумхур, *Сцена из Рима*, туш, 30,5x38 см, инв.гр.5628; Драгослав Стојановић-Сип, *Ноктурно*, графика, 28x36 см, инв.гр.5629; Драгослав Стојановић-Сип, *Композиција 531*, графика, 28x36 см, инв.гр.5630; Драгослав Стојановић-Сип, *Три грације*, акварелисани туш, 28x25,5 см, инв.гр.5631, поклон Јаше Левија из Вашингтона;
- Радомир Дамњановић-Дамњан, *Чехословачко лето* (триптих), 1968, фотографија, 71x52 (x3) см, инв.гр.5632; Радомир Дамњановић-Дамњан, *Само наставите, ваш живот је перспективан*, 1976, фотографија, 97x147 см, инв.гр. 5633; Радомир Дамњановић-Дамњан, *Поздрав из Пекинга*, 2012, туш и темпера на новинском папиру, 41,5x30 см, инв.гр.5634; Радомир Дамњановић-Дамњан, *Поздрав из Пекинга*, 2012, туш и темпера на новинском папиру, 41,5x30 см, инв.гр.5635; Радомир Дамњановић-Дамњан, *Поздрав из Пекинга*, 2012, туш и темпера на новинском папиру, 41,5x30 см, инв.гр.5636; Радомир Дамњановић-Дамњан, *Поздрав из Пекинга*, 2012, туш и темпера на новинском папиру, 41,5x30 см, инв.гр.5637; Радомир Дамњановић-Дамњан, *Поздрав из Пекинга*, 2012, туш и темпера на новинском папиру, 41,5x30 см, инв.гр.5638; Радомир Дамњановић-Дамњан, *Поздрав из Пекинга*, 2012, туш и темпера на новинском папиру, 41,5x30 см, инв.гр.5639; Радомир Дамњановић-Дамњан, *Поздрав из Пекинга*, 2012, туш и темпера на новинском папиру, 41,5x30 см, инв.гр.5640; Радомир Дамњановић-Дамњан, *Поздрав из Пекинга*, 2012, туш и темпера на новинском папиру, 41,5x30 см, инв.гр.5641; Радомир Дамњановић-Дамњан, *Поздрав из Пекинга*, 2012, туш и темпера на новинском папиру, 41,5x30 см, инв.гр.5642; Радомир Дамњановић-Дамњан, *Поздрав из Пекинга*, 2012, туш и

темпера на новинском папиру, 41,5x30 см, инв.гр.5643, поклон Драгослава Дамјановића.

- Радомир Дамњановић Дамњан, *Сликање сликарства*, акрил на платну, 200 x 1000 см, инв. 2627, поклон Драгослава Дамјановића;
- Мило Милуновић, *Ваза са цвећем*, темпера, 66,4 x 76,2 см, инв. 2628; Мирко Почуча, *Цвеће*, уље, 35,5 x 43,2 см, инв. 2629; Сабахадин Хоџић, *Дубровник*, уље, 50,8 x 43,2 см, инв. 2630; Сабахадин Хоџић, *Цавтат*, уље, 58,4 x 45,7 см, инв. 2631; Драган Савић, *Венеција*, акварел, 38 x 48,3 см, инв. 2632; Иван Радовић, *Из Војводине*, уље, 91,4 x 63,5 см, инв. 2633, Зулфикар Цумхур, *Шпанске степенице у Риму*, темпера, 58,5 x 59 см, инв. 2634; Милош Бајић, *Девојка*, гваш, 25,5 x 38 см, инв. 2635; Васа Протић, *Пејзаж*, уље, 43,2 x 33 см, инв. 2636; Саво Радуловић, *Олуја*, уље, 33 x 28 см, инв. 2637, поклон Јаше Левија из Вашингтона.

3.1.1.2 Откупи (10)

Збирка цртежа и графике иностраних аутора:

- 10 дела из приватне колекције Гордане Срејић, Београд: Saint-Aubin Gabriel, *Vue du Salon de Louvre en Annee 1753*, фотобакропис на папиру, И. стр. гр. 2492, Delaune Etienne, *L'atelier d'un ofevres*, 1576, фотобакропис на папиру, И. стр. гр. 2493, De Launay R. / Borel(?) / Sebastian de Venise, *Skidanje s krsta*, v.?, бакропез и бакропис на папиру, И. стр. гр. 2494, Pannier / Ph. De Champane, *Portret Rišeljea*, бакропез на папиру, И. стр. гр. 2495, Raimondi M.A., *Lucrece se pergant*, око 1515.?, фотобакропис на папиру, И. стр. гр. 2498, Goya Francisco (према), *Garota*, фотобакропис, И. стр. гр. 2497, Wolff Heinrich, *Портрет жене са књигом*, око 1920.?, акватинта, бакропис на папиру, И. стр. гр. 2501, Geiger E.M. , *Der Riese (F. Nitsche)*, бакропис, И. стр. гр. 2500, Waltner Charles Albert / Rubens / E. Delaune, *Портрет Jacqueline von Caestre, femme de Jean Charles de Cordes*, бакропис на папиру, И. стр. гр. 2499, Waltner(?) / Sebastian Bourden(?), *Портрет Fouquet (Nicolas) Vicomte de Vaux*, +1680, бакропис на папиру, И. стр. гр.2496 (примљено у Музеј у септембру 2011, откуп реализован у марту 2012).

3.1.1.3 Инвентар након археолошких истраживања

У збиркама Народног музеја није инвентарисано ни једно културно добро након археолошких истраживања.

3.1.1.4 Инвентар након ревизије збирки и студијског материјала (6)

Збирка југословенског сликарства 20 века:

- Надежда Петровић, *Пропланак са брегама*, уље на платну, 41,5 x 60,5 см, инв. 2621; Надежда Петровић, *Сестра Јела*, уље на картону, 46 x 33 см, инв. 2622; Надежда Петровић, *Баварац*, уље на платну, 36,5 x 30 см, инв. 2623; Надежда Петровић, *Трг (Милано)*, уље на картону кашираном на

лесонит, 19 x 28 см, инв. 2624; Надежда Петровић, *Савчица крај дрвета*, темпера на картону кашираном на лесонит, 70 x 47,5 см, инв. 2625; Надежда Петровић, *Језеро у Булоњској шуми*, уље на картону, 37 x 45,5 см, инв. 2626 (реинвентар поклона Драгуне Милетић).

3.1.1.5 Копирање фресака и формирање збирке монументалног сликарства

За збирке Народног музеја није набављено ни једно дело копирањем.

3.1.1.6 Размена

За збирке Народног музеја није набављено ни једно дело разменом.

3.1.1.7 Прикупљање материјала из других установа

Настављено је са планском акцијом прикупљања археолошке грађе везане за пројекат *Ђердап*, који треба да буде депонован у Археолошком музеју Ђердапа (координација Ј. Кондић).

3.1.1.8 Парнице у вези са културним добрима - збиркама Народног музеја

- Парница везана за слике Надежде Петровић (по тужби Весне Радоман) правоснажно окончана у корист Народног музеја (заступник М. Живковић).
- Парница везана за поклон др М. Коларића Народног музеју. Другостепеном одлуком укинута је првостепена пресуда донета у корист Народног музеја и случај враћен првостепеном суду. Парница је у току (заступник М. Живковић).

3.1.2 Обрада предмета из збирки и израда основне документације

- Са др Аном Белен Марин са Универзитета Кантабрија анализа материјала и документације са локалитета Шалитрена пећина из Збирке за палеолит и мезолит (Б. Михаиловић);
- Са др Емануелом Кристијани са Универзитета Кембриџ рад на каменом и коштаном материјалу из Збирке Лепенски вир - анализа трагова обраде (Б. Михаиловић);
- Дигитално снимање Збирке Дуњић (200 предмета) и цртање (250) предмета из Збирке Дуњић (М. Гумац);
- Обрађено и дигитално снимљено 22 прстена из *Збирке периода Српске средњовековне државе* (А. Нитић, Б. Иванић);
- Дигитално снимљено 141 дело за каталог Збирке цртежа 19. и 20. века - (Збирка цртежа и графике иностраних аутора, мр Д. Ковачић, С. Огњановић - волонтер);
- Дигитално снимање 10 новонабављених дела (Збирка цртежа и графике иностраних аутора, мр Д. Ковачић);

- Дигитално снимање 210 радова (карикатура) за предстојећу изложбу *Југословенска карикатура из Збирке Кабинета графике Народног музеја у Београду* (Збирка цртежа и графике југословенских аутора, Г. Станишић, С. Огњановић – волонтер);
- Унос података у електронску базу (> 500 дела) и започет рад на уносу фотографија – (Музеј Вука и Доситеја, С. Огњановић – волонтер).

3.1.2.2 Обрада предмета из збирке Ђердап и израда документације

- Континуирана стручно-научно-музеолошка обрада, израда пратеће документације за све изложене/излагане налазе-културна добра, рачунарска обрада – ревидирање – ажурирање (каталожних-музеолошких) података, унос у заједничку – обједињену базу (Ј. Кондић).

3.2 ЗАШТИТА

3.2.1 Превентивна заштита

3.2.1.1 Редовна контрола и преглед културних добара, превентивне активности

- Обављена је редовна контрола *Мирослављевог јеванђеља* привремено смештеног у Народној библиотеци Србије (З. Павловић, А. Нитић).

3.2.1.2 Стална контрола микроклиме у збиркама и окружењу збирки

- Врши се недељна контрола термо-хигрографа постављених у атријуму и депоу Збирке *Ђуњић* и *Космај*, редовна замена батерија, програмирање и сервисирање дата-логера у депоима збирки гвозденог доба, раног и касног средњег века, Грчке збирке, Галерије фресака, Збирке српског сликарства XVIII и XIX века, Римске збирке, Кабинета графике и Збирке стране уметности; обављен је комисијски обилазак депоа Збирке стране уметности ради контроле стања (Н. Килибарда);
- Завршен је рад на пројекту заштите фонда Спомен музеја Надежда и Растко Петровић (Н. Килибарда);
- Након завршетка пројекта и израде наменске специјализоване витрине за смештај *Београдске мумије* у просторијама Археолошке збирке Филозофског факултета универзитета у Београду, врше се редовни обиласци и контрола микроклиматских услова у витрини (Н. Килибарда);
- Извршен је обилазак и преглед предмета из збирки Народног музеја који су на дугорочним позајмицама у Филозофском факултету у Београду, Историјском музеју Србије и Министарству културе Републике Србије у Београду (Н.Килибарда);
- У просторијама Лабораторије за конзервацију метала Народног музеја у Београду извршен је конзерваторски преглед и фотографисани фрагменти Београдске мумије (М. Чоловић, М. Петелин);
- Координација и реализација пројекта заштите (стерилизација и дезинфекција) документарног материјал из Спомен-музеја Надежде и Растка Петровића у Заводу за биоците и медицинску екологију у Београду

и две слике из Легата Петра Лубарде. Обављено јануару и фебруару 2012 (мр В. Круљац);

- Координација и организација у збиркама, окружењу збирки изложбеном простору Археолошког музеја Ђердапа (Ј. Кондић).

3.2.1.3 Одржавање споменика у зони музеја – Археолошки музеј Ђердапа и Музеј Лепенски Вир

Археолошки музеј Ђердапа

- Мерама превентивне-техничке заштите обухваћени су Археолошки музеј Ђердапа (Кладово), и сви објекти – депои, у насељу Караташ – локалитету Диана/Занес (5) који се као Центар за истраживања и превентивну заштиту користе као приручни депои, за смештај, обраду, конзервацију Збирке Ђердап и за боравак и рад стручне екипе Пројекта *Диана*.

Музеј Лепенски Вир

- Зона Музеја Лепенски Вир проглашена је за туристичку зону којом управља д.о.о. за развој туризма "Добро дошли у Лепенски Вир". Музеј је био отворен за посетиоце током целе године. Преко Народног музеја се и даље финансира шест радника: на пословима презентације локалитета и музејске поставке Драган Првуловић, водич; у служби обезбеђења Ђорђе Илић, Милан Докић, Радослав Стефановић и Славиша Голубовић. Служба обезбеђења вршила је чување и одржавање ширег простора на коме се налазе три етно кућице, сеник, репрезентативни објекат (коноба), прилазне стазе и паркинг. Такође је рађено на организацији коришћења конобе. До октобра месеца на одржавању хигијене радила је Стојана Тодоровић. Из до сада непознатих разлога служба обезбеђења није ангаживана на обилацима унутрашњег простора зграде Музеја када није отворен за посетиоце. Новембра месеца у оквиру текућег одражавања извршена је оправка крова на етно кућици бр. 3 као и оправка термоакумулационе пећи код службе обезбеђења. Започети су преговори о статусу Народног музеја у новонасталој ситуацији. Решењем бр. 181/1 од 01. новембра 2012. године Ненад Радојчић постављен је за привременог управника Музеја Лепенски Вир.

3.2.1.4 Контрола и уништавање штеточина

- Редовно периодично спровођење дезинсекције и дератизације у објектима Народног музеја (координација: С. Пејовић).

3.2.2 Конзервација и рестаурација (куративна конзервација)

Укупно су конзерваторско-рестаураторски радови обављени на 327 уметничко-историјских дела, од којих је 28 за трећа лица. Израђена је једна реплика.

3.2.2.1 Конзервација археолошких предмета (201 целина и предмета) и нумизматичких предмета (1)

- **Збирка за млађи неолит и енеолит:** Завршена конзервација 5 керамичких здела: т.и. S.XXI ,5.о.с К.П 257 ; т.и. S.XXII, 9 о.с. К.П. 277; инв.бр. 048/ 07 К.П. 263 ; инв.бр. 041/07 К.П. 259 ; инв.бр. 049/07 К.П. 264 (Д. Животић);
- **Збирка бронзаног доба:** Завршена конзервација 3 керамичка предмета: *обод* К.П. 295; *фрагмент посуде*, К.П. 296; *дршка*, К.П. 297 (Д. Животић);
- **Збирка гвозденог доба:** конзервирани су предмети - двосекла бронзана секира, инв.бр. 26183, дос. бр.6219; велика бронзана позамантеријска фибула, инв.бр. 26814, дос. бр.6220 (М. Јовић);
- **Кале - Кршевица:** конзерваторски радови и на каменим постолјима са налазишта Кале Кршевица - *Подграђе, камен клесани*, кат. бр. 95; *Подграђе, камен клесани*, кат. бр. 96. (М. Стаменковић); конзервирани су бронзани предмети - *двојна игла*, дос. бр. 6216; *фибула*, дос. бр. 6217; *фибула*, дос. бр. 6218 (М. Петелин);
- **Збирка римског царског периода:** конзервирани су предмети од кости - *чешаљ*, инв.бр. 1173/II; *дршка мача*, инв. бр. 1164/II; *део механизма самострела*, инв. бр. 1194/II (Ж. Темерински);
- **Збирка Дуњић и Космај:** конзервирани су метални предмети (без инвентарског броја) – *гвоздени предмет*, дос.бр. 6015; *гоздени нож*, *маказе*, *потковица*, дос.бр. 6016; *длето*, дос.бр 6017; *алка*, дос. бр. 6018; *гвоздена оплата*, дос.бр. 6019; *бургија*, дос.бр. 6020; *стрелица*, дос.бр. 6021; *клин*,дос.бр. 6021; *предмет?* дос.бр. 6022; *стругач*,. дос.бр. 6023; *стругач*,. дос.бр. 6024; *део мамузе*,. дос.бр. 6025; *нож*, дос.бр. 6026; *длето*, дос.бр. 6027; *оплата*, дос.бр. 6028; *троузба алатка*, дос. бр. 6029; *предмет*; дос.бр. 6030; *ножић*, дос.бр. 6031; *бронзани прстен са црвеним каменом*, дос.бр. 6032; *гвоздени предмет* дос.бр. 6033; *реза за кључ*, дос.бр. 6034; *алка*, *клин*, *предмет*, дос.бр. 6035; *фрагментни оловног предмета* дос.бр. 6036; *реза*, *кључ*, дос.бр. 6037; *турпија*, дос.бр. 6038; *нож*, дос.бр. 6039; *наруквица*, дос.бр. 6040; *бронзана игла*, дос.бр. 6041; *фрагменти ножа*, дос.бр. 6042; *фрагменти кратког мача*, дос.бр. 6043; *алатка*; *алатка*, дос.бр. 6044; *нож*, дос.бр. 6045; *реза*, дос.бр. 6046; *алатка*, дос.бр. 6047; *фрагменти оплате кутије*, дос.бр. 6048; *фибула*, дос.бр. 6049; *новчић*, дос.бр. 6050; *група ексера*, дос.бр. 6051; *алатка*, *стрелица*, *игла* дос.бр. 6052; *прстен са четвртасом главом*, дос.бр. 6053; *прстен са главом од плавог камена*, дос.бр. 6054 (М. Петелин, М. Јовић); *нож*, инв.бр. D1021, дос. бр. 6221 *наруквица*, инв.бр. D1022, дос. бр. 6222; *наруквица*, инв.бр. D1073, дос. бр. 6223; *капула*, инв.бр. D1108, дос. бр. 6224; *група украсних ексера*, инв.бр.D1123, дос. бр. 6225; *предмет*, инв.бр. D1124 дос. бр. 6226; *дугме*, инв.бр. D1125, дос. бр. 6227; *предмет*, инв.бр. D1128, дос. бр. 6228; *апликација*, инв.бр. D1130, дос. бр. 6229; *апликација*, инв.бр. D1131,дос. бр. 6230; *група предмета*, инв.бр. D1133, дос. бр. 6231; *стригил*, инв.бр. D1133, дос. бр. 6232; *стригил*, инв.бр. D1137, дос. бр. 6233; *штапић*, инв.бр. D1138, дос. бр. 6234;

врх копља, инв.бр. D1139, дос. бр. 6235; нож, инв.бр. D1140, дос. бр. 6236; оплата, инв.бр. D1141, дос. бр. 6237; нож, инв.бр. D1146, дос. бр. 6238; нож, инв.бр. D1150, дос. бр. 6239; бријач, инв.бр. D1151, дос. бр. 6240; нож, инв.бр. D1152, дос. бр. 6241; нож, инв.бр. D1153, дос. бр. 6242; нож, инв.бр. D1154, дос. бр. 6243 ; нож, инв.бр. D1155, дос. бр. 6244; нож, инв.бр. D1156, дос. бр. 6245; нож, инв.бр. D1157, дос. бр. 6246; нож, инв.бр. D1158, дос. бр. 6247; предмет, инв.бр. D1159, дос. бр. 6248; пршљенак, инв.бр. D1202, дос. бр. 6249; алка, инв.бр. D1268, дос. бр. 6250; амулет, инв.бр. D 1269, дос. бр. 6251(М. Петелин, М. Јовић); завршена је конзервација 13 керамичких предмета - инв.бр. Д9, К.П.193 ; инв.бр. Д 31 К.П.195 ; инв.бр. Д 24 К.П. 194 ; инв.бр. Д 32 К.П. 196 ; инв.бр. Д 3 4 К.П. 197 ; инв.бр. Д 35 К.П. 198 ; инв.бр. Д 39 К.П. 199 ; инв.бр. Д 44 К.П. 200; инв.бр. Д 60 К.П. 201 ; инв.бр. Д 77 К.П. 202 ; инв.бр. 98 К.П. 203 ; инв.бр. 114 К.П. 204 ; инв.бр. 237 К.П. 205 (С. Топић);

- **Збирка раног средњег века:** конзервирани су метални предмети - пар „S“ наушница од бронзе, инв.бр. 3044, дос. бр. 6298; пар наушница од бронзе, инв.бр. 3281, дос. бр. 6299; прстен од бронзе, инв.бр.2381, дос. бр. 6230; прстен од бронзе, инв.бр. 2606, дос. бр. 6231; прстен од бронзе, инв.бр. 2608, дос. бр. 6232; прстен од бронзе, инв.бр. 2657, дос. бр. 6233; прстен од бронзе, инв.бр. 2757, дос. бр. 6234; прстен од бронзе, инв.бр. 2766, дос. бр. 6235; прстен од бронзе, инв.бр. 2772, дос. бр. 6236; прстен од бронзе, инв.бр.3020, дос. бр. 6237; прстен од бронзе, инв.бр. 3026, дос. бр. 6238; прстен од бронзе, инв.бр. 3030, дос. бр. 6239; фрагменти горње половине гвозденог ексера, инв.бр. ТИ, дос. бр. 6240; гвоздени ексер, инв.бр.ТИ, дос. бр. 6241; фрагментовани гвоздени ексер, инв.бр.ТИ, дос. бр. 6242; фрагмент горње половине гвозденог ексера, инв.бр. ТИ, дос. бр. 6243; два бронзана шупље ливена дугмета, инв.бр. 3048, дос. бр.6281; два бронзана шупље ливена дугмета, инв.бр. 3250, дос. бр. 6282; једно бронзано пуно ливено дугме, инв.бр. 3251, дос. бр. 6283; група од 7 бронзаних, шупље ливених дугмади, инв.бр. 3260, дос. бр. 6284; једно бронзано пуно ливено дугме, инв.бр. 3261, дос. бр. 6285; предмет у облику писка од бронзе, инв.бр. 2723, дос. бр. 6286; три фрагментована прстена од бронзе, инв.бр.2733, дос. бр. 6287; прапорац од бронзе, инв.бр.3028 , дос. бр. 6289; привезак, инв.бр. 32, дос. бр. 6290; привезак са касетицама за украсно камење инв.бр. 65, дос. бр. 6291; наушницаод бронзане жице, инв.бр.2733, дос. бр. 6279; сребрни прстен, инв.бр.2733, дос. бр. 6280 (М. Чоловић);

- **Збирка пуног средњег века:** завршена је конзервација 3 керамичка предмета: лонац, инв.бр. 4255 К.П. 292; буклија, инв.бр.5714 К.П. 293; пиксида, инв.бр. 294 К.П. 294 (Д. Животић); завршена је конзервација 3 керамичка предмета инв.бр. 3715 К.П: 209, инв. бр. 4293 К.П. 210 и т.и. 7/76 К.П 206 (С. Топић);

- **Збирка српске средњеveковне државе:** конзервирани су метални предмети- сребрни прстен, инв.бр.5667, дос. бр. 6271; сребрни прстен са позлатом, инв. бр.2547, дос. бр. 6272; сребрни прстен, инв.бр.2552, дос. бр.

6273; сребрни прстен са позлатом, инв. бр. 2560, дос.бр. 6274; сребрни прстен-ниело, инв.бр. 5665, дос. бр. 6275; сребрни прстен, инв.бр. 5672, дос. бр. 6276; сребрни прстен, инв.бр.5829, дос. бр. 6277; бронзани аван, инв.бр.2924, дос. бр. 6278 (М. Чоловић, М.Петелин); обрађен је текстил са налазишта у Новом Брду (Ж. Темерински); конзервиран је текстилни предмет - стихар, инв. бр. 5226 (Ж. Темерински); завршени су конзерваторки радови на делима архитектонске пластике: фрагмент пластике, преплет, Инв.бр 2179. део архиволте (птица), Инв.бр 2180; део архиволте (вук) Инв.бр 2181; део архиволте (преплет) Инв.бр 2183; Грифон, део пода, Инв.бр 5882; Надпрозорник са делом натписа градитеља цркве, Инв.бр 4840; Катедрала, Инв.бр 4841, 4846, 4847; уломци камене архиволте са мотивом преплета и делом уклесаног натписа, Инв.бр. 2319; Св. Ђорђе убија аждају, камена пластика, Инв.бр. 2320 (М.Стаменковић);

- **Збирка турског периода:** прстен, инв.бр. 1924, дос. бр. 6263; прстен, инв.бр. 3338., дос. бр. 6264; прстен, инв.бр.1918, дос. бр. 6265; прстен, инв.бр. 1919, дос. бр. 6266 ; прстен, инв.бр, 5825, дос. бр. 6267; прстен, инв.бр. 2562, дос. бр. 6268; прстен, инв.бр. 5671, дос. бр. 6269; оловна буклија, инв.бр.1743, дос. бр. 6270; (М. Чоловић, М. Петелин); конзервиран је текстилни предмет - Деспинин фелон, (инв. бр. 1250 (Ж.Темерински)

- **Збирка Музеја Вука и Доситеја:** конзервирани су и очишћени метални предмети - Вукова кубура, дос. бр. 6257; самовар, дос. бр 6259; чајник, дос. бр. 6260; свећњак, дос. бр. 6261; две сребрне кашићице, дос. бр. 6262 (М. Чоловић).

3.2.2.2 Конзервација уметничких дела (97)

- **Збирка копија фресака и копија декоративне пластике Галерије фресака:** завршени су конзерваторско-рестаураторски радови на 45 копија фресака и 3 иконе - *Архиепископ Данило и пророк Данило*, Инв. бр. 1267, бр. досијеа 7364, *Христ Пантократор*, Инв. бр. 1174, дос. бр. 7365, *Тајна вечера*, Инв. бр. 780, бр. досијеа 7366, *Силазак Светог Духа на апостоле*, Инв. бр. 867/I, II, бр. досијеа 7367, *Лоза Немањића*, Инв. бр. 975, бр. досијеа 7368 *Навукодоносорова сан* Инв. бр. 545,, бр. досијеа 7369, *Лоза Немањића*, Инв. бр. 1050/I, II, бр. досијеа 7370, *Деизис III Свети Јован Претеча*, Инв. бр. 661, бр. досијеа 7371, *Деизис I Богородица*, Инв. бр. 659, бр. досијеа 7372, *Деизис II Христ*, Инв. бр. 660, бр. досијеа 7373, *Страшни суд*, Инв. бр. 412, бр. досијеа 7374, *Страшни суд, Рај*, Инв. бр. 1279, бр. досијеа 7375, *Лествице Јаковљеве*, Инв. бр. 317, бр. досијеа 7376, *Проповеди Светог Јована Крститеља*, Инв. бр. 406, бр. досијеа 7377, *Персонификација истине*, Инв. бр. 395, бр. досијеа 7379, *Лоза Немањића*, Инв. бр. 577, бр. досијеа 7380, *Вазнесење Христово*, Инв. бр. 868, бр. досијеа 7381, *Смрт архиепископа Јоаникија*, Инв. бр. 1283, бр. досијеа 7382 *Вазнесење, Апостоли Тома и Јаков*, Инв. бр. 746, бр. досијеа 7383, *Ноје обрађује виноград*, Инв. бр. 782, бр. досијеа 7384, *Повеља*, Инв. бр. 1179, бр. досијеа 7385, *Свети Стефан Урош III са житијем*, *Битка на Велбужду*, Инв. бр. 1257, бр. досијеа 7386, *Свети Стефан Урош III са житијем*, *Зидање Дечана*,

Инв. бр. 1258, бр. досијеа 7387, *Свети Стефан Урош III са житијем, Одвођење у заточеништво*, Инв. бр. 1259, бр. досијеа 7388, *Успење Богородице*, Инв. бр. 1344, бр. досијеа 7389, *Вазнесење Христово, Апостол Павле и Арханђел Михаило*, Инв. бр. 777, бр. досијеа 7391, *Химна Богородици - Божићна стихира*, Инв. бр. 313, бр. досијеа 7392, *Хрис хранитељ призренски*, Инв. бр. 402, бр. досијеа 7393, *Светог Николу воде у школу и Свети Никола учи књигу*, Инв. бр. 405, бр. досијеа 7394, *Пород Каинов и благосиљање Сита - прича о синовима Божијим и кћерима човечијим* Инв. бр. 111,, бр. досијеа 7397, *Зидање Вавилонске куле*, Инв. бр. 542, бр. досијеа 7395, *Свети Нестор убија Лија*, Инв. бр. 543, бр. досијеа 7396, *Свети Димитрије убија бугарског цара Калојана*, Инв. бр. 996, бр. досијеа 7398, *Апостол Филип и Евнух царице Кандакије*, Инв. бр. 1186, бр. досијеа 7399, *Скинија завета*, Инв. бр. 283, бр. досијеа 7400, *Прича о премудрости*, Инв. бр. 285, бр. досијеа 7401, *Гавран храни пророка Илију*, Инв. бр. 639, бр. досијеа 7402, *Тодор Бранковић*, Инв. бр. 976, бр. досијеа 7403, *Вазнесење Христово детаљ - апостоли*, Инв. бр. 869, бр. досијеа 7404, *Портрет патријаха Јована*, Инв. бр. 1051, бр. досијеа 7405, *Вазнесење Христово*, Инв. бр. 697/3, бр. досијеа 7406, *Вазнесење детаљ апостол Петар са Архангелом*, Инв. бр. 747, бр. досијеа 7407, *Вазнесење детаљ два апостола*, Инв. бр. 748, бр. досијеа 7408, *Први грех и истеривање из Раја*, Инв. бр. 99, бр. досијеа 7409, *Иродова гозба*, Инв. бр. 93, бр. досијеа 7410, *Силазак у Ад, Васкрсење*, Инв. бр. 1342, бр. досијеа 7411, *Ктиторски портрети Немањића*, Инв. бр. 266/1 бр. досијеа 7412, *Свети ратник Меркурије*, Инв. бр. 703, бр. досијеа 7413 (А. Цвјетиновић, И. Глобаић, А. Вујић - конзерватор сарадник); Извршен је преглед дела за сталну поставку Галерије фресака. (А. Цвјетиновић, И. Глобаић, А. Вујић - конзерватор сарадник); Завршени су конзерваторско рестаураторски радови на гипсаним одливцима - *Богородица са Христом, Богородица Соколичка, Бањска*, Инв. бр. 1013; *Саркофаг челника Родопа, поклопац са натписом из 1395. Године*, Инв. бр. 1060; *Надгробна плоча са натписом патријарха Максима*, Инв. бр. 1114; *Натпис протомајстора фра Вите*, Инв. бр. 1101; *Ктиторски натпис краља Марка у цркви св. Недеље из 1371*, Инв. бр. 1062; *Надгробни натпис Страцимира Балшића из манастира св. Арханђела код Призрена из 1372*, Инв. бр. 1242; *Надгробни натпис Тодора сина Жегра номика из Богородице Љевишке из 1387*, Инв. бр. 1249; *Надгробна плоча челника Радослава из Црколеза код Пећи, око 1395*, Инв. бр. 1061; *Ктиторски натпис казнаца Драгослава из Муштушта*, Инв. бр. 1059; *Надгробна плоча судије Милоша Озрислава, Студеница Хвостанска*, Инв. бр. 1115 1661 (М. Стаменковић); завршени конзерваторско рестаураторски радови на копијама фресака - *Свети ратници, Зденка Живковић конз. бр. 7279*, инв. бр. 498; *Серафим у прозору, В. Марковић конз. бр. 7352* инв. бр. 681; *Пророк Илија, З. Живковић конз. бр. 7353* инв. бр. 1178; *Ктиторска композиција, краљ Стефан Урош II Милутин, Часлав Цолић конз. бр. 7227* инв. бр. 1382; *Ктиторска композиција Краљица Симонида, З. Живковић конз. бр. 7348* инв. бр. 1057; *Богородица из Благовести, Наум Андрић конз. бр. 7492* инв. бр. 790; *Пророк Соломон, З. Живковић конз. бр. 7493* инв. бр. 1194; *Лоза Немањића, Паул Венсен конз. бр. 7494* инв. бр. 811; *Орнамент*,

Драган Вукосављевић, конз.бр. 7435 инв.бр.948; *Орнамент*, Драган Вукосављевић конз.бр.7422 инв.бр.955; *Попрсје Светитеља*, Драган Вукосављевић конз.бр.7411 инв.бр.954; *Део фигуре са свитком*, Драган Вукосављевић конз.бр.7443 инв.бр. 956; *Архангел Михаило*, Р. Николић конз.бр 7495 инв.бр. 514. (Р. Пиљак); *Розета из Наупаре*, патинирани гипс, Инв.бр. 27_227, Бр.досијеа 065 (Р. Мухић).

• **Збирка српског сликарства XVIII и XIX века:** настављени су рестаураторски радови на делима Јакова Орфелина *Исус Христос*, инв. бр. 882 бр. дос. 6785; Ватрослава Бековића *Млин у Малом Црнићу*, инв.бр. 2589 бр.дос. 7512 (мр И. Павић); завршена је рестаурација дела Константина Данила *Близици*, Инв.НМЈВ9, дос бр.7419 (С. Лазић); завршена је рестаурација дела Константина Данила *Портрет супруге Хермана Гутмана*, дос.бр.7415,НМЈВ 178, и *Бранко Радичевић Гезе Гутнера* дос.бр.7350, НМ Бгд. 4370 (А. Павловић) *Ђорђе Крстић, Таковска црква*, инв. бр. НМ 665, дос. бр. 7421; Димитрије Аврамовић, *Скица за апотеозу Милоша Обреновића*, инв. бр. НМ 1131, дос. бр. 7420; Паја Јовановић, *Портрет Софије Циклај*, инв. бр. НМ 4371, дос. бр. 7418; Паја Јовановић, *Манастир Сопоћани*, инв бр. 1113, дос. бр. 7488; започети су рестаураторски радови на слици Ђуре Јакшића, *Портрет Марка Ристића*, инв. бр. НМ 265, дос. бр. 7417 (мр С. Кајтез); Стефан Гавриловић, *Томирида са Кировом главом*, инв. бр. НМ2408, конз. дос. 7345, Јов Василијевић, *Цар Душан у слави*, инв. бр. НМЈВ150, конз. дос. 7346, Непознати аутор, *Цар Јосиф II*, инв. бр. НМ3386, конз. дос. 77347, Димитрије Тирол, *Доситеј Обрадовић*, инв. бр. ЗСС344, конз. дос. 7351, Јоханес Бес, *Клеопатра Карађорђевић*, инв.бр ЗСС31-1451, конз. дос. 7510 (К. Хорјак) завршена је рестаурација рамова за слике Паје Јовановића *Полагање Христа у гроб* дос. 7416.. инв. 449 и Теодора Крачуна *Св. Пророк, Језекил* дос. 7047, инв. 3097 (М.Ранковић); замењен је арт-сорб у коморама украсних рамова на сликама на дрвету - дос.7051. инв.116. дос. 7050. инв. 114 инв. 2033, 120, 113, 119, 119а и инв.1329 исто као и инв 114. (М.Ранковић) завршени конзерваторско рестаураторски радови на делима - *Прота Теодор Оцић*, Катарина Ивановић конз.бр.7271 инв.бр.2108; *Деца Павла Станишића*, Катарина Ивановић конз.бр.7270 инв.бр.1452; *Дочек српкиње Јелене угарске краљице*, Катарина Ивановић конз.бр. 7272 инв.бр 1059; *Освајање Београда*, Катарина Ивановић конз.бр.7335 инв,бр.413. (Р. Пиљак);

• **Збирка југословенског сликарства XX века:** завршени су конзерваторски третмани на сликама - *Игњата Јоба Предео са Брач*, (Лука II), инв. бр. 839, дос. бр. 7515 *Супетар*, (Пејзаж са уметничким домом II), инв. бр. 837, дос. бр. 7516; *Муљање грожђа*, инв. бр. 268, дос. бр. 7517; *Акт у ентеријеру*, (Полуакт), инв. бр. 975, дос. бр. 7518; *У крчми* (Острвљани у крчми), нв. бр. 687, дос. бр. 7519; *Предео*, инв. бр. 644, дос. бр. 7520; *Предео*, (Маслине III), инв. бр. 773, дос. бр. 7521; *Предео*, инв. бр. 635, дос. бр. 7522; *Приморски предео*, инв. бр. 1589, дос. бр. 7523 (мр Ј. Пантић); завршени конзерваторско рестаураторски радови на - *Винко Грдан*, *Аутопортрет са шеширом*, конз.бр.7340, инв.бр. 4737. (Р. Пиљак);

- **Збирка југословенске скулптуре** *Краљ Петар Други Карађорђевић*, биста, гипс, Ива Деспих Симоновић, Инв.бр. 795, Бр.досијеа 050; *Девојка са харфом*, седећа фигура, гипс, Сретен Стојановић, Инв.бр. 433, Бр.досијеа 052; *Аутопортрет*, биста, бронза, Иван Мештровић, Инв.бр. 232, Бр.досијеа 054; *Аутопортрет*, биста, месинг, Симеон Роксандић, Инв.бр. 102, Бр.досијеа 055; *Аутопортрет*, биста, месинг, Тома Росандић, Инв.бр. 34, Бр.досијеа 056; *Рањеник*, лежећи акт, бронза, Лојзе Долинар, Инв.бр. 211, Бр.досијеа 057; *Игранка у Берби* скулпторална композиција од два акта, Михајло Томић, Инв.бр. 33, Бр.досијеа 058; *Надежда Петровић*, стојећа фигура, месинг, Владимир Комад, Инв.бр. 569, Бр.досијеа 062; *Портрет мушкарца* портрет, бронза, Лојзе Долинар, Инв.бр. 259, Бр.досијеа 063, Збирка југословенске скулптуре; *Марко Краљевић на коњу*, коњаничка композиција, Иван Мештровић, Инв.бр. 37, Бр.досијеа 064; *Милош Обилић*, фигура, месинг, Иван Мештровић, Инв.бр. 229, Бр.досијеа 045; *Портрет Ксеније Дивјак* Инв.бр. 559, Бр.досијеа 066, Илија Коларевић; *Торзо*, Инв.бр 297, Бр.досијеа 067, Илија Коларевић (Р. Михаић).
- Израда скулптуре *Марко Краљевић на коњу* од патинираног гипса (према истоименој скулптури Ивана Мештровића, смањених димензија) у оквиру пројекта *1+1 Живот и Љубав* у сарадњи са Балканском мрежом музеја, за излагање у иностранству (Р. Михаић).
- **Збирка стране уметности:** рестаурисана су дела Ибера Робера *Парк на језеру*, Истр.144, дос.бр. 7254 и *Степениште парка палате Фарнезе у Капрароли*, Истр.146, дос.бр. 7254; *Philippe Maliavine, Портрет Марије Карађорђевић*, И. стр. 42 (С. Лазих, мр С. Кајтез); *Професор Миле Павловић Крпа*, биста, гипс, Јан Коњарек, Бр.досијеа 051; (Р. Михаић);
- **Музеј Вука и Доситеја:** *Слепи гуслар*, седећа фигура, месинг, Михајло Томић, Бр.досијеа 053; *Доситеј Обрадовић*, стојећа фигура, месинг, Рудолф Валдец, Бр. досијеа 059; *Портрет Доситеја Обрадовића*, портрет, бронза, Рудолф Валдец, Бр. досијеа 060; *Доситеј Обрадовић*, елипсасти рељеф, месинг, Ђока Јовановић, Бр. досијеа 061 (Р. Михаић).
- **Украсни рамови:** рестаурисани су рамови за слике *Херцеговачки бегунци* Уроша Предића, *Мала лука у Дубровнику ...? Рибе*, Мила Милуновића, *Издајница*, Паје Јовановића, *Сестре Надежде Петровић*, ... Константина Данила (М. Васић);
- За изложбу *Фреске и иконе Косова и Метохије* у Галерији фресака урамљено је 57 копија фресака (М. Васић);
- Ради позајмице Ликовној академији у Београду рестаурисана су четири украсна рама; за изложбу у Галерији Србија у Нишу, рестауриран један украсни рам; седам украсних рамова је рестаурисано за изложбу слика Игњата Јоба у просторијама РТС-а у Београду (М. Васић).

3.2.2.3 Рад за трећа лица (28)

- **Археолошки институт у Београду:** конзервирано је неколико целина металних предмета са археолошког локалитета Каменигица у Малој Копашници – *бронзани предмет кружног облика са фрагментима*

стригила, дос. бр.6291; стригил са фрагментима посуде од бронзаног лима дос. бр. 6292; бронзана плочица, дос. бр. 6293; фрагменти бронзаног лима, дос. бр. 6294; гвоздени клинови, дос. бр. 6295; ланац од бронзаних карика, дос. бр. 6296; плочице од бронзаног лима, дос. бр. 6297; (М. Петелин, М. Чоловић);

- **Музеј Крајине у Неготину:** започети су радови на делу Милисава Марковића *Кнез Михаило Обреновић*, бр.дос 7524 (мр И. Павић);

- **Библиотека града Београда:** рестаурисана су дела Ђорђа Илића *Тешки ход* (уље на платну), дос.бр.7342 и Миће Стојиљковића *Моја породица* (уље на платну) дос.бр.7419 (С. Лазић);

- **Задужбина Николе Спасића у Београду:** рестаурисано је дело непознатог аутора *Анђео се јавља Авраму и Сару* (уље на платну) дос. бр.7513 (С. Лазић, А. Павловић, К. Хорјак);

- **Завичајни музеј у Јагодини:** завршени су комплетни рестаураторски радови и документација за: триптих - путничку икону *Богородица са Христом*, влас. инв. бр. 3, дос. бр. 7336, *Свети Ђорђе*, *Свети Алимпије и Света Петка*, влас. инв. бр. 523, дос. бр. 7337, *Свети Никола*, темпера на дрвету, влас. инв. бр. 7, дос. бр. 7338 (мр Ј. Пантић, М. Ранковић);

- **Библиотека града Београда:** извршен је преглед, обављено снимање и завршени конзерваторско-рестаураторски радови на делима *Тешки ход* Ђорђа Илића, дос.бр. 7342, и *Моја породица* Миће Стојиљковића, дос.бр. 7343 (А.Павловић, С.Лазић);

- **Хотел Мажестик у Београду:** А. Павловић је извршила преглед дела *Италијанска циганка* Тита Контија, у власништву хотела, обавила конзерваторска испитивања, фотографисала и проценила висину трошкова конзерваторских радова;

- **Галерији САНУ:** Извршене су мање рестаураторске интервенције на четири дела из приватне колекције М. Протића за његову ретроспективну изложбу *Арс лонга* (К.Хорјак);

- **Хотела Контиентал, Београд:** Демонтажа и паковање за транспорт вајарског дела *Железна таписерија* аутора Душана Цамоње, са зида хола Хотела Контиентал (Р. Мухић);

- **Дом Народне скупштине РС, Београд:** Композиција *Играли се коњи врани Томе Росандића:* припрема пројектне документације, учешће у комисији за јавне набавке, консултантске услуге (Р. Мухић), анализе материјала (М. Стојановић);

- **Музеј историје Југославије, Београд:** Конзерваторски третман на 10 скулптура и скулпторалних композиција из Ликовне збирке) за потребе изложбе „Рефлексије времена“ у Загребу: *Мушкарац и жена у искораку истичу заставу*, Валентин Тине Кос, бронза, Инв.бр. 1585 Р, бр.досијеа 068; *Борац у јуришу*, Грга Антунац, бронза, инв.бр. В 384, бр.досијеа 069; *Ношење рањеника*, Вјекослав Рукљач, бронза, инв.бр. 140 М, бр.досијеа 070; *Новомешћанка*, аутор непознат, бронза и злато, инв.бр. 1716 Р, бр.досијеа 071; *Борба (Партизан и партизанка)*, Сретен Стојановић, бронза, инв.бр. MRJ

3770.III. 5/152, бр.досијеа 072; *Фигурална група – јуриш (Устанак)* Франо Кршинић, бронза, инв.бр.4239 R, бр.досијеа 073, *Група бораца*, Борис Калин, посребрена бронза, инв.бр 3742 R, бр.досијеа 074; *Биста Анке Буторац*, Војин Бакић, бронза, инв.бр. В 339, бр.досијеа 075; *Титов непријед*, Франо Кршинић, бронза, инв.бр. 143 M, бр.досијеа 076; *Хусински рудар*, Иван Саболић, бронза, инв.бр. 386 B, бр.досијеа 077 (Р. Михаић);

- **Музеја Козаре Приједор**, Конзерваторски третман на рељефу *Портрет мајке*, Инв. бр. 3, Бр.досијеа 047 и *Портрет оца*, Инв. бр. 4 Бр.досијеа 048, Сретена Стојановића од патинираног гипса, Умјетничка збирка, (Р. Михаић).

3.2.2.4 Лабораторија за физичка и хемијска испитивања

Истраживања добара из збирки Народног музеја:

- Извршена је анализа 11 узорака са слике П. Јовановића *Портрет Софије Циклај*; извршена анализа копче из Давидовца (ископавања из 2011); анализирано је 6 узорака олова из Брестовика (мр М. Марић Стојановић)
- Анализа језичка са појаса из Давидовца (Ж. Темерински и мр М. Марић–Стојановић).
- Вршена су техничка испитивања платнених носилаца слика Паје Јовановића из НМБ, СПЦ, Музеја града Београда и Легата Паје Јовановића; извршено је испитивање укупно 80 Јовановићевих слика на платну (мр С. Кајтез).

Рад лабораторије за трећа лица и сарадња на пројектима

- Обрађени су резултати спектроскопских анализа на 10 икона са иконостаса у манастиру Крушедол; обављене су консултације и извршена анализа 25 узорака из манастира Пећка Патријаршија; у сарадњи са Покрајинским заводом за заштиту споменика културе, извршена је анализа око 15 узорака из цркве Успења пресвете Богородице, Чаково, Румунија (мр М. Марић Стојановић);
- Ж. Темерински и мр М. Марић–Стојановић извршиле су анализу златних нити и органског материјала са појаса из Јагодин Мале за Завод за заштиту споменика културе, Ниш

3.2.4 Конзерваторски преглед, израда путне документације, паковање експоната и примопредаја изложби и дела

- Конзерваторски су прегледана сва дела за изложбе музеја релизоване у Београду, Србији и иностранству и израђена путна документација, као и за све позајмице дела за изложбе у Србији и иностранству (одељак изложбена делатност и позајмице), укупно 136 дела за позајмице и 315 дела за изложбе Народног музеја.
- У прегледу дела и изради путне документације, као и паковању учествовали су сви сарадници Центра за конзервацију.

3.2.5. Припрема изложби и преглед дела за позајмице

- За изложбу *Средњовековна уметност Србије у Византијском музеју* у Атини извршен је преглед и написан пројекат за конзерваторско-рестаураторске радове на копијама фресака - *Успење Богородице*, Инв.бр. 1207/ I, II, III *Свети Сава и Симеон Немања*, Инв.бр. 852, *Свадба у Кани*, Инв.бр. 787, *Божихна химна*, Инв.бр. 1260, *Мироносице на гробу Христовом*, *Васкрсење*, Инв.бр. 1297, *Христ, Богородица и краљ Владислав* Инв.бр. 688 (А. Цвјетиновић, И. Глобајић, А. Вујић - конзерватор сарадник); извршен је и преглед 6 примерака текстила из средњовековних збирки Народног музеја (Ж. Темерински).
- Извршен је преглед стања уролане слике *Наше море*, за потребе излагања у Загребу (мр Ј. Пантић);
- Извршен је преглед и израђена путна документација за пет дела из Збирке за југословенско сликарство за краткорочну позајмицу Умјетничком павиљону у Загреб (К. Хорјак).
- За изложбу *Henri Matisse and the Fauves*, Albertina Museum, Wien, 19.9.2013-12.1.2014., прегледана су дела: Андре Дерен, *Једрилице*; Морис Вламенк, *Мртва природа са рибама*, И. стр. 263 (мр С. Кајтез);
- За изложбу *Visible Harmonies. The Idea of Space Between Art and Mathematiks*, Museo di Arte mod. E Contemp. Roverto, 10. 11. 2012-25.6. 2013, извршен је преглед дела Пита Мондријана *Композиција II са црвеном, плавом и жутом*, И. стр. 43. (мр С. Кајтез).

Стање техничке опремљености Одељења за конзервацију и рестаурацију

- У Одељењу за конзервацију и рестаурацију Народног музеја у Београду ради 11 рестауратора, 8 конзерватора и 3 техничара – конзерватора. У процесу рада сарадници Одељења користе: кондуктометар, микроскоп, дестилатор, исправљач за електролизу, сушница (набављени 1959 године), два рентген апарата, 3 микроскопа, 3 металографска микроскопа, вакуум сто великих размера, каду за восак, висеће моторе, дестилаторе, сушнице, апаратуру за пескарење, систем за одвођење продуката механичке обраде (набављени између 1964 и 1966 године) и 2 микроскопа, опрему за конзервацију папира, штафелаје, расвету за рестаурацију, бризгалку за восак, пећ за топљење метала, ултразвучну каду и нова грејна тела за искување предмета (набављени 2005 године). Рачунарска опрема приказана је кроз извештај Одељења за документацију. Напомена: Сва опрема набављена пре 2005. године је застарела и неопходно ју је заменити новом.

3.3. ИЗЛОЖБЕНА ДЕЛАТНОСТ

3.3.1 Реализоване изложбе

Народни музеј је у току 2011. године реализовао 4 своје изложбе у атријуму Народног музеја, 1 у Галерији фресака, 7 у другим музејима и установама културе у Београду и 16 у Србији, као и 5 изложби у иностранству, укупно **33 изложбе**.

У Народном музеју, у атријуму (4):

1. СЛИКА У ОГЛЕДАЛУ – КАТАРИНА ИВАНОВИЋ

Место одржавања: атријум Народног музеја у Београду

Време одржавања: 20. децембар 2011 – 22. април 2012.

Носилац пројекта: Народни музеј у Београду

Руководилац пројекта: др Т. Цвјетићанин

Координатор пројекта: П. Петровић

Сарадник на реализацији програма: И. Станић

Садржај изложбе: Поводом обележавања двеста година од рођења прве школоване српске сликарке и прве жене која је била почасни члан Српског ученог друштва, касније Српске академије наука и уметности, великог дародавца Народног музеја, организована је изложба на којој су представљене готово све слике из невеликог сачуваног опуса сликарке – 30 дела из Народног музеја и два дела из Галерије Матице српске, из Новог Сада.

Реализација: Народни музеј у Београду

Аутор изложбе и студијског текста у каталогу: П. Петровић

Аутор хронологије и каталошких јединица: И. Станић

Аутори текстова у каталогу - есеји о рецепцију Катарине Ивановић данас: Гордана Станишић, сликарке Ивана Кличковић, Милица Лапчевић, Јелена Марковић, Наташа Теофиловић, сликар Мирон Мутаовић, модни креатор Бата Спасојевић, писци Ото Олтвањи и Срђан В. Тешин, драматуркиња Олга Димитријевић, пијанисткиња Соња Лончар, драматург Бобан Јефтић, историчарке и историчари уметности Јована Стокић, Саша Јањића, Татјана Орбовић и Петра Петровића.

Рецензенти каталога: проф. др. М. Тимоотијевић

Превод на енглески: К. Тодоровић

Дизајн поставке: И. Степанчић. Графички дизајн: Ир. Степанчић

Сарадници на изложби - кустоси: Г. Станишић и И. Станић

Конзервација и припрема дела за изложбу: мр И. Павић, (координатор), мр С. Кајтез, Р. Пиљак, А. Павловић, С. Лазић, М. Ранковић, А. Цвијетиновић, И. Глобајић, К. Хорјак и Д. Марјацић. Опрема експоната (конзервација рамова): З. Лачковић

Техничка служба: Г. Богојевић, М. Васић, Г. Исидировић, М. Владисављевић

Уговори о позајмици, осигурање и дописи: М. Живковић

Координатор пратећих програма: И. Станић

Едукативни програми: мр Е. Гавриловић (координатор), мр И. Јанковић, М. Пејовић. Координација рада волонтера: мр Е. Гавриловић, В. Кисић, М. Пејовић

Односи са јавношћу: Г. Грабеж, В. Јусуп

Публикације:

Каталог изложбе: П. Петровић и други аутори, *Слика у огледалу – Катарина Ивановић*, Београд 2011.

Деплијан: *Mirror image – Katarina Ivanović* (на енглеском), Београд 2011.

Отварање изложбе: На отварању изложбе говорили су др Т. Цвјетићанин, директор Народног музеја, П. Петровић, аутор изложбе, а изложбу је отворио П. Марковић, министар културе, информисања и информационог друштва.

Едукативни програми:

Ауторска вођења: П. Петровић; Стручна вођења: В. Кисић, И. Станић, М. Пејовић и волонтери – студенти Историје уметности са Филозофског факултета у Београду; Стручна вођења кроз изложбу реализована су свакодневно; уторком, средом и петком у 13 ч, четврком и суботом у 18ч и недељом у 12 ч. Публици су додатне информације биле на располагању током целог дана, јер је целодневно радно време било обезбеђено дежурствима сарадника. Вођењима је присуствовало, у просеку, између 15 и 30 посетилаца. Организована су и стручна вођења најављених група којима су координирали кустоси Одељења за едукацију (М. Пејовић, мр Е. Гавриловић). Остварено је 32 стручна вођења за студенте, ученике средњих и основних школа. За вртиће, основне и средње школе припремљени су посебни едукативно забавни програми са темама прилагођеним узрасту посетилаца: *Очима уметнице, Уобичајен дан, Из давних времена, Предмети око нас, Сликарка Катарина Ивановић, Музеј као кућа слика, Портрети, Родне улоге, Улога жене у 19. веку*. Сценарио и припрема дидактичког материјала: мр Е. Гавриловић, М. Пејовић, мр И. Јанковић. Дечји/Тин клуб Народног музеја: пет сусрета чланова Дечјег и Тин клуба Народног музеја (4. 02. у 12 ч – деца до 8 година – Предмети око нас, упознавање са техникама и жанровима које је Катарина Ивановић користила и приказивала у својим делима, и композицији ликова и предмета на сликама; 11. 02. у 12 ч – деца од 9 до 12 година, Из давних времена, упознавање са животом и радом сликарке, радни листићи, тајни код; 18. 02. у 12 ч – млади од 12 до 15 година - Музеј као кућа слика, подела улога и реализација мини изложбе; 25.02. у 12 ч – млади од 15 до 18 година – Родне улоге; 31. 03. - због отежаних временских услова током фебруара, поновљене су радионице за децу и младе Из давних времена и Музеј као кућа слика). У раду Клуба учествовало је укупно 98 младих посетилаца. Концепт радионица, израда радних листова и припрема материјала за радионице Дечјег клуба: мр И. Јанковић М. Пејовић, мр Е. Гавриловић. Концепт радионице за Тин клуб: М. Пејовић.

Посебни програми: децембар 2011 – март 2012 – ликовни конкурс *Катарина Ивановић – прва српска сликарка*; 31.01. - Јавна трибина на тему:

Хероине као симбол нације: да ли постоје и на шта мислимо када говоримо о њима; 28. 02. – сусрет са чланицама клуба супруга дипломата International Women Club; 12. 03. – пријем за представнике дипломатског кора; 8.03. – програм за грађанство – *Народни музеј суграђанкама: чајанка уз уметност* (приложен посебан извештај).

Опис посебних програма:

Ликовни конкурс за ученике од 5. до 8. разреда основних школа под називом *Катарина Ивановић – прва српска сликарка*. Реализација: Народни музеј у Београду. Координација: Е. Гавриловић и И. Станић. Организација: И. Станић, И. Кручичан, мр Е. Гавриловић и М. Пејовић. Поставка изложбе: И. Кручичан, И. Станић и Г. Богојевић. Жири за доделу награда: Ана Павловић, мр Елиана Гавриловић, Евгенија Блануша, Иван Кручичан и Иван Станић. ПР: Гордана Грабеж. Идеја и рад на тексту конкурса: мр Е. Гавриловић, И. Станић и мр И. Јанковић. Конкурс је објављен у Просветном прегледу од 8. децембра 2011. године. Послати су и позиви мејлом уз прикачен посебно дизајниран документ (дизајн: И.Станић) са пропозицијама конкурса. Обављени су и телефонски позиви школама у Београду, тј. наставницама ликовног васпитања; позив на конкурс послат је у децембру медијима и објављен на нашим Фејсбук страницама. Конкурс је затворен 14. марта. На конкурс је пристигло више од 700 ликовних радова из целе Србије. Жири је изабрао су три прве награде и седам потстицајних. Школе које су се на конкурс одазвале прве, као и оне са највећим бројем радова и најоригиналнијим, посебно су награђене комплетима књига у издању Народног музеја. Изложба ученичких радова са кокурса постављена је у оквиру изложбе „Катарина Ивановић – Слика у огледалу“, у Атријуму Народног музеја, два дана пре отварања. На отварању изложбе у среду 21. марта са почетком у 13 часова у Атријуму Народног музеја додељене су награде у присуству ученика, наставника и заинтересоване публике. Добитници награда: Прву награду на ликовном конкурс у освојила је Милица Даниловић, ученица VI 6 разреда Основне школе Деспот Стефан Лазаревић из Београда, другу награду Катарина Живановић, ученица VIII 1 из Основне школе Вук Караџић из Неготина, а трећу Матија Поповић, ученик VI 6 разреда Основне школе Деспот Стефан Лазаревић из Београда. Добитници подстицајних награда су: Групни рад, ОШ Креативно Перо, Београд; Андреј Калинић, ОШ Креативно Перо, Београд; Дарија Лазић, ОШ Дринка Павловић, Београд; Кристина Анђелковић, ОШ Стефан Дечански, Београд; Вељко Радојичић, ОШ Соња Маринковић, Нови Сад; Даница Петровић, Дамм, Београд; Сања Шкондрић, ОШ Растко Немањић Свети Сава, Нова Пазова.

Јавна трибина на тему *Хероине као симбол нације: да ли постоје и на шта мислимо када говоримо о њима*, одржана 31. јануара у Атријуму Народног музеја са почетком у 18 часова, у трајању од сат времена и петнаест минута. Реализација: Народни музеј у Београду. Идеја: В. Кисић и И. Станић. Организација: В. Кисић и И. Станић. ПР: Г. Грабеж. На трибини су говорили: Катарина Митровић, историчарка уметности, Олга

Димитријевић, драматуршкиња, Саша Јањић, историчар уметности и Бобан Јевтић, драматург. Модерација: В. Кисић и И. Станић. Број присутне публике: око 40. Кроз живот и дело Катарине Ивановић говорило се о појмовима националне хероине, жене, дуалитету јавног деловања и приватног живота. Такође, захваљујући нашим саговорницима пробали смо да одговоримо на питања шта данас подразумева појам хероине, који су то чиниоци и предуслови стварању хероина данас као и какав однос према друштву и коју сврху у њему оне данас имају.

Народни музеј суграђанкама: Чајанка уз уметност (поводом 8. марта, Дана жена). Реализација: Народни музеј у Београду. Идеја: И. Станић. Координација, рад са спонзором: В. Кисић и И. Станић. Организација: Н. Јевремовић, мр Е. Гавриловић и И. Станић. ПР: Г. Грабеж. Домаћини: др С. Брајовић, Н. Јевремовић, К. Хорјак, мр И. Павић, И. Станић, Г. Грабеж, М. Пејовић и мр Е. Гавриловић. Подршка: Кућа Чаја. У периоду од 17-20 часова даме су имале прилику да на интимнији и пријатнији начин, уз чај проћаскају са ауторима изложби, сарадницима и запосленима Музеја. Кроз четири приповести, у периоду од 17 до 20 часова, у Музеју, посетитељке су могле да сазнају како како је наше окружење раније изгледало и како је све оно што је прошло утицало на нашу садашњост, појединости о женама које су мењале и стварале свет око себе. О женствености, интересантним женама и салонској култури 18. века могли су да поразговарају са ауторком изложбе *Имагинарни вртови Ибера Робера*, др Сашом Брајовић. О томе како је некада изгледало и шта је значило бити уметница те шта се до данас променило саговорник је био Иван Станић. Музејски саветник Неда Јевремовић је говорила о женама које су обликовале наш музеј, док је конзерваторка Кристина Хорјак, кроз приче из конзерваторско - рестаураторског атељеа, представила најзанимљивије сегменте везане за њихову праксу.

Медијска покривеност изложбе: укупан број прилога 117 (51 прилога у штампаним медијима и 66 прилога у електронским медијима). Агенције: Тањуг, Бета; Штампани медији: Правда, 24 часа, Вечерње новости, Политика, Блиц, Данас, Нови магазин, Пресс, Просветни преглед; ТВ: РТС (2, Дневник 2, Јутарњи програм), Студио Б, РТВ Пинк; Радио: Радио Београд 1, Београд 202, Међународни радио Србија; Интернет: Б92, Блиц, Вести.рс, срб.тима.мк, Yellow cab, Б92, Град Београд, Naslovi.net, Мрежа креативних људи, Глас Јавности, Градска општина Звездара, На длану, Сее култ (SEECult), Арте медиа

Укупан број посетилаца: 4983 (Посете од 20. децембра до 31. децембар 2011: 1100

Посете од 3. јануара до 31. марта 2012: 3883).

Средства: буџет, средства за програме и редовна средства Народног музеја

2. ИМАГИНАРНИ ВРТОВИ ИБЕРА РОБЕРА

Место одржавања: Народни музеј, Београд

Време одржавања: 22. фебруар – 20. март 2012. године

Носилац пројекта: Народни музеј

Руководилац пројекта: др Т. Цвјетићанин

Координатор пројекта: др С. Брајовић

Садржај изложбе: Пројекат *Имагинарни вртови Ибера Робера* истраживачки је и изложбени пројекат који је донео нове стручно тумачење два мање позната, а изузетно важа дела из Збирке стране уметности Народног музеја, *Степениште палате Фарнезе у Капрароли* и *Парк на језеру*, водећег француског уметника 18. века, Ибера Робера и ставио их у шири уметнички и друштвено политички контекст 18. века. Један од сегмената изложбе био је посвећен интерпретацији комплексног процеса конзервације и рестаурације ова два дела.

Реализација:

Аутор изложбе и студијског текста у каталогу: Т. Бошњак, др С. Брајовић

Дизајн поставке: И. Степанчић. Дизајн каталога и штампаног материјала: Ир. Стапанчић

Рецензенти каталога: проф. др И. Суботић и проф. др М. Тимотијевић

Превод на енглески: др Ј. Ердџан

Сарадници на изложби - кустоси: В. Кисић, приправница

Конзервација и припрема дела за изложбу, преглед, израда документације: мр С. Кајтез, С. Лазић и М. Стојановић

Техничка служба: Г. Богојевић, М. Васић, М. Владисављевић

Уговори о правима публиковања репродукција у власништву других музеја: И. Вијатов, В. Кисић

Координатор пратећих програма: В. Кисић, И. Станић

Едукативни програми: М. Пејовић

Координација школских група и рада волонтера: М. Пејовић

Односи са јавношћу: Г. Грабеж

Публикације:

С. Брајовић, Т. Бошњак, *Имагинарни вртови Ибера Робера*, Из ризнице Народног музеја 5, Београд 2012 (тираж 500)

S. Brajović, T. Bošnjak, *Imaginary Gardens of Hubert Robert*, From Treasures of National Museum 5, Belgrade 2012 (тираж 300)

S. Brajević, *Imaginary Gardens of Huber Robert*, National Museum, 2012 (deplijan, tiraž 300)

Отварање изложбе: На отварању изложбе говорили су др Т. Цвјетићанин, директорка Народног музеја, др С. Брајовић, ауторка, а изложбу је отворио П. Марковић, министар културе, информисања и информационог друштва.

Стручна вођења: волонтери – студенти Историје уметности са Филозофског факултета у Београду (Ј. Ранков, М. Ковачевић, Ј. Мијаиловић, Ј. Станојевић, М. Ковачевић, М. Живков, Т. Митровић, Б. Анђелковић, А. Самарџић, М. Вујовић, М. Маћановић, Ј. Станојевић, В.

Дакић, В. Драганић, Ј. Филиповић, А. Столић, С. Јовановић, Ј. Марковић, Ј. Николић, М. Ковачевић, С. Миленковић, А. Павловић, В. Драганић, М. Марковић, Ј. Пужић (припрема волонтера и обука В. Кисић, М. Пејовић, др С. Брајевић). Стручна вођења кроз изложбу реализована су од 23. фебруара до 15. марта сваког радног дана уторком, средом и петком од 13 часова, четвртком и суботом од 18 часова и недељом од 12 часова. Вођењима је присуствовало, у просеку, између 15 и 30 посетилаца.

Ауторска вођења: 15. март 2012, др С. Брајевић

Конзерваторско вођење: 1. март 2012, мр С. Кајтез и С. Лазић

Дечји и Тин клуб Народног музеја: 10. март 2012 – три радионице, *Имагинарни вртови*, за децу од 7 до 12 година, *Конзервација и рестаурација*, за децу од 12 до 15 година и *Ликовна критика* за средњошколце. У радионицама је учествовало по 25 учесника у свакој групи.

Посебне активности: 28. фебруар 2012 – сусрет са чланицама клуба супруга дипломата International Women Club – вођење кроз изложбу *Слика у огледалу* и *Имагинарни вртови Ибера Робера* (П. Петровић, др С. Брајевић, др Т. Цвјетићанин). 12. март – пријем за представнике дипломатског кора, са представљањем изложби *Слика у огледалу*, *Имагинарни вртови Ибера Робера* и монографије *Музеј кнеза Павла* (Ј. Карађорђевић, др И. Суботић, К. Тодоровић, др С. Брајевић, др Т. Цвјетићанин). 8.03. – *Народни музеј суграђанкама: чајанка уз уметност* (представљено у квиру извештаја за изложбу *Слика у огледалу*)

Медијска покривеност: укупан број прилога 75 (21 прилога у штампаним медијима и 54 прилога у електронским медијима). Агенције: Танјуг, Бета; штампани медији: Блиц, Данас, Политика, Правда, Вечерње новости, Нови магазин, Прес, Илустрована политика, Каза вива; електронски медији: Радио Београд, Радио Студио Б, РТС, ТВ Пинк, ТВСтудио Б, ТВ КНЦ, интернет издања: арте, Б92, Блице Ситу магазин, Дневни календар, еКапија, Где водич за хедонисте, Куда за викенд, РТС, Наслови нет, Аладин, Ваш извор информација, 24 сата, Вести, Глас јавности, Преглед, Прелиставање, Тањуг, Сее Култ, Изазов, Тотал порта, ТИМЕ.мк, На длану, Последња вест, Урбан Буг, Туризам за нас вас и нас, Блиц, Вечерње новости, Просветни преглед, Пресс, Међународни радио Србија,

Укупан број посетилаца: 1229

Средства: буџетска средства за програме и редовна средства Народног музеја

3. ЦЕНТРАЛНИ БАЛКАН ИЗМЕЂУ ГРЧКОГ И КЕЛТСКОГ СВЕТА. КАЛЕ КРШЕВИЦА 2001 - 2012

Место одржавања: атријум Народног музеја

Време одржавања: од 17. маја - у току

Носилац пројекта: Народни музеј у Београду

Руководилац пројекта: др П. Поповић, руководилац археолошких истраживања и научни саветник Археолошког института у Београду

Координатор пројекта: Н. Радојчић, музејски саветник

Партнери: Министарство културе, информисања и информационог друштва Републике Србије

Садржај изложбе: Срж и циљ ове изложбе је представљање резултата десетогодишњих истраживања локалитета Кале у селу Кршевица, као и сарадња Народног музеја са Археолошким институтом у Београду и Музејом у Врању. Најзанимљивије и напредивније поље локалитета је његова архитектура која је на изложби представљена бројним фотографијам, паноима и експонатима (два камена стуба). Изложба започиње најранијим снимцима локалитета, снимцима акрополе и спуштањем ка подножју где је истражен највећи и најзанимљивији простор. Подграђем доминира потпуно очувана грађевина од великих тесаника са лучним сводом (10x6x6m). Реч је о јединственом хидротехничком комплексу који до сад није констатован на простору Европе. Шта су становници овог насеља користили, којим занатима су се бавили, у којим посудама су спремали храну, а из којих послуживали, са ким су одржавали контакте и размену, публици је представљено кроз покретне налазе -194 експоната (165 експоната везано је за грчку културу, а 29 за Келте). Највећи проценат покретних налаза чини керамика која мањим делом представља атичку робу, као и једна врста сликаних посуда које приписујемо северноегејским радионицама, највероватније са Халкидика. Импорту припадају и многобројне амфоре које углавном потичу са Тасоса, али и из других центара. Највећи део чини богат репертоар различитих облика стоних, кухињских и посуда за складиштење израђених по грчим узорима, али у локалној радионици која је радила за потребе насеља. О развијеној ткачкој делатности најбоље сведочи преко 1.500 пронађених тегова, а о неопходној вуни за ткање сведоче палеозоолошке анализе које су показале да су велики проценат домаћих животиња чиниле овце. Осим меса, примарну улогу у исхрани имале су житарице о чему сведоче и чести налази жрвњева од вулканског камена, као и многобројне хлебне пећи. Метал је слабије заступљен и то су разне врсте накита као што су шарнирске и трачке фибуле, 'М' игле, наушнице, прстење, као и стаклене перле. Затим, то су разне врсте алата, делови бронзаних посуда, гвоздени ексери, заковице, мали ножеви и др. Налази оружја до сада нису констатовани. Млађи хоризонт припада налазима из 2/1 века пре н.е. (представљено је укупно 29 предмета) када су Келти - Скордисци и други балкански варвари напуштину акрополу искористили у својим походима према Македонији и Грчкој.

Реализација:

Аутори изложбе и студијског текста у каталогу: др П. Поповић, Н. Радојчић, В. Крстић, А. Ђорђевић

Рецензенти каталога: Бранко Киригин (Хрватска), Митја Гуштин (Словенија)

Дизајн поставке: Б. Шуваковић

Сарадници на изложби – кустоси: В. Крстић, А. Ђорђевић, А. Бандовић, Ј. Митровић

Информативни филм о локалитету Кале-Кршевица: А. Деспотовић, А. Бандовић

Конзервација и припрема дела за изложбу: Д. Животић, М. Чоловић, М. Стаменковић (Народни музеј у Београду); С. Савић (Факултет примењених уметности); М. Живковић, Д. Јовановић, М. Јовановић, А. Марковић, З. Поповић, А.-М. Спасеновић, Ј. Чавић, Н. Ђосић (Централни институт за конзервацију у Београду); А. Јосић (Народни музеј у Аранђеловцу).

Техничка служба: Г. Богојевић, М. Владисављевић, Г. Исидоровић, М. Васић, М. Димитријевић, Н. Бугарски

Едукативни програми: мр Е. Гавриловић и Одељење за едукацију Народног музеја у Београду. Координација школских група и рада волонтера: мр Е. Гавриловић

Техничка припрема позивница и едукативног материјала: Д. Парацки, др Т. Цвјетићанин, мр Е. Гавриловић

Координација пратећих програма и односи с јавношћу: Г. Грабеж

Публикације:

Централни Балкан између грчког и келтског света. Кале-Кршевица 2001-2011
Central Balkans between Greek and Celtic World. Kale-Kršeвица 2001-2011

Отварање изложбе: Изложба је отворена 17. маја 2012. године у 19 часова. На отварању изложбе говорили су: др Т. Цвјетићанин, директор Народног музеја; др П. Поповић, руководилац истраживања; П. Марковић, министар културе

Стручна вођења: Током трајања изложбе, организована су свакодневна дежурства кустоса Одељења за едукацију и сарадника Клуба сарадника Народног музеја, чијим распоредом координира М. Пејовић. Стручна вођења кроз изложбу за јавност одржавају се уторком у 13 ч и суботом у 18 ч. Организована су и стручна вођења најављених школских група којима координирају кустоси Одељења за едукацију (М. Пејовић, мр Е. Гавриловић). Остварено је 42 стручна вођења за студенте, ученике средњих и основних школа. Дечји и Тин клуб Народног музеја: 11.08, 22. 09 и 27.10. – три едукативне радионице *Археолог и ја* за децу до 12 година, симулација археолошких ископавања у наменски рађеним сондама – сандуцима. Координатор: Е. Гавриловић, сарадници: И. Јанковић, И. Кручичан, М. Пејовић, сараднице ДСНМ. У раду Дечјег клуба учествовало је око 80 деце.

Посебне активности:

Ноћ музеја 19. маја 2012. - *Испод Балкана...Иза Балкана* – разговор са археолозима, од којих су неки више од 30 година посветили разоткривању и заштити наше културне историје. Учествовали су др П. Поповић, Н. Радојчић, В. Крстић, А. Ђорђевић и сарадници А. Бандовић и Ј. Митровић. Медијска покривеност: 21 прилога у штампаним медијима и 28 прилога у електонским медијима.

Штампани мудии: Политика, Блиц, Вечерње новост, Просветни преглед, Сити, Илустрована политика, Каса вива, Данас, Народне новине, Прес, Електронски медији: Б92, Студио Б и веб портали: Међународни радио Србија, Блиц, Вечерње новости, Вести,нет, Наслови, Дан у Београду, Поведиме, Излазак, Мрежа креативних људи, Аладин, Последа вест, Мондо, Евентклуб.

Укупан број посетилаца: 9868

Средства: Министарство културе, информисања и информационог друштва Републике Србије и сопствена средстава.

4. ИЗЛОЖБА ПАЈА ЈОВАНОВИЋ, ИЗБОР СЛИКА ИЗ ЗБИРКЕ НАРОДНОГ МУЗЕЈА

Време одржавања: од 1. новембра 2012. и даље

Место одржавања: Атријум Народног музеја

Носилац пројекта: Народни музеј у Београду

Руководилац пројекта: П. Петровић

Садржај изложбе: изложба организована поводом објављивања *Системског каталога дела Паје Јовановића*, аутора Петра Петровића. Обухвата 15 познатих и излаганих дела Паје Јовановића из Збирке српског сликарства 18. и 19. века, као и једно дело које је Народни музеј добио на поклон, а које до сада није било представљено јавности – *Портрет Софије Циклај*, 1943, инв. 31-4371.

Реализација:

Аутор изложбе: П. Петровић

Конзерваторски преглед дела: С. лазић, А. Павловић

Превентивна заштита: Н. Килибарда

Техничка реализација: Г. Богојевић, М. Владисављевић

Едукативни програми: Током трајања изложбе, организована су свакодневна дежурства кустоса Одељења за едукацију и сарадника Клуба сарадника Народног музеја, чијим распоредом координира М. Пејовић. Стручна вођења кроз изложбу за јавност одржавају се уторком и суботом. Организована су и стручна вођења најављених школских група којима координирају кустоси Одељења за едукацију (М. Пејовић, Е. Гавриловић). Током трајања изложбу је обишло 33 школске групе.

Програми за публику: *Понекад у шест* – мини манифестација реализована као пропратни садржај изложбе: пројекција филма *Дуго путовање* (РТС, 2009) редитеља Веска Бутрића (15.11); ауторско вођење, Петар Петровић (22.11); *Кроз бојене слојеве, Прича из конзерваторског атељеа*, мр Софија Кајтез, Одељење за рестаурацију и конзервацију (29.11); *Све боје Паје Јовановића*, мр

Милица Стојановић, Одељење за рестаурацију и конзервацију (06.12); *Представљање портрета Софије Циклај*, Петар Петровић, Софија Кајтез, Милица Стојановић (13.12); Пројекција првог филма о Паји Јовановићу, (1956) редитеља Предрага Делибашића (22.12). Координатор: М. Пејовић. Сарадници: мр Е. Гавриловић.

Односи са јавношћу: Г. Грабеж

Дечји клуб Народног музеја: 01.12. - *Породични дан*, програм за породице са децом до 8 година; 08.12. - *Потрагом до слике*, програм за децу од 8 до 12 година.

Координатор: И. Јанковић. Сарадник: Е. Гавриловић, М. Пејовић, сараднице КСНМ.

Тин клуб Народног музеја: 24.11. - *Било једном не тако давно*, едукативна радионица за младе од 12 до 15 година. Координатор: М. Пејовић. Сарадници: сараднице КСНМ

24.11. - *Некад и сад*, едукативна радионица за младе од 15 до 18 година. Координатор: М. Пејовић. Сарадници: сараднице КСНМ

Укупан број посетилаца: 2148

Инфомисање јавности о представљању *Системског каталога дела Паја Јовановић* и отварању изложбе *Паја Јовановић – избор слика из збирке Народног музеја у Београду* који су у атријуму Народног музеја уприличени 01. новембра у 20 часова. Присутне је поздравила мр Бојана Борић Брешковић, о каталогу су говорили проф. де Миодраг јовановић, Никола Кусовац, Драгојла Живанов и Петар Петровић док је изложбу отворио Братислав Петковић министар културе и информисања у Влади РС.

Медијска покривеност: 31 прилога у штампаним медијима и 45 прилога у електонским медијима.

Медији који су испратили ово дешавање су: агенције: Танјуг, Штампани медији: Блиц, Данас, Политика, Вечерње новости, Народне новине, Илустрована политика, Гле, Пресс, Сан, Стил, 24 сата, Курир; Електронски медији: РТВ Студио РТС, РТВ Пинк, Радио Београд; Веб портали: На длану, Блиц, Глас Србије, Град Београд- Беоинфо, еНовине, Арте, Б92, Вести.нет, Б92, Актер, Курир, 24 сата, ТОС, СМедија, Дизајнд, Мондо, Бета, Глас јавности, Аладин, Крстарица.

У Галерији фресака (1):

5. РАШКА ШКОЛА АРХИТЕКТУРЕ

Место одржавања: Галерија фресака,

Време одржавања: 3. 12. 2011 – 30. 10. 2012.

Носилац пројекта: Народни музеј

Координатор пројекта: И. Кручичан

Садржај изложбе: Изложени су тактилни модели, шест макета споменика архитектуре и седам одливака архитектонске пластике. Концепт изложбе

је приказивање тактилних макета слепим и слабовидим посетиоцима, ради уочавања заједничких стилских елемената групе средњовековних споменика и заједнички рад на приближавању појмова тешко разумљивих слепима. Изложено је 13 експоната.

Партнери: Никола Марковић, Тихомир Николић, Горан Пећанац, Савез слепих Србије

Конзервација и припрема дела за изложбу, преглед, израда документације: С. Савић

Техничка служба: Г. Богојевић и Г. Исидоровић. Техничка припрема едукативног материјала: И. Кручичан

Односи са јавношћу: Г. Грабеж

Стручна и ауторска вођења, едукативни програми, координација школских група и рада волонтера: И. Кручичан. Групе организоване преко Савеза слепих Србије и градског одбора Савеза слепих општине Палилула.

Средства: Културно наслеђе без граница, Нијархос фондација, Народни музеј

У Београду, у другим установама (7):

6. БЕОГРАД ПРЕ БЕОГРАДА

Место одржавања: Београдска тврђава – Велики барутни магацин и Народни музеј

Време одржавања: 2012; изложба 18. април – 31. октобар 2012. године

Носилац пројекта: Народни музеј у Београду и ЈП Београдска тврђава

Руководилац пројекта: др Т. Цвјетићанин

Координатор пројекта: мр Д. Ратковић (изложба), мр М. Франковић (конзервација мозаика)

Партнери: Централни институт за конзервацију и Окружни музеј Арла, Француска (за пројекат конзервације мозаика са Космаја)

Подршка: Секретаријат за културу града Београда

Садржај и циљеви пројекта: Циклус изложби и едукативних радионица Римски Београд, којима ће бити представљени – оригиналним предметима, копијама, документарним материјалом, реконструкцијама – здања, локалитети и сегменти јавног и приватног живота у периоду од 1. до почетка 4. века на простору данашњег Београда, феномени и специфичности римског Београда, односно Сингидунума и његове шире територије и његовог места у Горњој Мезији и Римском царству. Цикулус Римски Београд уводи нас у циклус Хришћански Београд, предвиђен за 2013. годину, као још једну од активности којима ће Народни музеј и ЈП Београдска тврђава бити укључени у обележавање 1700 година од доношења Миланског едикта. Циклус изложби везан је и за Дунавфест.

Предвиђене су биле четири изложбе, три Народног музеја и једна ЈП Београдска тврђава, али је због недостатка средстава ЈП Београдска тврђава и динамике реализације других програма Народног музеја, реализована једна изложба, а представљање Јониног саркофага, као и изложба о мозаицима, одложене су за прву половину 2013. године.

Римски портрет и становници Сингидунума

Место одржавања: Београд, ЈП Београдска тврђава, Велики барутни магацин

Време одржавања: 18. април – 31. октобар 2012. године

Садржај изложбе: Избор римске портретне скулптуре који представља различите становнике римског Београда – Сингидунума, као и њихова веровања, декорацију јавних и приватних грађевина Сингидунума. На изложби је презентовано 7 скулптура из Римске збирке Народног музеја у Београду.

На Београдској тврђави постављени су били постери са изабраним скулптурама.

Реализација:

Аутори изложбе и информативних текстова: мр Д. Ратковић и др И. Поповић

Дизајн поставке: И. Степанчић

Графички дизајн и дизајн деплијана: Н. Радојичић

Конзервација и припрема дела, преглед, израда документације: Р. Михић
Техничка реализација: Г. Богојевић, Н. Бугарски, сарадници КОТО
Уговори о позајмици, осигурање и дописи: М. Живковић
Едукативни програми: мр Е. Гавриловић, М. Пејовић
Координација школских група и рада волонтера: мр Е. Гавриловић
Координатор пратећих програма: И. Станић
Односи са јавношћу: Г. Грабеж

Публикације:

Д. Ратковић, И. Поповић, *Римски портрет и становници Сингидунума*, Народни музеј, Београд 2012 (деплијан, тираж 1000).

D. Ratković, I. Popović, *Roman Portrait and the Residents of Singidunum*, National Museum, Belgrade 2012 (деплијан, тираж 1000).

Отварање изложбе: На отварању изложбе, у оквиру манифестације Дани Београда, говориле су И. Лучић-Тодосић, директорка ЈП Београдска тврђава, др Т. Цвјетићанин, директорка Народног музеја, а изложбу је отворио др М. Поповић, председник комисије Министарства културе за споменике од изузетног значаја.

Посебни програми:

У сусрет играма, едукативна радионица намењена деци до 12 година. Програм Дечјег клуба: 23. 06. Координатор: М. Пејовић. Сарадници: мр Е. Гавриловић, мр Д. Ратковић, Г. Грабеж, А. Бандовић, И. Станић и чланови Клуба сарадника Народног музеја. Радионица за децу (представа) и анимација родитеља - изабрана тема радионице односила се на спорт у римско време, а инспирисана је предстојећим Олимпијским играма. Радионица су чинили следећи сегменати: анимација деце и родитеља кроз поставку; израда делова костима од креп папира инспирисана римском епохом; увежбавање кратких текстова за позоришну представу која је била коначни продукт радионице. Играње улога вршило се на основу припремљених карактера, где су учесници преузимали улоге замишљених јунака у измишљеном свету, и својим речима усмеравали њихове акције (Role play). Процес израде костима и представе снимљени су видео камером и уз сагласност родитеља, постављени на нашу Фејсбук страницу. Број учесника: 50. Медијска покривеност: Политика; интернет презентација и Фејсбук странице Народног музеја у Београду.

Нови човек Сингидунума, музичко интерактивни програм; вече електронске музике и интерактивни програм *Скулптуре савремених становника Сингидунума* (скулптуре људи од жице у које су посетиоци могли да улазе и фотографишу се) Програм у оквиру Дунавфеста 2012: 7. 09. Координатор: И. Станић. Учесници: Нина Ивановић, уметница, Добривоје Милијановић, музичар, ди-цеј, асистент на Факултету драмских уметности. Подршка: Телеком Србија. Број посетилаца: 350

Игре у античком Риму, едукативна радионица Дечјег клуба за децу од 7 до 12 година. Програм у оквиру Дунавфеста: 8. 09. Координатор: М. Пејовић. Сарадници: мр Е. Гавриловић, мр Д. Ратковић, Г. Грабеж, А. Бандовић, И. Станић и сараднице КСНМ. Подршка: Телеком Србија.

Радионица је била састављена из следећих сегмената: анимације деце и родитеља кроз поставку; израде делова костима од креп папира инспирисана римском епохом; увежбавања кратких текстова за позоришну представу која је била коначни продукт радионице.

Број учесника: 60.

Укупан број посетилаца: 6560 (наменска посета изложбе – 1937, посета изложбе у оквиру тура Подземље Београда – 4633)

Медијска покривеност: укупан број прилога 24. Медијска покривеност: 8 прилога у штампаним медијима и 16 прилога у електронским медијима. Агенције: Танјуг; штампани медији: Блиц, Данас, Преглед, Јат ревија, Вечерње новости, електронски медији: Радио Београд, РТС, ТВ Студио Б, интернет издања: Вечерње новости, Где водич за хедонисте, Глас јавности, На длану, Последња вест, Вести.нетДан у Београду, Међународни радио Србија, Б92, Наслови нет.

7-10. БЛАГО НАМА. НАРОДНИ МУЗЕЈ У СКУПШТИНИ ГРАДА БЕОГРАДА

Место одржавања: хол Скупштине града Београда

Време одржавања: 2012, април – децембар/јануар 2013

Носилац пројекта: Народни музеј у Београду

Руководилац пројекта: др Т. Цвјетићанин

Руководилац пројекта – партнер: В. Марјановић

Координатори пројекта: Е. Блануша, А. Ђорђевић

Партнери: Скупштина града Београда, Секретаријат за културу града Београда

Дизајн поставке: И. Степанчић. Графички дизајн: Ир. Степанчић

Односи с јавношћу: Г. Грабеж

Координација школских група и рада волонтера: М. Пејовић

Веб сајт и гласање: Ј. Војводић, Г. Грабеж

Превод текстова: К. Тодоровић

Правни послови и осигурање: М. Живковић. Процедура јавних набавки: В. Рашић

Обезбеђење и безбедносна техника: С. Пејовић

Садржај, опис и резултати пројекта: *Благо нама. Народни музеј у Скупштини града Београда* је гостовање Народног музеја у репрезентативном здању Скупштине града Београда, захваљујући којем су у алтернативном изложбеном простору излагана изабрана културна добра из колекције музеја, који су показали разноврсност фонда Народног музеја и његову посебну вредност. Овај пројекат део је активности Народног музеја на излагању, представљању, интерпретирању и промовисању фонда Народног музеја током процеса реконструкције, кроз мање привремене и повремене изложбе, електронске изложбе и друге видове промоције културне баштине похрањене у Народног музеју. *Благо нама. Народни музеј у Скупштини града Београда* је пројекат којим је Народни музеј, гостујући у Скупштини града Београда, представио различите

периоде историје и различите идентитете града Београда, различите појаве које су током времена овај град учиниле великим и значајним. Пројекат је истражио начине на које културно наслеђе постаје важан део идентитета Београда и вишеструку повезаност Народног музеја са градом Београдом. Археолошки и уметнички предмети из богатих фондова Народног музеја, представљени кроз четири изложбе, јесу и четири различите приче о историји Београда, о суграђанкама и суграђанима, уметницима и њиховим делима, о становницима римског Београда, о веровањима људи праисторијског и античког доба, о Београду који инспирише. *Благо нама* је омогућио да се кроз једну другачију визуру упозна Град. За потребе излагања у холу Скупштине града Београда реализоване су посебне, специјално дизајниране витрине, постављене између стубова атријума хола Скупштине, на десној страни и по једна на челу и зачељу хола (укупно пет витрина). Оне су потпуно уклопљене у амбијент тако да ни визуелно ни функционално не угрожавају споменичку целину здања, ни свакодневне и посебне активности које се одвијају у Скупштини града. Привремено су монтиране и њихово постављање или скидње не штети елементима архитектуре у самом здању Скупштине. Витрине су израђене по свим принципима и стандардима музеологије и заштите баштине, омогућавајући потпуну сигурност и адекватне услове за излагање културних добара. Три изложбе пратио је тематски лифлет (деплијан), а на самим изложбама постављене су информативне легенде и предметне легенде. Изложбе су биле отворене само викендом, од 10 до 17 часова, сем у случају посебних активности које се одржавају у Скупштини града Београда; улаз је био слободан. Презентацији и интерпретацији доприносила су и стручна вођења која је организовао Народни музеј, током којих посетиоце кроз поставку водили млади сарадници – волонтери едукатори Народног музеја. Сараднике, сваког викенда по три волонтера, координирала је М. Пејовић. На интернет презентацији Народног музеја, за другу и трећу изложбу у пројекту, било је омогућено да јавност изабере једно од уметничко-историјских дела које се излаже, тако да је оно које је од предложених дела изазвало највеће интересовање грађана имало своје место на поставци/изложби.

Укупан број посетилаца: 1932 (+ публика и учесници различитих догађања у Скупштини града Београда током трајања изложбе), до 14. децембра 2012. године

Медијска покривеност: 237 прилога укупно

Изложбе у оквиру пројекта *Благо нама*:

7. Суграђанке

Време реализације: 24. април – 15. јун 2012. године

Опис: Одабрана дела познатих српских сликарки и сликара, који су поникли из различитих средина, показују не само различите изразе у српском сликарству, већ указују на везу коју је Београд, као језгро многобројних збивања, град кроз који су протицали сви упливи европског

модерног израза, имао у њиховом стваралаштву, као и у развоју српске уметности. Изабран је *Аутопортрет* (1907) Надежде Петровић (1873-1915), родоначелнице српске модерне уметности, као један од најбољих показатеља карактеристика њеног сликарства, на којем се осећа и сенка њене трагичне судбине. На изложби је приказано и дело Јована Бијелић (1886-1964), централне фигуре српске међуратне уметничкеј сцене и једног од утемељивача модерне у српској средини, портрет његове младе ћерке *Дубравке* (1928), као и *Аутопортрет са шеширом* (1940) Љубице Цуце Сокић (1914-2009), представнице зрелог међуратног модернизма.

Координатор: Е. Блануша

Аутор изложбе и информативних текстова: Е. Блануша

Сарадници на изложби: Г. Станишић, Љ. Миљковић

Конзерватроски преглед и припрема дела, израда документације: К. Хорјак

Превентивна конзервација: Н. Килибарда

Техничка реализација НМ: Г. Богојевић, М. Владисављевић

Публикације:

Е. Блануша, *Суграђанке. Благо нама. Народни музеј у Скупштини града Београда*, Народни музеј, Београд 2012 (деплијан, тираж 1000).

Отварање изложбе: На отварању прве изложбе и представљању пројекта говорили су В. Марјановић, одборница Градског већа Скупштине града Београда, др Т. Цвјетићанин, директорка Народног музеја. Изложбу је отворио Д. Ђилас, градоначелник града Београда. Отварању су присуствовале званице из културног живота града и новинари бројних штампаних и електронских медија.

Укупан број посетилаца: 530 (+ публика и учесници различитих догађања у Скупштини града Београда током трајања изложбе)

Медијска покривеност: 87 прилога; 21 прилог у штампаним медијима, 15 прилога у електронским медијима, 51 прилог на интернет порталима. Медији који су испратили изложбу: агенције Танјуг и Бета; штампани медији Политика, Данас, Блиц, 24 сата, Правда, Прес, Вечерње новости, НИН; електронски медији РТС (Први и Јутарњи програм), ТВ Авала, Студио Б, ТВ КЦН; радио Радио Београд, 1. програм, Студио Б, Радио Панчево, Радио 202; интернет портали SEE Cult, Event Club, Арте, На длану, Курир, Дан у Београду, Из сата у сат, Међународни радио Србија, Глас јавности, Мрежа креативних људи, Медија 1, Б 92, Студио БСоцијалне мреже, веб страна Народног музеја, фејсбук профили Народног музеја, Дечјег клуба.

8. Бити Римљанин

Време реализације: 18. јуни – 8. септембар 2012. године

Опис/садржај: Одабрани екпонати из археолошких збирки Народног музеја, нађени у Београду али и на другим локалитетима римског доба, представљају официјелне и свакодневне сегменте римског живота. Сублимираним језиком показују сложеност и значај Римске империје, утицаје римског освајања на тлу данашње Србије, некадашње провинције

Горње Мезије. Изложено је било осам експоната, војна опрема (пекторал из Ритопека, парадни шлемови из Костола и Смедерева), портрети (глава Трајановог оца из Костола, глава Палмирског свештеника из Београда), ситан бронзана пластика (Акробата из Сеоне, Ратник из Дубљана, Lanternarius из Дубравице), из периода од 1. до 3. века, који показују сегменте римског идентитета.

Координатор: А. Ђорђевић

Аутор изложбе и информативних текстова : мр Д. Ратковић

Сарадници на изложби: А. Бандовић

Конзервација и припрема дела за изложбу: З. Павловић, М. Чоловић

Техничка реализација НМ: Г. Богојевић, М. Владисављевић

Публикације:

Д. Ратковић, *Бити Римљанин. Благо нама. Народни музеј у Скупштини града Београда*, Народни музеј, Београд 2012 (деплијан, тираж 1000).

Отварање изложбе: На отварању изложбе, које је уједно била и конференција за штампу, говорила је др Т. Цвјетићанин, директорка Народног музеја и мр Д. Ратковић, аутор.

Укупан број посетилаца: 742 (+ публика и учесници различитих догађања у Скупштини града Београда током трајања изложбе)

Медијска покривеност: 77 прилога; 12 прилога у штампаним медијима и 55 прилога у електронским медијима. Агенције: Танјуг; штампани медији: Блиц, Данас, Правда, вечерње новости, Каза viva; електронски медији: Радио Београд, РТС, ТВ Пинк, ТВСтудио Б, интернет издања: Арте, Б92, Блиц, еКапија, Где водич за хедонисте, Куда за викенд, РТС, Наслови нет, Аладин, Вести, Глас јавности, Преглед, Прелиставање, Тањуг, Сее Култ, Тотал порта, На длану, Последња вест, Урбан Буг, Међународни радио Србија, Вечерње новости

9. Богови и хероји

Време реализације: 12. септембар – 7. новембар 2012

Опис/садржај: Изложба је представила различита веровања, богове и хероје, од праисторијског до рановизантијског доба на подручју древног Београда и данашње Србије: политеистичке религије неолита и веровања Винчанске културе (зооморфне фигурине бикова са Беловода, антропоморфна фигурина из Винче и букранион из Винче), бога Сунца бронзанодопског периода (реплика вотивних колица из Дупљаје), грчки и римски пантеон Атена Партенос из Букова код Битоља, Венера из Београда, Јупитер из Табановића, Викторија и Серапис из Маргума) и рано хришћанство (Добри пастир из околине Смедерева). Укупно је било изложено 13 експоната.

Аутор изложбе и информативних текстова: А. Ђорђевић

Сарадници на изложби: А. Бандовић и А. Ђуричић

Конзервација и припрема дела за изложбу: З. Павловић

Техничка реализација НМ: Г. Богојевић, сарадници Дака дизајн

Публикације:

А. Ђорђевић, *Богови и хероји. Благо нама. Народни музеј у Скупштини града Београда*, Народни музеј, Београд 2012 (деплијан, тираж 1000).

Отварање изложбе: На отварању изложбе, које је уједно била и конференција за штампу, говорили су др Т. Цвјетићанин, директорка Народног музеја и А. Ђорђевић, аутор.

Укупан број посетилаца: 553 (+ публика и учесници различитих догађања у Скупштини града Београда током трајања изложбе)

Медијска покривеност: 44 прилога; 21 прилога у штампаним медијима и 23 прилога у електронским медијима. Агенције: Танјуг; штампани медији: Блиц, Данас, Правда, Вечерње новости, Каза вива, Прес, просветни преглед, Грација, Прес; електронски медији: Радио Београд, ТВСтудио Б, интернет издања: Арте, Б92, Блиц, Глас јавности, Тотал порта, еКапија, вечерње новости, Где водич за хедонисте, Куда за викенд, РТС, Наслови нет, Аладин, Вести.нет, Преглед, Тањуг, Сее Култ, На длану, Последња вест, Урбан Буг, Међународни радио Србија,

10. Више од портрета

Време реализације: 20. новембар 2012 – јануар 2013.

Опис/садржај: Одабрана дела, аутопортрети и портрети познатих српских и југословенских уметника, показују различите креативне интерпретације и естетски садржаје који одражавају и њихову перцепцију уметника и дух епохе у којој су стварали. Експонати представљају појединце-уметнике који су, приповедајући о знаменитим личностима или важним догађајима из наше историје, поставили визуелне симболе колективног сећања и градске симболе. Изабрани су *Аутопортрет* Ивана Мештровића, *Аутопортрет* Симеона Роксандића, *Аутопортрет* Томе Росандића, *Аутокарикатаура* Ивана Мештровића, *Портрет Симеона Роксандића* Бете Вукановић и *Портрет Томе Росандића* Анђела Уводића, из Збирке југословенске скулптуре и Збирке цртежа и графике југословенских аутора 20. века.

Аутор изложбе и информативних текстова: Е. Блануша

Сарадници на изложби: Г. Станишић и В. Грујић

Конзервација и припрема дела за изложбу: Р. Михаић

Техничка реализација НМ: Г. Богојевић, М. Владисављевић

Публикације: нема

Отварање изложбе: На отварању изложбе, које је уједно била и конференција за штампу, говорили су мр Б. Борић-Брешковић, в.д. директора Народног музеја, и Е. Блануша, аутор.

Укупан број посетилаца: 437

Медијска покривеност: 29 прилога (до 15. децембра); 10 прилога у штампаним медијима и 19 прилога у електронским медијима. Агенције: Танјуг; штампани медији: Блиц, Данас, Политика, Јат ревија Вечерње новости, електронски медији: Радио Београд, РТС, ТВ Студио Б, интернет издања: На длану, Последња вест, Дан у Београду, Међународни радио Србија, Б92, Глас јавности, Вечерње новости, Где водич за хедонисте, Наслови нет, Аладин, Вести.нет.

Средства за реализацију пројекта: Уговор о учешћу у финансирању реализације пројекта израде витрина за потребе манифестације *Народни музеј у Скупштини града Београда*, између Секретаријата за културу града Београда (бр. VI-02 401.2 – 426, од 15. марта 2012 године) и Народног музеја (бр. 130/13, од 14. марта 2012) – средства у износу од 1.560.160 динара и уговор између Секретаријата за културу града Београда (бр. VI-02 401.2 – 874, од 24. мај 2012 године) и Народног музеја (бр. 130/25, од 24. маја 2012) – средства у износу од 1.372.000 динара; буџетска средства Народног музеја за редовне делатност.

11. ПОДУНАВЉЕМ СРБИЈЕ СА ФЕЛИКСОМ КАНИЦОМ

Место одржавања: Београд - Ада Хуја, шеталиште

Време одржавања: 6 – 11. септембар 2012. године

Садржај: Документарна изложба коју чини избор радова Феликса Каница везаних за подунавље Србије, какво је Феликс Каниц видео током својих путовања у 19. веку. Реализована је у оквиру манифестације *Дунавфест*. Резултат је успешне сарадње Народног музеја у Београду, Друштва Фелкс Каниц и ЈП Београдска тврђава. Аутор изложбе је др Ђорђе С. Костића,

Отварање изложбе: На прес конференцији уприличеној поводом отварања изложбе говорио је председник ГО Палилула Стојан Николић, др Татјана Цвјетићанин, директорка Народног музеја, и Ивана Лучић Тодосић, директорка ЈП Београдска тврђава.

Средства: Средства за програме и редовна средства Народног музеја; средства Друштва Феликс Каниц

12. БЕОГРАДСКА МУМИЈА

Пројекат: *Београдска мумија*. Набавка одговарајуће клима – витрине и реализација поставке у Археолошкој збирци Филозофског факултета Универзитета у Београду

Трајање: 2011-2012

Носилац пројекта: Народни музеј у Београду

Руководилац пројекта: др Т. Цвјетићанин

Заменик руководиоца пројекта: мр Б. Ђорђевић

Партнери: Филозофски факултет у Београду

Финансијска подршка: Град Београд – Секретаријат за привреду града Београда

Садржај и циљеви пројекта: Пројекат *Београдска мумија* обухватао је две фазе – набавку одговарајуће клима-витрине за чување и излагање мумије из збирке Народног музеја и реализацију поставке у Археолошкој збирци Филозофског факултета Универзитета у Београду, с обзиром да се мумија налази на дугорочној позајмици факултету. Београдска мумија је једина староегипатска мумија која постоји у Србији. Будући да се ради о веома осетљивом органском материјалу било је потребно обезбедити неопходне услове за њено чување, који су подразумевали и уређење и обезбеђење простора који се предвиђа за постављање витрине, на основу принципа савремене музеологије, а у складу са препорукама кустоса и конзерватора Народног музеја, као и саму набавку специјализоване витрине. Оптимално решење за чување и излагање за ову врсту културних добара - мумије представљало је набавку специјализоване климатизоване витрине која има мерач температуре, мерач релативне влажности и концентрације кисеоника у комори, одговарајуће светло. Температура у клима витрини је $18^{\circ}\text{C} \pm 2$ степена, релативна влажност до 45%, максимална јачина светлости 50 lux без инфрацрвеног и ултраљубичастог зрачења. Друга фаза пројекта обухватала је израду поставке Београдске мумије и отварање поставке за посетиоце.

Резултатати пројекта: Народни музеј је реализовао набавку специјалне витрине и предузео све потребне радње у циљу прописног и благовременог постављања специјалне витрине за чување и излагање публици мумије у просторијама Одељења за археологију Филозофског факултета у Београду у згради Капетан мишиног здања на Студентском тргу 1, у Београду, до 01. августа 2012. године, ради организовања сталне изложбене поставке. Смештајем Београдске мумије у адекватно окружење – одговарајућу витрину и одговарајуће уређен простор - обезбедили су се услови за дуготрајно, безбедно чување, као и стална приступачност овог културног добра јавности, доприносећи промоцији баштине, образовању и обогаћивању културних понуда града Београда. Остварили су се неопходни услови да атрактивна Београдска мумија постане незаобилазна туристичка дестинација Београда. Такође се омогућила и боља доступност великом броју студената, као и стручњацима из света који желе да виде ову јединствену мумију да прошире своја знања.

1. фаза пројекта: Београдска мумија. Набавка одговарајуће клима – витрине
Пројектни тим: заменик руководиоца пројекта – мр Б. Ђорђевић; чланови тима за израду пројектног задатка – Н. Јевремовић, З. Павловић, З. Јовановић (Народни музеј у Београду), доц. др Б. Анђелковић, С. Ђуричић (Филозофски факултет); консултант – М. Вујовић (Музеј Николе Тесле);

Тим за израду пројектног задатка за набавку витрине: доц. др Б. Анђелковић, руководилац тима, Н. Јевремовић, З. Павловић, З. Јовановић, С. Ђуричић, М. Вујовић; Комисија за преглед елемената и склопа специјалне витрине за чување и излагање мумије: Н. Јевремовић, председник, Н. Килибарда и М. Вујовић.

Чланови Комисије за конзерваторски преглед Београдске мумије: З. Павловић, председник, Ж. Темерински, М. Ранковић, А. Павловић, К. Хорјак, Н. Килибарда;

Активности које су претходиле реализацији пројекта

- Ради испитивања мумија је била уступљена Филозофском факултету у Београду (НМ бр. 164/8, од 15. 5. 2007, Филозофски факултет бр. 102/51 од 16. 5. 2007).

- Народни музеј је извршио стручни комисијски преглед стања мумије и услова у којима се чува, односно услова окружења. Формирана је Комисија (НМ дел.бр. 207/1) у саставу Н. Јевремовић, музејски саветник, председник, З. Павловић, конзерватор саветник, Ј. Кондић, музејски саветник, З. Јовановић, д.и.а., Ж. Темерински, виши конзерватор, члан и И. Минић, координатор, са задатком – увид у стање културног добра – мумије, давање препоруке за услове чувања као и услове односно стандарде за излагање мумије из Народног музеја у Београду (НМ дел.бр. 207/2). Поред чланова Комисије састанку 23. марта 2011. присуствовали су и др Б. Анђелковић, доцент на Катедри за археологију Блиског истока Филозофског факултета, др М. Сладић и С. Ђуричић из Археолошке збирке. Закључак Комисије био је да су за чување и излагање мумије потребни посебни услови који је постижу у клима-витрини. Осим препорука за чување, Народни музеј дао је и препоруке за прилагођавање простора одабраног за постављање витрине и прихват публице.

- Прикупљене су прелиминарне понуде за витрине потребних карактеристика у иностранству и у Србији (понуде из иностранства износиле су између 50.000 и 90.000 евра).

- Извршен је увид у нове клима-коморе за депоновање архивске и друге грађе Музеја Николе Тесле, опремљене адекватним јединицама за одржавање температуре и влаге, које по својим карактеристикама одговарају потребним стандардима за витрину мумије. Добијена је и прелиминарна понуда од њиховог произвођача.

Активности реализоване током трајања пројекта:

- Град Београд – Градска управа, Секретаријат за привреду, склопио је са Народним музејом у Београду *Уговор о преносу наменских средстава за набавку специјалне витрине за чување и излагање мумије свештеника Несмина из*

збирке Народног музеја у Београду, са роком завршетка до 1. августа 2012. године. Предвиђено је да специјална витрина за чување и излагање мумије буде постављена у просторијама Одељења за археологију, односно Археолошке збирке Филозофског факултета у Београду, у згради Капетан Мишиног здања, на Студентском тргу 1, у Београду, ради организовања сталне изложбене поставке, јер се мумија тамо налази на дугорочној позајмици ради испитивања. Народни музеј се обавезао да у овом простору реализује и сталну поставку везану за Београдску мумију.

- Формиран је пројектни тим за обављање послова везаних за набавку одговарајуће клима витрине за смештај Београдске мумије (НМ дел.бр. 207/10) са задатком да формулише параметре пројектног задатка за излагање Београдске мумије у Археолошкој збирци Филозофског факултета Универзитета у Београду, као и тим за пројектни задатак за набавку клима-витрине (НМ дел.бр. 207/11, од 20. јун 2011), са задатком да формулише параметре пројектног задатка за набавку одговарајуће клима-витрине за смештај Београдске мумије у Археолошкој збирци Филозофског факултета Универзитета у Београду. Пројектни тим формулисао је пројектни задатак, на основу музеолошких стандарда нужних за чување и излагање мумије.

- Спроведен је поступак за избор пружаоца услуге – израда климатизоване витрине за чување и излагање Београдске мумије, у периоду новембар – децембар 2011. године. Комисија у саставу мр Б. Ђорђевић, председник, и чланови Н. Јевремовић, З. Павловић, доц. др Б. Анђелковић и И. Дорчић, за пружаоца услуге изабрала је „Рационализација енергије“, друштво за инжењеринг д.о.о., са којим је Народни музеј склопио уговор (НМ бр. 207/48, од 7. децембра 2011. и Анекс I бр. 70/27 од 30. маја 2012). Уговор са изабраним понуђачем, са пратећом документацијом, достављен је, Секретаријату за привреду у предвиђеном року (НМ дел.бр. 207/49, од 7. децембра 2011. године). Средства за реализацију пребачена су Народном музеју 29. децембра 2011, а аванс уплаћен Рационализацији енергије 9. јануара 2012. године.

- Реализација израде витрине праћена је у сваком кораку, од израда пројекта, преко израде витрине, до пуштања витрине у пробни рад (извештаји НМ дел.бр. 70/8, од 7. марта 2012. године; НМ дел.бр. 70/13, од 9. априла 2012; НМ дел.бр. 70/18 од 27. априла 2012, НМ дел.бр. 70/38, од 19. јула 2012). Витрина је била готова у уговореном року, комисијски прегледана (НМ дел.бр. 70/42, од 11. јула 2012), о чему је Секретаријат за привреду града Београда обавештен.

- Витрина је транспортована у за њу предвиђен простор на Филозофском факултету, склопљена, пуштена у пробни рад и предата Народном музеју (оверена отпремница бр. 37/2012) од 31. јула 2012. године. Осим обавештења послатог Секретаријату за привреду (НМ дел.бр. 70/46), секретар Оливера Савовић и самостални стручни сарадник на пословима туризма Нада Зеџ, обишле су са представницима Народног

музеја и Филозофског факултета 31. јула 2012. године Археолошку збирку Филозофског факултета и на лицу места се упознале са витрином, својствима и изгледом, као и плановима за реализацију поставке и динамиком завршетка радова у простору Археолошке збирке.

- Средства Секретаријата за привреду – Градске управе града Београда наменски су коришћена за реализацију набавке специјалне витрине (о спроведеном поступку јавне набавке достављен је извештај заједно са уговором са понуђачем, а финансијски извештај о утрошеним средствима у прилогу је овог наративног извештаја).

- Народни музеј промовисао је финансијски допринос града Београда у оквиру свих информација намењених крајњим корисницима и средствима јавног информисања, а стална информација јасно је истакнута на самој витрини (на посебној плочици), у оквиру простора у којем је мумија изложена (на инфоматеријалу), на деплијану који је доступан посетиоцима, на сајту Народног музеја и приликом контаката са средствима јавног информисања.

- Народни музеј пратио је и активности на уређењу простора Археолошке збирке, у мери у којој је за то овлашћен (услови за чување и излагање, савети у вези са уређењем простора). У неколико наврата, поред информација о току уређења простора, представници тима из Народног музеја срели су се са тимом Археолошке збирке у вези са договорима око излагања и уређења простора. С обзиром да послови на уређењу простора нису текли предвиђеном динамиком, само отварање померено је за другу половину септембра 2012. године, у време Дана европске баштине.

2. фаза пројекта *Београдска мумија*. Реализација поставке у Археолошкој збирци Филозофског факултета Универзитета у Београду

Место одржавања: Археолошка збирка Филозофског факултета у Београду, Капетан Мишино здање

Трајање: јануар – септембар 2012

Време отварања поставке: 20. септембар 2012. године

Садржај и циљеви фазе пројекта: Припрема и реализација поставке везане за Београдску мумију, у делу изложбеног простора Археолошке збирке Филозофског факултета; израда информативног материјала за поставку и деплијана на српском и енглеском језику и деплијана за децу. Обезбеђењем услова за дуготрајно и безбедно чување Несминове мумије, створени су неопходни услови за излагање овог важног културног добра и сталну приступачност јавности. Поставка обухвата, осим Несминове мумије, те предмета који су нађени у покрову мумије приликом истраживања, и друге староегипатске предмете из припручне египатске збирке Народног музеја. Народни музеј припремио је мобилијар за излагање – две додатне витрине, конзерваторски је припремио предмете за излагање, урадио је информативне текстове и деплијане, те реализовао саму поставку. Народни музеј и Филозофски факултет потписали су уговор о сарадњи на презентацији Београдске мумије и других предмета

египатске уметности из Прикључне збирке музеја (НМ дел.бр. 70/35, од 4. јула 2012). У припреми је посебан протокол којим ће се прецизно дефинисати време када је Збирка отворена за публику, као и обавезе Факултета и Музеја у промоцији Збирке и Београдске мумије, едукативним активностима, као и одржавању простора. У организацију представљања Београдске мумије публици биће укључена и Туристичка организација Београда. Народни музеј припремио је и различите едукативне програме, посебно за младе и школску омладину, за презентацију Београдске мумије. Поставка *Београдска мумија* свечано је отворена у септембру 2012. године. У оквиру Дана европске баштине, по први пут је – у току два викенда – била отворена за посетиоце. О овом програму и реализованим едукативним радионицама, у посебном извештају о активностима Народног музеја током Дана европске баштине 2012. године.

Концепт и реализација поставке: Народни музеј у Београду

Саветник – сарданик на пројекту: доц. др Б. Анђелковић

Аутор деплијана: доц. др Б. Анђелковић

Аутори информативних текстова: др Т. Цвјетићанин и мр Б. Ђорђевић

Аутор деплијана за децу: мр Е. Гавриловић

Рецензент: проф. др В. Васиљевић

Превод: М. Стојчев

Дизајн поставке: И. Степанчић

Графички дизајн: Ир. Степанчић

Израда две витрине за остале староегипатске предмете из збирке Музеја: З.

Павловић, М. Ранковић, М. Димитријевић, Н. Бугарски (НМБ)

Техничка реализација НМ: Г. Богојевић, М. Владисављевић

Конзервација: З. Павловић, М. Чоловић

Припрема потребне архивске грађе: (издвајање, скенирање) и формирање досијеа са фотодокументацијом за потребе изложбе о Београдској мумији. Ј. Марковић.

Превентивна заштита: Н. Килибарда

Односи с јавношћу: Г. Грабеж

Координација школских група и рада волонтера: М. Пејовић

Публикације:

(Б. Анђелковић, Т. Цвјетићанин, Б. Ђорђевић), *Београдска мумија*, Народни музеј, Београд 2012 (деплијан, тираж 1000).

(В. Anđelković, Т. Cvjetićanin, В. Đorđević), *The Belgrade Mummy*, National Museum, Belgrade 2012 (деплијан, тираж 1000).

(Е. Гавриловић), *Београдска мумија за децу*, Народни музеј, Београд 2012 (деплијан, тираж 1000).

Отварање изложбе: На отварању поставке и представљању резултата пројекта, које је уједно било и конференција за медије, говорили су: А. Милошевић, секретар Секретаријата за привреду града Београда, М. Лукић, помоћник министра у Министарству културе и информисања Републике Србије, др Т. Цвјетићанин, директорка Народног музеја. доц.

др Б. Анђелковић, предавач на катедри за археологију Филозофског Факултета у Београду, и Д. Веселинов, директор Туристичке организације Београда.

Медијска покривеност: Конференцији за медије је присуствовало 20 представника штампаних и електронских медија, а медији који су испратили изложбу су: Танјуг, Бета, Фонет, Вечерње новости, Данас, Блиц, Прес, Правда, Политика, Нови магазин, Сити магазин, 24 сата, РТВ Србије, РТВ Студио Б, *Happy TV*, ТВ Б92, Прва српска телевизија, Инфобиро, На длану, Сее култ, Арте медиа, Мондо, Вести.рс, Беоклик, Аладин, Е-новине.инфо, Б92, Live-e.tv, Дан у Београду.

Финасирање пројекта: Град Београд – Градска управа, Секретаријат за привреду, склопио је са Народним музејом у Београду *Уговор о преносу наменских средстава за набавку специјалне витрине за чување и излагање мумије свештеника Несмина из збирке Народног музеја у Београду* (Уговор, НМ дел.бр. 207/13 од 10. октобра 2011, ГУГБ Секретаријат за привреду дел.бр. VIII-04 401.2-196/11; Анекс I НМ дел.бр. 207/43 од 1. децембра 2011.године; Анекс II НМ дел. бр. 70/23 од 25. маја 2012. године), у износу од 3.504.600 динара. За уређење простора Археолошке збирке средства је уложио Филозофски факултет Универзитета у Београду. За израду поставке, додатне две витрине и израду информативног материјала уложена су средства за редовне делатности Народног музеја.

Укупан број посетилаца: 845

У Србији (16)

1-11. СА КАНИЦОМ ПО СРБИЈИ

Носилац пројекта: Народни музеј у Београду и Друштво Феликс Каниц

Руководилац пројекта: др Татјана Цвјетићанин и Зоран Хамовић

Координатор пројекта: Марина Пејовић

Партнер: Аустријски културни форум

Садржај изложбе:

Изложба *Са Каницом по Србији* представља разнолика сведочанста културне баштине Србије 19. века, културне пејсаже, преко цртежа Феликса Каница, аустријског истраживача мађарског порекла. Документарну изложбу чини избор, у зависности од музеја, од 36 до 42 панела, која приказују одабране цитате из литерарних дела Феликса Каница који кореспондирају са одабраним ликовним представама. Изложба представља Србију какву ју је Феликс Каниц видео током својих путовања у 19. веку, са циљем да укаже на значај културне баштине и њеног очувања као и на вредност рада Феликса Каница. Кроз географске и културолоше забелешке са Каницових путовања по Србији посетиоци изложбе су у умогућности да се кроз визуру радозналост истраживача, заљубљеника у античко наслеђе, картографа или уметника, који је начинио стотине цртежа предела и грађевина које је видео, упознају са често заборављеним наслеђем свога краја.

Током гостовања изложбе представља се и зборник радова са скупа о Феликсу Каницу, одржан у Народном музеју 2010. године, *Слике са Балкана Феликса Каница*, чији је уредник др Ђорђе Костић)

Реализација:

Аутор изложбе и студијског текста у каталогу: др Ђорђе С. Костић

Дизајн материјала: Светлана Волић

Техничка припрема позивница и едукативног материјала: Гордана Грабеж, Марина Пејовић

Односи са јавношћу: Гордана Грабеж

Публикације:

Деплијани: *С Каницом кроз Србију*, Народни музеј, Београд 2012. године

Деплијани су рађени за сваки град посебно – Крушевац, Неготин, Књажевац, Краљево, Врњачка Бања, Прокупље, Тршић, Јагодина и Пирот. Текст деплијана је обухватао информације о пројекту, носиоцима пројекта, кратки преглед Каницове биографије као и изводе из Каницових ликовних и литерарних дела везаних за географске топониме градова у којима се изложба организује. Тираж деплијана је по 200 примерака, укупно 1.800 примерака.

Медијска покривеност (укупна): 25 прилога

Агенције: Танјуг; Штампани медији: Глас јавности, Град, Нови пут;
Електронски медији: РТС (Тршић), дописништво РТС у Крушевацу,
Краљево и Прокупљу, РТВ Крушевац, РТВ Прокупље; Интернет портали:

037инфо.нет, Вести источне Србије, СееКулт.орг, Тоталпортал, Књажевац инфо, Вести ГО Палилула, 24sata, Yellow Cab, Izlazak, EventClub
Укупан број посетилаца: 10.485

ГОСТОВАЊА:

1. Са Каницом по Србији

Место одржавања: Крушевачко позориште, Крушевац

Време одржавања: 16 – 31. март 2012. године

Отварање изложбе:

На отварању изложбе говорили Љубиша Васиљевић, директор Народног музеја у Крушевцу, Гордана Грабеж, у име Народног музеја у Београду, Јелена Тодоровић и др Ђорђе Костић, аутор изложбе.

Укупан број посетилаца: 706

Свечаном отварању изложбе присуствовало је 70, а изложбу је укупно видело 636 посетилаца.

2. Са Каницом по Србији

Место одржавања: Тодорчетов конак, Неготин

Време одржавања: 3 - 30. април 2012. Године

Отварање изложбе:

На отварању изложбе говорили су Гордан Јањић, директор Музеја крајне у Неготину, Неда Јевремовић, члан управног одбора Народног музеја у Београду и др Ђорђе С. Костић, аутор изложбе

Укупан број посетилаца: 580

Свечаном отварању је присуствовало 80 посетилаца док је током трајања изложбу видело 500 посетилаца.

3. Са Каницом по Србији

Место одржавања: Завичајни музеј, Књажевац

Време одржавања: 19. мај – 19. јун 2012. године

Отварање изложбе:

Изложба је отворена поводом Ноћи музеја, а отворила ју је Милена Малешевић Мићић, кустос Завичајног музеја у Књажевцу.

Као посебан догађај, организована је промоција публикације 12. јуна 2012, на којој су говорили Милена Малешевић Мићић, др Татјана Цвјетићанин и др Ђорђе С. Костић.

Укупан број посетилаца: 1112

Свечаном отварању је присуствовало 150 посетилаца, промоцији публикације 60 док је током трајања изложбу видело 902 посетилаца.

4. Са Каницом по Србији

Место одржавања: Народни музеј, Краљево

Време одржавања: 19. јуна – 11. јул 2012. године

Отварање изложбе:

На отварању изложбе говорили су Драган Драшковић, директор Народног музеја у Краљеву, Ана Вуковић, социолошкиња, Балканолошки институт, др Ђорђе С. Костић и Марина Пејовић, координатор и кустос Народног музеја у Београду.

Укупан број посетилаца: 1020

Свечаном отварању је присуствовало око 20 посетилаца док је током трајања изложбу видело 1000 посетилаца.

5. Са Каницом по Србији

Место одржавања: Завичајни Музеј - Замак културе, Врњачка Бања

Време одржавања: 13. јул – 13. август 2012. године

Отварање изложбе:

На отварању изложбе говорили су Јелена Димић, директорка Завичајног музеја у Врњачкој Бањи, др Ђорђе С. Костић и др Татјана Цвјетићанин. Отварању су присуствовале и Гордана Грабеж и марија Пејовић.

Укупан број посетилаца: 2796

Свечаном отварању је присуствовало око 30 посетилаца док је током трајања изложбу видело 2766 посетилаца.

6. Са Каницом по Србији

Место одржавања: Народни музеј Топлице, Прокушје

Време одржавања: 5. септембар – 30. септембар 2012. године

Отварање изложбе:

На отварању изложбе говорили су Јулка Кузмановић Цветковић, директорка Народног музеја Топлице у Прокупљу, Неда Јевремовић и др Татјана Цвјетићанин.

Укупан број посетилаца: 2000

Свечаном отварању је присуствовало око 40 посетилаца док је током трајања изложбу видело око 2000 посетилаца.

7. Са Каницом по Србији

Место одржавања: Центар за културу Вук Караџић, Лозница, Тршић

Време одржавања: 16. септембар – 30. септембар 2012. године

Отварање изложбе:

На отварању изложбе говорили су директорка Центра за културу Лозница, Дијана Ђедовић, секретар Друштва Феликс Каниц, Зоран хамовић, музејски саветник Народног музеја, коаутор пројекта др Татјана Цвјетићанин, а изложбу је отворио аутор, др Ђорђе Костић.

Укупан број посетилаца: 850

Свечаном отварању је присуствовало око 150 посетилаца док је током трајања изложбу видело 700 посетилаца.

8. Са Каницом по Србији

Место одржавања: Завичајни музеј, Јагодина

Време одржавања: 2. октобар – 19. октобар 2012. године

Отварање изложбе:

На отварању изложбе говорили су др Ђорђе С. Костић и Ненад Радојчић, музејски саветник Народног музеја у Београду.

Укупан број посетилаца: 821

Свечаном отварању је присуствовало око 50 посетилаца док је током трајања изложбу видело 771 посетилаца.

9. Са Каницом по Србији

Место одржавања: Музеј Понишавља, Пирот

Време одржавања: 5. октобар – 31. октобар 2012. године

На отварању изложбе говорили су др Ђорђе С. Костић и Аца Ђорђевић, музејски саветник Народног музеја у Београду.

Укупан број посетилаца: Током трајања изложбу видело 200 посетилаца.

10. Са Каницом по Србији

Место одржавања: Народна Библиотека Детко Петков, Димитровград

Време одржавања: 4. октобар – 30. октобар 2012. године

Укупан број посетилаца: 750

11. Са Каницом по Србији

Место одржавања: Библиотека Љубиша Р. Ђенић, Чајетина

Време одржавања: 11 – 31. децембар 2012. године

Укупан број посетилаца: 450

12-13. ПУТУЈУЋА ИЗЛОЖБА АРТ ТУРА

Носилац пројекта: Народни музеј у Београду и Hewlett Packard DOO

Руководилац пројекта: др Татјана Цвјетићанин

Координатор пројекта: Марина Пејовић

Координатори пројекта: Г. Грабеж

Сарадник на пројекту: мр И. Јанковић

Покровитељ: књегиња Јелисавета Карађорђевић

Садржај изложбе: Излагањем репродукција 33 слике, које се чувају у Збирци стране уметности, Збирци југословенског сликарства XX века и Збирци српског сликарства XVIII и XIX века Народног музеја, централне градске улице су трансформисане у отворену галерију у којој су на градским фасадама дела излагана опремљена адекватним легендама. Репродукције су одштампане на штампачу HP Designjet L25500, HP Satin Canvas платну и уз коришћење HP Latex мастила. За ову годину планирано је да изложба гостује у Кикинди, Шапцу, Новом Саду, Нишу, Неготину и Смедереву. Међутим услед страха потенцијалних домаћина и наше неажурности изложба је реализована само у Кикинди (март) и Неготину (септембар).

Медијска покривеност: 4 прилога у штампаним медијима и 26 прилога у електронским медијима.

Медији који су медијски испратили изложбу: Штампани медији: Дневник, Кикиндске новине, Данас, Вечерње новости; Електронски медији: РТВ; Веб портали: Међународни радио Србија, Медиа 1, РТС; Курир, Прелиставање, Последња вест, Србија за тебе, Смедиа, Блиц.

1. Арт тура, Кикинда, Трг српских добровољаца

Време одржавања: 23. март – 25. април 2012. године

Реализација: Народни музеј Кикинда, Јавна општинска стамбена агенција
Отварање изложбе: На конференцији за новинаре која је означила отварање изложбе говорили су др Татјана Цвјетићанин, Милош Латиновић, заменик председника општине и мр Лидија Милашиновић, директор Музеја у Кикинди.

Укупан број посетилаца: око 30.000

Едукативни програми: Едукација грађана о делима од стране волонтера музеја.

Медијска покривеност: Изложбу су пропратили сви локални медији (два штампана и два електронска медија) као и дописништва РТС-а и дописништво Блиц-а.

Средства: Изложба је реализована средствима Народног музеја Кикинда

2. Арт тура, Неготин

време одржавања: 13 – 21. септембар, током манифестације Мокрањчеви дани

Реализација: Музеј Крајине у Неготину

Отварање изложбе: На конференцији за новинаре која је означила отварање изложбе, у оквиру Мокрањчевих дана, говорили су Гордана Грабеж, координатор изложбе, и Гордан Јањић, директор Музеја Крајине.

Укупан број посетилаца: око 2.000

Средства: Изложба је реализована средствима Музеја Крајине у Неготину.

14. ФРЕСКЕ БОГОРОДИЦЕ ЉЕВИШКЕ – КОПИЈЕ МАЛОГ ФОРМАТА ЗДЕНКЕ И БРАНИСЛАВА ЖИВКОВИЋ

Место одржавања: Галерији Чедомир Крстић у Пироту

Време одржавања: 24. јули - 10 августа.

Носилац пројекта: Народни музеј у Београду

Руководилац пројекта: мр Б. Поповић

Партнери: Галерија Чедомир Крстић у Пироту

Садржај изложбе: Из два инвентарна броја, 27_1401 и 27_1358, која садрже 150 копија Зденке и Бранислава Живковића из Богородице Љевишке, изложена су 43 дела. Истиче се двојаку вредност изложбе, сведочење о живопису Љевишке и подвиг копирања детаља од олтара до спољне приправе храма.

Реализација: Народни музеј у београду и Галерија Чедомир Крстић, Пирот

Аутор изложбе и текста у деплијану: мр Б. Поповић

Дизајн поставке: мр Б. Поповић
Конзервација и припрема дела за изложбу, преглед, израда документације:
мр И. Павић
Примопредаја дела: мр Б. Поповић
Превоз експоната изложбе: Галерија „Чедомир Крстић“ у Пироту
Техничка служба: техничари музеја у Пироту
Уговори о позајмици, осигурање и дописи: М. Живковић
Техничка припрема деплијана: А. Милошевић
Односи са јавношћу: Г. Грабеж
Публикације:
Б. Поповић, Фреске Богородице Љевишке – копије малог формата Зденке
и Бранислава Живковић, Пирот 2012 (деплијан, тираж 200 примерака).
Отварање изложбе: На отварању изложбе говорили су директор галерије
Антоније Милошевић и управник Галерије фресака Народног музеја Бојан
Поповић. Отварању је било присутно око 60 особа.
Медијска покривеност: 2 прилога у штампаним медијима и 11 прилога у
електронским медијима.
Медији који су испратили изложбу су: Штампани медији: Политика, Блиц;
Електронски медији: РТС и веб портали: Међународни радио Србија,
Радио Плус, Јужне вести, Вести – Србија, Медија 1, ЈугМедиа, Евентклуб.
Укупан број посетилаца: 2000

15. БАРУХ – БОРА БАРУХ. ДВОСТРУКО БЛАГОСЛОВЕН

Место одржавања. Галерија Србија, Галерија свремене ликовне уметности
Ниш, време одржавања: 21. август - 11. септембар 2012.
Аутор: Љ. Миљковић
Конзерваторски преглед дела: мр Ј. Пантић

16. СЛИКА У ОГЛЕДАЛУ – КАТАРИНА ИВАНОВИЋ

Место одржавања: Галерија Матице српске, Нови Сад
Време одржавања: 20. септембар – 22. октобар 2012.
Носилац пројекта: Народни музеј у Београду
Координатор пројекта: П. Петровић
Садржај изложбе: Поводом обележавања двеста година од рођења прве
школоване српске сликарке и прве жене која је била почасни члан Српског
ученог друштва, касније Српске академије наука и уметности, великог
дародавца Народног музеја, организована је изложба на којој су
представљене готово све слике из невеликог сачуваног опуса сликарке – 30
дела из Народног музеја и два дела из Галерије Матице српске, из Новог
Сада. Каталог који је представљен на изложби у Београду, коришћен је и
за изложбу у Новом Саду.
Реализација: Галерија Матице српске
Кустос изложбе: С. Мишић, Галерија Матице српске

Дизај поставке: И. Степанчић

Дизајн каталога: Ир. Степанчић

Преглед дела, конзерваторска документација, паковање: А. Павловић, С. Лазић

Уговори о позајмици, осигурање и дописи: М. Живковић

Отварање изложбе: На отварању изложбе говорили су др Тијана Паловљевић, директорка Галерије Матице српске, др Т. Цвјетићанин, као дотадашњи директор Народног музеја, а изложбу је отворио Мирослав Тасић, државни секретар у Министарству културе и информисања.

Посебне активности: Уз редова стручна вођења и кустоска тумачења изложбе, Галерија Матице српске организовала је 19. октобра ауторско тумачење изложбе П. Петровића.

Укупан број посетилаца: 200 на отварању

Средства: средства партнера (Министарство културе и информисања РС) и буџет, редовна средства Народног музеја

У иностранству (5):

1-4. СРБИЈА, ЗЕМЉА ФРЕСАКА

Носилац пројекта: Народни музеј у Београду

Аутор и координатор пројекта: мр Б. Поповић

Партнер: Мишел Барзен (Michel Barzin) комесар Бијенала у Теу (*Commissaire de la Biennale d'Art de Theux*), Катарина Скурол (Catherine Scurole), директорка Центра културе у Теу (*Directrice du Centre Culturel de Theux*)

Садржај изложбе: Копије фресака и декоративне пластике, из српских манастира 13. и 14. века, као и макета архитектуре, укупно 30 експоната, изабрана из значајне колекције Народног музеја, показатељ су изузетне вредности српске средњовековне уметности настале и развијене у византијској сфери.

Реализација:

Аутор изложбе и текста у деплијану: мр Б. Поповић

Конзервација и припрема дела за изложбу, преглед, израда документације: Р. Пиљак, Н. Килибарда

Техничка реализација изложбе: Г. Богојевић, М. Васић

Уговори о позајмици, дозволе: М. Живковић

Јавне набавке – процедура за транспорт: В. Рашић

Дизајн деплијана: Ир. Степанчић

Публикација:

Деплијан: Б. Поповић, *La Serbie pays des fresques*, Народни музеј, 2012.

Укупан број посетилаца: 9.700

Средства: додатна средства за програме Народног музеја у Београду и средства Министарства културе, информисања и информационог друштва

Гостовања:

1. Србија, земља фресака

Место одржавања: Белгија, Валонија, Те (Theux), црква Св. Николе Маршеа

Време одржавања: 11. фебруар – 25. март 2012

Отварање изложбе: У оквиру Бијенала уметности у Теу, на којем су гостовали и чланови УЛУС-а, отворена је изложба *Србија, земља фресака*, 11. фебруара 2012. године. На отварању су говорили Мишел Барзен (Michel Barzin), комесар Бијенала у Теу, Радомир Диклић, амбасадор Републике Србије у Белгији, и мр Б. Поповић, аутор изложбе.

2. Србија, земља фресака

Место одржавања: Библиотека парламента Валоније у Намиру (Namur)

Време одржавања: 19. септембар – 1. октобар 2012.

Отварање изложбе: На отварању су говорили Весна Арсић, амбасадор Републике Србије у Белгији, Патрик Диприје (Patrick Dupriez), председник Парламента Валоније, Данијел Сарле (Danielle Sarle), генерални секретар

Парламента Валоније, Филип Суине (Philippe Suinen), генерални администратор Парламента Валоније, Факет Ахмедај (Fahet Ahmedaj), шеф катедре (оделења) Западног Балкана у Парламенту Валоније и мр Бојан Поповић.

3. Србија, земља фресака

Место одржавања: Мисија Републике Србије у Бриселу

Време одржавања: 1. октобар – 10. децембар 2012

Отварање изложбе: без отварања

4. Србија, земља фресака

Место одржавања: Галерија Културног центра Венери (Centre Culturel Venerie) у Бриселу

Време одржавања: 12. – 20. децембар 2012

Отварање изложбе: На отварању су говорили Весна Арсић, амбасадор Републике Србије у Белгији, Ане Депут (Anne Deruydt), председница Културног центра Венери, Филип Суине (Philippe Suinen), генерални администратор Парламента Валоније, и мр Б. Поповић. Конферансије је била Факет Ахмедај (Fahet Ahmedaj), шеф катедре (оделења) Западног Балкана у Парламенту Валоније.

5. IL PONTE DELLE IMMAGINI. LE VIE BIZANTINE DELLA PITTURA MURALE DAI MONASTERI ORTODOSSI DELLA SERBIA AI CICLI PITTORICI IN SANTA CROCE (Мост сликарства. Пут византијске слике преко српских православних манастира до сликаних циклуса у Санта Кроће) – дуготрајна позајмица изложбе

Место одржавања: у старом клаустору (Chiostro Antico) базилике Санта Кроће у Фиренци, Италија

Време одржавања: изложба је отворена крајем новембра 2011. године, изложена током 2012. године.

Носилац пројекта: Народни музеј и Базилика Санта Кроће

Координатор пројекта: Бојан Поповић

Садржај изложбе: Изложба је замишљена је као приказ и пресек италијанског и српског средњовековног сликарства, нарочито богате културне размене (Мироносице на гробу Христовом, детаљ, манастир Милешева, инв. 27/1274; Богородица из Благовести, Велики празници, манастир Милешева, инв. 27/1287; Пастири из Рођења Христовог, манастир Сопоћани, инв. 27/1235; Купање Христа из Рођења Христовог, манастир Сопоћани, инв. 27/1236; Смрт краљице Ане Дандоло, мајке Уроша I, манастир Сопоћани, инв 27/66; Краљица Симонида, портрети, манастир Грачаница, инв. 1348; Краљ Стефан Урош II Милутин, портрети, манастир Грачаница, инв. 1347).

У 2012. години продужен је уговор о позајмици и обављене потребне процедуре везане за осигурање и продужење АТА карнета (М. Живковић).

Укупан број посетилаца: 25.000

3.3.2 Изложбе у припреми:

- *Константин Велики и Милански едикт из 313. године/Рађање хришћанства у римским провинцијама на тлу Србије.* Руководиоци: мр Б. Борић Брешковић и др И. Поповић; координатори: мр Д. Ратковић, В. Нинковић и Г. Грабеж. Изложбу ће пратити каталог: аутори текстова и каталошких јединица из Народног музеја: Ј. Кондић, Т. Цвјетићанин, Д. Ратковић, Б. Борић Брешковић;
- *Земље Дунава између Црног, Егејског и Јадранског мора (од 7. века пре н.е. до 10 века н.е.).* Изложба би требало да буде организована у септембру 2013. поводом одржавања Fifth International Congress on Black Sea Antiquities. На изложби би било представљено око 50 посуда различитих стилова из Збирке грчко-хеленистичког периода, поклон пуковника руске војске К. Милосављевића. Изложбу ће пратити каталог или деплијан. Координатор: В. Крстић;
- *Косово и Метохија. Задужбине и дарови. Збирке Народног музеја.* Галерија фресака (фебруар 2013); аутор поставке: мр Б. Поповић, координатор: Н. Церовић; послови око припреме предмета из Збирке периода српске средњовековне државе (14 експоната); Збирке периода српске уметности под турском влашћу (33 експоната); Збирке позног средњег века (14 експоната); Збирке раног средњег века (5 експоната); припрема филмске грађе из документације Галерије фресака: Манастир Пећка Патријаршија (Црква Св. Апостола, Црква Св. Димитрија, Црква Богородице Одигитрије), Црква Богородице Љевишке, Манастир Грачаница и Манастир Дечани; припрема документационог материјала (мр Б. Поповић, Н. Церовић, Б. Иванић, А. Нитић, мр Е. Зечевић, мр С. Фидановски, М. Томић, др Д. Прерадовић). Написани текстови за каталог: *Уводни текст и Прикупљање икона са Косова и Метохије* (Б. Иванић), *Археолошка сведочанства* (Н. Церовић), *Истраживања и снимања средњовековних споменика на Косову и Метохији између два светска рата* (др Д. Прерадовић). Преглед и конзервација материјала (Радослав Пиљак, Милица Анђелић, Зоран Павловић, Драгица Животић, Снежана Топић, Милан Чоловић, Мирослав Петелин, Марко Стаменковић, Ристо Михаић, Ивана Глођајић, Александар Цвијетиновић, Ана Вујић, Маша Ничић, Мирослав Ранковић, Бојан Николић, Маја Букумира)
- *Средњовековна уметност у Србији* (радни назив), Византијски музеј у Атини (26. април 2013); комесар мр Б. Поповић, концепција, избор експоната: Б. Поповић, Б. Иванић, А. Нитић (мр Б. Поповић, Б. Иванић, А. Нитић, Н. Церовић);
- *Знамен и порука* (150 експоната: 130 крстова, 20 предмета литургијске и приватне употребе) (Н. Церовић, Б. Иванић, мр Е. Зечевић);
- *Игњат Јоб* (сарадња са Галеријом РТС) – предвиђена за фебруар 2013. у Галерији РТС (Љ. Миљковић);

- *Југословенска карикатура из Збирке Кабинета графике Народног музеја у Београду*, 10. мај 2013. у Народном музеју у Београду (Г. Станишић);
- *Радови америчких уметника из фонда Народног музеја у Београду* – истраживачко-изложбено-едукативни пројекат (предлог пројекта за 2013. и 2014. - В. Кисић, руководиоци пројекта др Д. Ковачић и В. Кисић);
- *Мозаици Космаја - Конзервација мозаика са локалитета Губеревац из касноантичке збирке Народног музеја у Београду*. Садржај пројекта и изложбе: Конзервација велике подне мозаичке целине пронађене у грађевини са апсидом, изван бедема римског утврђења на Космају. Мозаици су груписани у четири мозаичке целине, укупне површине 25m². На овом вишегодишњем конзерваторском пројекту сарађивали су Народни музеј, Централни институт за конзервацију и Окружни музеј у Арлу, Француска. Завршен је конзерваторско-рестаураторски третман који је обухватао уклањање старе подлоге, постављање мозаика на нову подлогу и рестаурацију мозаичких тепиха. Израђени су посебни сандуци за смештај мозаика. Планирана изложба би требала да представи резултате конзервације, као и садржај представе који показује нову религију Сингидунума и становнике источног порекла који су је практиковали. Конзервација и припрема дела за изложбу, преглед, израда документације – Централни институт за конзервацију: мр М. Франковић (руководилац пројекта конзервације), Д. Давидовић Ђњатовић, Д. Максимовић, С. Гојковић, Н. Крстајић, Аутори изложбе и информативних текстова: мр М. Франковић, др Т. Цвјетићанин, Ј. Кондић.

3.3.3 Сталне поставке

Стална поставка Народног музеја

Кустоси свих Одељења предали су предлоге нове сталне поставке која би требало да буде реализована након санације.

Стална поставка Галерије фресака

У припреми. Надлежан кустос: мр. Б. Поповић;

Стална поставка Музеј Лепенски Вир

Допуна сталне поставке у Визиторском центру Лепенски Вир - постављање скелетних остатака (копије) у изложбени простор. У реализацији су учествовали и др Софија Стефановић са Филозофског факултета у Београду (стручни консултант) и конзерватори Мина Јовић и Марко Стаменковић из Народног музеја у Београду - јун 2012 (аутор и координатор Б. Михаиловић);

Напомена: Музеј за посетиоце свечано отворен 25. 06. 2011. године. Објекат није тада до краја изведен по пројекту, тако да уређаји за хлађење и грејање нису постављени. То се посебно осетило у току лета када је температура прелазила 50°C.

Стална поставка Археолошког музеја Ђердапа
(реализација Ј. Кондић, управник АМЂ).

Стална поставка *Археолошког музеја Ђердапа: ...Magnum est stare in Danubii ripa...Величанствено је стајати на обали Дунава...* планом сезонских измена и допуна, иновацијама, поентирају се атрактивни експонати и садржаји прилагођени широком кругу посетилаца који доприносе откривању и промоцији значаја Музеја - културне и природне баштине ове регије на обали Дунава. Реализација: аутор изложби и манифестација Ј. (Ранков) Кондић, сарадницик В. Вујаковић и спољни сарадницима музеја или пројекта Дијана.

НОВА ОСНОВНА ПОСТАВКА МУЗЕЈА ВУКА И ДОСИТЕЈА

Руководилац пројекта: др Т. Цвјетићанин, музејски саветник.

Аутор поставке: Љ. Чубрић, музејски саветник, управник Музеја Вука и Доситеја

Дизајн поставке: И. Степанчић.

Графички дизајн: Ир. Степанчић.

Садржај и циљеви пројекта: Реализација нове основне поставке Музеја Вука и Доситеја и стварање услова за отворену и динамичну активност музеја намењену различитим категоријама корисника. Редефинисани, приступачан Музеј, понудио је потпуно савремену, динамичну, јасну и допадљиву основну изложбenu поставку. У средиште пажње посетилаца постављају се, осим самих предмета, интерпретације и контекст, како би се публици приближило историјско и културно време, личности Доситеја Обрадовића и Вука Караџића и њихова делатност. Посебна пажња посветићена је компарацији европских историјских и културних покрета и идеја и догађаја у Србији. У оквиру поставке издвојен је посебан простор за едукацију деце и школске омладине, имајући у виду структуру публике овог музеја. Реализација нове основне поставке обухватала је и израду пројекта расвете у изложбеном простору, набавку компјутерске опреме и опреме за мултимедијалну презентацију у оквиру поставке и израду додтаног мобилијара у поставци, који је везан за пријем публике.

Теме поставке и распоред у простору Музеја Вука и Доситеја

Улаз: На самом улазу налази се основни информативни пано о музеју, као и пано са силуетама Вука и Доситеја и одабраним цитатима који сублимирају делатност Доситеја Обрадовића Вука Караџића. У улазном делу постављена је и мања продавница са публикацијама, у којој се планира и продаја сувенира везаних за Доситеја и Вука.

Приземље: Приземље Музеја чине четири просторије. Представљен је, у првој соби, историјски преглед дешавања у Србији и Европи 18. и 19. века, контекст у којем стварају и делују Доситеј и Вук (инфопанои, мултимедијална презентација). У другој се представља живот Доситеја Обрадовића (инфопанои, мапа Доситејевих путовања, књиге и реплике књига, Доситејев портрет), а у трећој живот Вука Караџића (инфопанои, макета Вукове родне куће, Вукови лични предмети, документа и дипломе, Вуков портрет). Четврта просторија говори о историји саме зграде, која је проглашена спомеником културе од изузетног значаја 1949. године, као једна од најстаријих сачуваних зграда у Београду, подигнута средином 18. века и зграда у којој је радила једно време Велика школа. Овде се говори о Великој школи и њеним главним оснивачима и учитељима (инфопанои, макета зграде, мултимедијалне презентације намењене свим посетиоцима – презентације збирке Музеја Вука и Доситеја, инсерти из документарних и играних серија о Доситеју и Вуку, инсерти из филмова који говоре о овом времену и догађајима). У овом простору могу да се реализују и посебне едукативне радионице.

Приземље, ходник: У овом делу изложене су скулптуре Доситеја Обрадовића и Вука Караџића, као и слике са темом културне климе 19. века у Србији. Издвојен је и посебан простор у којем је гардероба за посетиоце.

Приземље, део са ограниченим приступом корисника: Библиотека Музеја Вука и Доситеја – отворена за све стручњаке у посебном режиму.

Спрат: На спрату се налази пет просторија. У три се представљају детаљније стваралаштво Доситеја (инфопанои, књиге и реплике књига) и Вука (инфопанои, Вукови лични предмети) и значај њиховог рада, као и значај Вукових потомака: идеје просветитељства у Србији и препород – реформе; Вуков породични живот: породица и потомци (инфопанои, личне ствари Мине Караџић, Минин аутопортрет и портрет брата Димитрија, породични предмети). Четврта просторије – азбукаоница – намењена је едукативним радионицама, посебно за предшколски и школски узраст (различити алфабети, мултимедијални пункт).

У петој просторији, нажалост, задржана је етно-соба, односно реконструисан је изглед диванхане 19. века (сећија, пиротски ћилими, посуда).

Спрат, ходник: У ходнику су изложени портрети Милоша Обреновића, Доситеја Обрадовића и Вука Караџића, Мине Караџић, као и, у посебном орману уз огњиште, Вукови породични предмети. У ходнику се налази и табла на којој се пишу цитати из Вукових и Доситејевих дела, наравоученија и пословице које треба да укажу на друштвене, моралне вредности. У ходнику је и табла намењена излагању дечијих радова – о утисцима са обиласка Музеја Доситеја и Вука и са радионица.

Комплекс Музеја Вука и Доситеја:

Оцаклија: уређен – у другој фази грађевинских радова – изложбени простор за повремене тематске изложбе и простор за различите активности музеја (промоције, концерте, одржавање специјализованих семинара са мањим бројем полазника, организовање различитих радионица едукативног типа). **Двориште:** уређен део за пријем организованих посета; уређена башта по узору на баште 19. века у Београду (радови у трећој фази Санације, рестаурације и адаптације Музеја Вука и Доситеја, који се очекују у првој половини 2013. године).

Постигнути циљеви

Новом основном поставком Музеја Вука и Доситеја тежило се следећим специфичним циљевима: свеукупна промена имиџа и идентитета Музеја Вука и Доситеја; промена приступа у схватању и интерпретацији музеолошког материјала; оживљавање и мењање однос према делу Доситеја и Вука, приближавање широј публици прилагођеном интерпретацијом; повећање броја посетилаца (који први пут долазе и оних који се враћају у Музеј); остваривање предуслова за квалитетнији и динамичнији рад са публиком; креирање амбијента у коме ће Музеј постати центар окупљања и рада различитих група посетилаца – педагошких, научних, ученичких и сл; промена ставова јавности.

Поставком се тежило и постизању следећих општих циљева: преуређење поставке као предуслов за свеобухватну трансформацију Музеја у важан регионални културни и едукативни центар који ће радити у складу са принципима савремене музеолошке праксе; допринос заштити и коришћењу културног наслеђа; допринос популаризацији и промоцији културног наслеђа; значај за развој и унапређење струке и постизање нових научних резултата; развој партнерске сарадње у истраживањима, публиковању и презентација резултата.

Реализација Пројекта поставке Музеја Вука и Доситеја:

Идејна и развојна фаза – крај 2010, током 2011. и у првој половини 2012. године: завршен основни концепт поставке, усвојен од стране Управног одбора Народног музеја, са основним тимом и динамиком реализације (др Т. Цвјетићанин, Љ. Чубрић); утврђени услови за излагање, посебно за осетљив органски материјал (Н. Килибарда); утврђени услови и потребе за реализацијом едукативних програма у музеју са различитим категоријама корисника (мр Е. Гавриловић); ангажован дизајнер поставке, И. Степанчић; изабрани експонати за поставку (Љ. Чубрић); извршен преглед експоната - констовано да су 3Д предмети, сем текстила, у добром стању, и да је потребно 30 дана за завршетак конзервације свих предмета, сем скулптура (4) за које је потребно седам дана (координација З. Павловић, М. Петелин, М. Чоловић, Р. Мићић); слике на платну припремљене за излагање (К. Хорјак, мр И. Павић); текстил предат на конзервацију Етнографском музеју – завршено (Д. Радовановић); у првој половини 2012. године коначно прегледане књиге и документа, констатовано да може да се излаже само веома мали број, остале предвиђене за конзервацију у Народној библиотеци (Љ. Чубрић, У. Исаковић) и састављена листа са проценом стања и потребним захватима, по категоријама (У. Исаковић); скениране све насловне и потребне унутрашње стране књига предвиђених за излагање (С. Трипковић); идентификовани скенови и достављени дизајнеру (Љ. Чубрић); фотографисани сви предмети из збирке којима су недостајале фотографије за потребе израде главног пројекта поставке и за потребе електронске базе података (В. Илић); идентификоване фотографије и потребне достављене дизајнеру (Љ. Чубрић); урађен основни текст за информативне паное (Љ. Чубрић, др Ј. Милановић); урађене предметне легенде (Љ. Чубрић); основни концепт поставке, са условима за излагање и потребама за реализацију едукативних радионица, те основни информативни материјал предат консултантима; на основу примедби (др Н. Љубинковић) урађене исправке (допуна и сажимање тектова, стилизација текстова); прикушљен илустративни материјал за информативне паное (др Ј. Милановић); урађен основни пројекат поставке – идејно решење и пројекат расвете у изложбеном простору (И. Степанчић) и основни предлог за графички дизајн поставке (Ир. Степанчић); урађен главни пројекат поставке са детаљном диспозицијом експоната и инфопанела (И. и Ир. Степанчић).

Имплементације поставке/фаза реализације – од марта до децембра 2012. године: спроведен поступак за набавку расвете за изложбени простор Музеја Вука и Доситеја (В. Рашић, петочлана комисија); комплетна документација са потписаним уговором достављена Министарству културе, информисања и информационог друштва, али средства нису обезбеђена све до октобра 2012. године, што је успорило реализацију поставке и померило планирано отварање са септембра на децембар 2012. године; монтирање расвете у изложбеном простору (надзор Н. Чича, примопредаја М. Марјацић); спроведени поступци или упити за пружање услуга у реализацији нове поставке или набавку добара: за израду витрина и другог мобилијара у изложбеном простору (В. Рашић, комисија); за штампу графичког материјала (В. Рашић, комисија – обустављен први поступак, а потом извршен ревизија конкурсне документације на основу које је констатовано да вредност не прелази суме утврђене за спровођење поступка; у новембру изабран пружалац услуге штампе информативног материјала, предметних легенди, ознака соба, позивница, деплијана); урађени упити и завршени поступци за набавку тапета за изложбени простор и заштитних УВ фолија, за израду магнетних слова за собу са азбуком; за рамљење фотографија и другог илустративног материјала, за набавку рачунара и друге електронске опреме (сарадник А. Деспотовић) за поставку (упити В. Рашић); урађен је избор цитата и пословица за поставку (Љ. Чубрић); урађени су упити – писма Историјском музеју Србије за позајмицу лутке и мантије за излагање, као и Народном позоришту за трајну позајмицу грађанског одела (Љ. Чубрић), на које је позитивно одговорило само Народно позориште; обезбеђен је документарни и играни материјала који се бави животом и радом Доситеја и Вука – дописи РТС и Југословенској кинотеци за дозволу за коришћење (Љ. Чубрић) и извршен је избор инсерата из документарних и играних серија; извршен је избор материјала за електронске презентације у оквиру поставке који је додатно потребно прилагодити за емитовања (Љ. Чубрић, Ј. Милановић, др Т. Цвјетићанин); урађен је текст за пропагандни материјал – за деплијан (Љ. Чубрић) и за позивнице (ВИП – мр Б. Борић Брешкович, Г. Грабеж; отварање за јавност – Љ. Чубрић); дизајн позивница за јавност и деплијана, дизајн банера (Ир. Степанчић); штампано је 250 ВИП позивница и 300 позивница за јавност; штампа деплијана (тираж 1000); штампа банера (два – за Народни музеј и Музеј Вука и Доситеја); финална провера информативног материјала, текста и илустрација, скенова књига (Љ. Чубрић), коректура штампаних текстова и коректура предметних легенди (Љ. Чубрић, мр Б. Ђорђевић); преведени су информативни панои и предметне легенде на енглески језик (М. Дедовић) и урађена контрола (др Т. Цвјетићанин, С. Огњановић); припремљен је превод за штампу (Ир. Степанчић); преведен је текст деплијана на енглеском (М. Дедовић); конзервација Вукове дипломе (З. Пекић); враћање диванхане у изложбени простор, опрема диванхане (надзор Љ. Чубрић, монтажа М. Димитријевић); израда табле за Музеј Вука и Доситеја (у дизајну поставке

Ир. Степанчић; монтажа Н. Бугарски); монтирање и постављање витрина; монтирање и постављање другог изложбеног мобилијара – постамената за експонате, макете, школских табли, табле за дечије радове, стола и клупа за собу за едукацију, маске за клима уређаје, носача за електронске медије (део елемената урадила је и техничка служба Народног музеја – М. Димитријевић), гардеробе, продавнице; монтажа тапета; монтажа УВ фолија на прозоре; обележавање соба, саобраћајни сигнали, диораме у прозорима, слова различитих алфабета у соби за едукацију, мапа музеја (надзор И. Степанчић); монтирање инфопаноа и предметних легенди у поставку (надзор Љ. Чубрић, И. Степанчић); постављање експоната у поставку (Љ. Чубрић, И. Степанчић, сарадници М. Миљуш, М. Владисављевић, помоћ Н. Килибарда, С. Огњановић; чишћење Ж. Атансаковић, Г. Обрадовић, Е. Новчић, И. Исаиловић).

Реализација послова повезаних са новом поставком Музеја Вука и Доситеја и уређењем простора музеја:

Послови повезани са руковођењем Збирком Музеја Вука и Доситеја: паковање збирке, документарне грађе и библиотеке Музеја Вука и Доситеја ради безбедности током радова; измештање збирке у Народни музеј (пролеће 2012); враћање збирке и књига из библиотеке у Музеј Вука и Доситеја (новембар 2012, надзор Љ. Чубрић; техничка помоћ Г. Богојевић, М. Васић, М. Владисављевић); смештај библиотеке (новембар 2012, надзор Љ. Чубрић, сарадници М. Васић, М. Владисављевић) и збирке према важећим музејским стандардима (децембар 2012, надзор . Чубрић, сарадник др Т. Цвјетићанин; превентивна заштита Н. Килибарда; техничка помоћ М. Владисављевић, М. Миљуш); ревизија документарног материјала (комисија Н. Јевремовић, Ј. Марковић, Л. Хам; база података А. Деспотовић); израда електронске базе збирке и постављање базе збирке у базу јединственог Музејског информационог система (С. Огњановић, Н. Килибарда); захтев за конзервацију старих и ретких књига Народној библиотеци Србије – издвојено неколико категорија књига (У. Исаковић) – утврђивање динамике и потребних средстава; снимање експоната за поставку из Збирке Музеја Вука и Доситеја (В. Илић).

Послови везани за уређење простора Музеја Вука и Доситеја – службених просторија и депоа: попис расходованог намештаја и опреме Музеја Вука и Доситеја и отпис мобилијара и опреме (И. Дорчић, Љ. Чубрић, С. Пејовић, финансијска служба); пресељење намештаја за библиотеку у Народни музеј ради извођења грађевинских радова (Г. Богојевић, М. Владисављевић); провера стања библиотечких ормана и столова и столарски радови на репарацији (М. Димитријевић); враћање намештаја из библиотеке и из собе кустоса збирке и управника Музеја Вука и Доситеја (Г. Богојевић, М. Владисављевић, М. Миљуш); набавка потребног намештаја за службене просторије – столови (2), столице (4), ормани (2) и полице (2), гарнишне за завесе (4), отирачи, стазе, теписи и метални гардеробни ормани за пресвлачење (6 уских) – за собу за кустосе едукације и за чуварску службу (набавка Љ. Чубрић, др Т. Цвјетићанин; монтажа М.

Димитријевић); набавка потребне опреме за депо – метални ормани (3) и металне отворене полице (1) за смештај збирке, документације и књига (др Т. Цвјетићанин, Г. Богојевић); набавка потребног магацинског намештаја – металне отворене полице (1) и метални орман (1) за смештај текућих потрештина за одржавање хигијене (Г. Богојевић, др Т. Цвјетићанин); набавка столица (50 столица са колицима) за потребе Музеја Вука и Доситеја – одржавање различитих едукативних и промотивних активности (др Т. Цвјетићанин); репарирање 10 старих дрвених витрина, за потребе будућег излагања у Оцаклији (М. Димитријевић); набавка шина за излагање за Оцаклију и постављање шина (Г. Богојевић, др Т. Цвјетићанин); постављање недостајућих решетки на прозоре Оцаклије (нацрт З. Јовановић, реализација Н. Бугарски) и решетки на спољни уређај за климу (набавка материјала и реализација Н. Бугарски); постављање електронског надзора на објекте Музеја Вука и Доситеја (надзор С. Пејовић).

Реализација поставке Музеја Вука и Доситеја и пратећих послова:

Концепт нове поставке и аутор поставке (концепт, избор експоната, избор илустративног материјала за поставку и електронске презентације, израда информативног материјала, текст деплијана): Љ. Чубрић;

Дизајн поставке (према концепту и захтевима аутора, превентивне конзервације и едукативног плана; дизајн изложбеног мобилијара; дизајн пратећег мобилијара; пројекат расвете у изложбеном простору): И. Степанчић;

Графички дизајн поставке (инфопакои, предметне легенде, обележавање соба, диорама, знак Музеја Вука и Доситеја, дизајн банера, позивница, деплијана, превода, графички предлог за електронске презентације): Ир. Степанчић;

Сарадник на пројекту (израда информативног материјала, избор илустративног материјала за поставку): др Ј. Милановић;

Консултант на пројекту (за прву фазу): проф. др Н. Љубинковић, Б. Јордановић, музејски саветник;

Коректура информативних текстова и предметних легенди: мр Б. Ђорђевић;

Превод информативних текстова и деплијана: М Дедовић;

Провера превода: др Т. Цвјетићанин;

Конзерваторски преглед и конзервација експоната: З. Павловић, К. Хорјак, мр И. Павић, У. Исаковић, М. Чоловић, М. Петелин, Р. Мухић (Народни музеј); конзервација текстила Д. Радовановић, Етнографски музеј; конзервација дипломе З. Пекић, спољни сарадник;

Превентивна конзервација: Н. Килибарда;

Фотографије: В. Илић;

Скенирање књига: С. Трипковић;

Комисијски преглед документарне грађе: Н. Јевремовић, Ј. Марковић, Л. Хам; израда базе података А. Деспотовић;

Електронска база података: С. Огњановић, Н. Килибарда;

Израда електронских презентација (прилагођење документарног и играног материјала за коришћење у поставци и израда електронских презентација): Ј. Војводић, А. Деспотовић;

Умрежење електронских медија у поставци (набавка, набавка носача, монтажа, инсталација презентација, провера рада и повезивање мултимедије у мрежу): А. Деспотовић;

Едукативни план: мр Е. Гавриловић;

Поступци и упити за набавке: В. Рашић;

Комисија за поступак за испоруку и уградња расвете за изложбени простор Музеја Вука и Доситеја: Н. Чича, дипл. инг. електротехнике, председник, Љ. Чубрић, З. Михајловић, Н. Килибарда, В. Рашић;

Надзор уградње расвете: Н. Чича;

Примопредаја расвете: М. Марјацић;

Набавка намештаја, опреме за депо, опреме радног простора: др Т. Цвјетићанин, Г. Богојевић, Љ. Чубрић;

Техничка служба – пренос збирке, библиотеке, намештаја: Г. Богојевић, М. Васић, М. Владисављевић;

Системи безбедности – надзор: С. Пејовић;

Монтирање и постављање витрина и другог изложбеног мобилијара (постамената за експонате, макете, школских табли, табле за дечије радове, стола и клупа за собу за едукацију, маски за клима уређаје, носача за електронске медије, гардеробе, продавнице): ДАК дизајн, надзор И. Степанчић;

Столарски послови (израда дела изложбеног мобилијара; монтажа диванхане; монтажа новонабављеног намештаја, реперација старог радног и изложбеног намештаја): М. Димитријевић;

Браварски послови (оцаклија, бравице, решетке клима): Н. Бугарски;

Расвета: М. Марјацић;

Чишћење поставке: Ж. Атансаковић, Г. Обрадовић, Е. Новчић, И. Исаиловић;

Техничка служба – реализација поставке: М. Владисављевић, М. Миљуш, помоћ Н. Килибарда, С. Огњановић;

Односи с јавношћу (израда прес материјала, информисање): Г. Грабеж.

Публикације: Љ. Чубрић, *Музеј Вука и Доситеја*, Народни музеј, Београд 2012 (деплијан, тираж 1000).

Отварање поставке: **Свечано отварање** поставке уприличено је **24. децембра 2012. године, у 14 часова**. На отварању су говорили, након краћег пригодног програма који су извели ученици основне школе „Вук Караџић“ из Београда, в.д. директора Народног музеја, мр Бојана Борић-Брешковић и министар културе у Влади Републике Србије, Братислав Петковић. Народни музеј имао је част да обновљени Музеј Вука и Доситеја и нову поставку отвори председник Републике Србије, Томислав Николић. Отварању су присуствовале важне личности политичког и културног живота, директори републичких установа културе, сарадници Народног музеја – око 100 посетилаца. Након отварања, председника и госпођу

Драгицу Николић кроз поставку је провела аутор, Љиљана Чубрић. Отварање обновљеног музеја за јавнос и представљање нове основне поставке уприличено је **25. децембра 2012. године, у 18 часова**. На отварању су говорили мр Бојана Борић Брешковић, в.д. директора Народног музеја, Љиљана Чубрић, управник Музеја Вука и Доситеја и аутор поставке, а поставку је отворио проф. др Ненад Љубинковић. Отварању је присуствовало око 120 званица. Протокол првог дана, 24. 12. 2012. водиле су службе председника Републике Србије, уз помоћ спољног сарадника Зоране Ињац, те Иване Вијатов (задужене и за слање позивница првог и другог дана). У протоколу, помагале су и првог и другог дана, Марина Пејовић, Симона Огњановић, Бојана Требовац, Бојана Анђелковић, Марија Марковић, Милица Маћановић и Милена Малешевић. Гордана Грабеж била је задужена за контакте са медијима.

Медијска покривеност: отварање – укупно 42 прилога (9 прилога у штампаним медијима и 33 прилога у електонским медијима); Агенције: Тањуг, Бета; штампани медији: Блиц, Данас, Курир, Сан, Политика, 24 сата, вечерње новости, Правда; интернет: Б92, Блиц, Вести.рс, Лајк.ба, Вечерње новости, Танјуг, Студио Б, Телеграф, Вести онлајн, Политикка, Дан у Београду, Naslovi.net, Мрежа креативних људи, На длану, Сее култ (SEECult).

3.3.4 Позајмице историјско-уметничких дела (136)

- За изложбу *313. година – едикт о толеранцији и хришћанско царство*, Милано, Palaco Reale, Piasa del Duomo, 24/10/2012-17/03/2013, Fondazione Sant Ambrogio-Museo Diocesano-Milan, позајмљена дела из Збирке римског републиканског и раноцарског новца (мр Б. Борић Брешковић); Збирке касноантичког новца (Т. Бенцаревић); Збирке касноантичког и рановизантијског периода (Ј. Кондић); Збирке римског царског периода (мр Д. Ратковић): Портрет цара Константина I; Београдска камеја Инв. бр. 116/IV; Јубиларна здела цара Лицинија I, Инв. бр. 146/IV; Парадни оклоп из Ритопека Инв. бр. 4180/III; Constantine II, 4,5 solidi, Thessalonica, AD 325, Инв. бр. RCW 174/9; Constantine I, 2 solidi, Siscia, AD 326-327, Инв. бр. RCW 156/26; Valentinian I, multiplum, Constantinopolis, AD 364, Инв. бр. II/1135; Jovianus, Sirmium, AD 363-364, Инв. бр. К 904; Valens, Thessalonica, AD 364-367, Инв. бр. RCW 214/12; Vetranton, Siscia, AD350, Инв. бр. RCW 203/33; Helena, Thessalonica, AD 324, Инв. бр. RCW 146/38. Координатор: мр Д. Ратковић. Преписка, уговори и дозволе: број 156/5,-16, дозвола, број 296/8. Преглед дела и конзервација: З. Павловић, М. Чоловић, Н. Килибарда, М. Петелин. Израда путне документације и паковање дела: З. Павловић, М. Чоловић, Н. Килибарда, М. Петелин. Курир у одласку: мр Д. Ратковић;

- За изложбу *За љубав отаџбине: Патриоте и патриотизми у српској култури XVIII столећа у Хабзбуршкој монархији*, приређеној у Галерији Матице српске у Новом Саду у термину од 14.02. до 31.03. 2012. године, уступљено 18 медаља. Исти материјал је излаган и приликом

гостовања ове изложбе у Народном музеју у Крушевцу, у термину од 18.04. до 11. 06. 2012. (М. Јеринић), преглед дела и документација М. петелин, М. Чоловић; Стефан Гавриловић, *Томирида са Кировом главом* (копија по Рубенсу), Инв. бр. НМ 2048, Јов Василијевић, *Цар Душан у слави* (по Х. Жефаровићу), Инв. бр. НМ ЈВ 150, Непознати аутор, *Цар Јосиф II*, Инв.бр. НМ 3386 (П. Петровић);

- За потребе изложбе *L'Europe des Esprits* (Музеј модерне и савремене уметности у Стразбуру, 7.10. 2011 – 12.02. 2012) два рада Јосифа Сајсла: *Нацрт за Зенитеум I*, Инв.гр. 2890, *Нацрт за Зенитеум II*, Инв.гр. 2890 (Г. Станишић), повратак дела Е. Блануша;

- За потребе изложбе Историјског музеја Србије *Таковски устанак 1815 – Српске цвети између сећања и заборављања* уступљена су, у периоду 30.04. - 30.10, следећа дела: Паја Јовановић, *Таковски устанак*, Инв.бр. НМ 117, Димитрије Аврамовић, *Апотеоза кнеза Милоша*, Инв.бр. НМ 1131, Ђорђе Крстић, *Таковска црква*, Инв. бр. 665 (П. Петровић); преглед слика и израда конзерваторске дукоументације мр С. Кајтез;

- За изложбу Синише Вуковића *Негде на прилазима вечности*, 9 слика овог аутора је позајмљено Галерији РТС: *Имагинарни град*, инв.бр. 2708, *Рајске птице*, инв.бр.2712, *Ратник*, инв.бр. 2710, *Соба особа без лица*, инв.бр. 2129, *Тако то загонетно бива*, инв.бр. 2716, *Шта је рекао војник Ђовани Сориденте*, инв.бр. 2714, *Велики географ* (по Вермеру), инв.бр. 2715, *Царство простора*, инв.бр. 2713, *Путеви ка беспућу*, инв.бр. 2697 (5.04-6.05) (Љ. Миљковић); преглед дела мр Ј. Пантић;

- За потребе изложбе *Друштво српских уметника Лада* у Галерији УЛУС позајмљене су две слике Радомира Дамњановића Дамњана – *Слика*, инв.бр. 2820, *Жута слика*, инв.бр. (25.07-8.08.) (Љ. Миљковић);

- За потребе изложбе *Јефте Перића* у Спомен-збирци Павле Бељански позајмљене су три слике Јефте Перића: *Мртва природа са луком и остригама*, инв.бр. 105, *Улица приморског града*, инв.бр. 1389, *Сесил у врту Беле Павловић*, инв.бр. 2466 (13.09-7.10) (Љ. Миљковић);

- За изложбу *Друштво уметника Зограф* Народном музеју у Краљеву позајмљено је 17 слика – (Радмила Ђорђевић, *Бачванско село*, 274; Здравко Секулић, *Мушки портрет*, 410; Здравко Секулић, *Аутопортрет*, 1091; Здравко Секулић, *Концерт у пољу*, 1092; Здравко Секулић, *Леда са лабудом*, 1801; Васа Поморишац, *Портрет Здравка Секулића*, 1157; Живорад Настасијевић, *Портрет К. Николића*, 1330; Живорад Настасијевић, *Мој брат Светомир*, 1910; Живорад Настасијевић, *Челопечка улица*, 296; Живорад Настасијевић, *Бистричка улица*, 380; Живорад Настасијевић, *Ружа Мијатовић*, 866; Живорад Настасијевић, *Кафана Добро јутро*, 1452; Живорад Настасијевић, *Кафана Кичево*, 379; Живорад Настасијевић, *Предео из Србије*, 313; Живорад Настасијевић, *Улица Стојана Протића*, 971; Станислав Беложански, *Св.Јован Канео*, 2132; Станислав Беложански, *Мотив са Чукарице*, 2321 – (16. 08 - 16. 09) (1389, 3.

Сесил у врту Беле Павловић, инв.бр. 2466 – (13. 09 - 7. 10) (Љ. Миљковић); преглед дела и конзерваторска документација мр Ј. Пантић;

- За потребе снимања за монографију о Слободанки Ступар, ауторки дат рад *Тело*, инв. гр. 5381 (15. 11.) (Г. Станишић);

- За потребе изложбе ФЛУ у Београду под називом **Факултет ликовних уметности у Београду 1937-2012** позајмљени су следећи радови: Владимир Филаговац, *Предео са вртом*, инв. 453; Васа Поморишац, *Зумбул*, инв. 966; Васа Поморишац, *Мртва природа*, инв. 399; Коста Хакман, *Предграђе Београда*, инв. 1896; Ђорђе Андрејевић Кун, *Аутопортрет*, инв. 261; Ђорђе Андрејевић Кун, *Кујна бр.4*, инв. 1087; Милица Стевановић, *Лишће на сувом сунцокрету и на тканини*, инв. 131; Ђурђе Теодоровић, *Аутопортрет III*, инв. 1544; Ђурђе Теодоровић, *Композиција са два акта*, инв. 961 (Збирка југословенског сликарства 20. века). Илија Коларевић, *Торзо*, инв. 297; Илија Коларевић, *Портрет Ксеније Дивјак*, инв. 559; Алојз Долинар, *Рањеник*, инв. 211; Михајло Томић, *Игранка у берби*, инв. 33; Алојз Долинар, *Глава Мушкарца*, инв. 259; Владимир Комад, *Надежда Петровић*, инв. 569 (Збирка југословенске скулптуре). Љуба Ивановић, *Жена у ентеријеру*, инв. гр. 673; Љуба Ивановић, *На тераси*, инв. гр. 696; Љуба Ивановић, *Улица Муфтар у Паризу*, инв. гр. 921; Љуба Ивановић, *Жена у ентеријеру*, инв. гр. 1041; Љуба Ивановић, *На клупи*, инв. гр. 1631; Михаило С. Петров, *Аутопортрет*, инв. гр. 3915; Михаило С. Петров, *Аутопортрет с лулом*, инв. гр. 2083; Михаило С. Петров, *La Cote I*, инв. гр. 3853; Михаило С. Петров, *Суочења*, инв. гр. 3821 (26. 11 – 24. 12.) (Љ. Миљковић, В. Грујић, Г. Станишић);

- Управи за заједничке послове републичких органа Републике Србије уступљена су следећа дела на дугорочну позајмицу за потребе опремања репрезентативних објеката: Ватрослав Бековић, *Млин у Малом Црнићу*, инв. 2589; Јоханес Бес, *Клеопатра Карађорђевић*, инв. 1451; Паја Јовановић, *Дама са цвећем*, инв. 1099; Ђорђе Миловановић, *Ваза са цвећем*, инв. 2802; Карл Поп Сатмари, *Српско коло*, инв. 1253 (П. Петровић); преглед дела и конзерваторска документација К. Хорјак;

- За опремања Кабинета председника Републике уступљено на дугорочну позајмицу: П. Јовановић, *Крунисање цара Душана*, инв. бр. 1208; М. Караџић-Вукомановић, *Девојка са виновим лишћем*, инв. 72; М. Целестин Медовић, *Девојка са прстеном*, инв. 967 (П. Петровић); преглед дела Р. Пиљак;

- За потребе излагања у резиденцијалном објекту председника Републике Србије у Београду предато је на дугорочно коришћење 10 радова Анастаса Јовановића: *Портрет Петра II Петровића Његоша*, Инв.гр.5598-1, *Портрет Карађорђа*, Инв.гр.5598-2, *Портрет кнеза Михаила*, Инв.гр.5598-3, *Портрет Доситеја Обрадовића*, Инв.гр.5598-4, *Стефан Немања предаје власт сину Стефану Првовенчаном*, Инв.гр.5598-5, *Победа краља Милутина над Татарима*, Инв.гр.5598-6, *Св.Сава крунише Стефана Првовенчаног*, Инв.гр.5598-7, *Стефан Дечански добија вид*, Инв.гр.5598-8,

Хајдук Вељко Петровић, Инв.гр. 5598-9, Кнез Милош Обреновић, Инв.гр.561(Е. Блануша). Избор, опрема и поставка уметничких дела за резиденцију Председника Републике (П. Петровић, Е. Блануша);

- Безбедносно информативној агенцији уступљено на дугорочну позајмицу дело Катарине Ивановић *Освајање Београда 1806*, инв.бр. НМ 413 (П. Петровић); преглед дела Р. Пиљак;

- Музеју историје Југославије (од 27. 11. 2011.) на позајмици дело Ивана Мештровића, Краљевић Марко на коњу, инв. бр. 37, за потребе изложбе *Југославија: од почетка до краја* (позајмица актуелна до 6. 03. 2013.) (В. Грујић); преглед дела Р. Михаић;

- Историјском музеју Србије продужена је дугорочна позајмица 21 дела за сталну поставку у Конаку кнеза Милоша у Топчидеру (П. Петровић);

- Извршен је преглед дела која су по уговору о уступању на коришћење уступљени за излагање Привредној банци А.Д. Београд, тј. четрнаест слика Зоре Поповић и Николе Граовца, изложених у згради Банке у Београду, у Булевару краља Александра (К. Хорјак).

3.4. ИЗДАВАЧКА ДЕЛАТНОСТ

3.4.1. Издате публикациије – 11 издања, 21 деплијана (укупно 32)

Монографије – (3)

- П. Петровић, *Паја Јовановић. Системски каталог*, Београд (тираж 1000)
- М. Васић, *Имperiјална и колонијална ковница новца у Виминацијуму у време владавине Трајана Деција (249-251)*, Археолошке монографије 20, Београд, српско издање (тираж 250)
- М. Vasić, *Imperial and Colonial Mint in Viminacium during the Reign of Trajan Decius (249-251)*, Археолошке монографије 20, Београд, енглеско издање (тираж 350)

Серијске публикациије (2)

- С. Брајовић, Т. Бошњак, *Имагинарни вртови Ибера Робера*, Из ризнице Народног музеја 5, Београд (тираж 300)
- S. Brajović, T. Bošnjak, *Imaginary Gardens of Hubert Robert*, Из ризнице Народног музеја 5, Београд (тираж 300)

Каталози изложби (3)

- П. Поповић, Н. Радојчић, В. Крстић, А. Ђорђевић, *Централни Балкан између грчког и келтског света. Кале - Кршевица 2001-2011*, Београд (тираж 600)
- P. Popović, N. Radojčić, V. Krstić, A. Đorđević, *Central Balkans between Greek and Celtic World. Kale - Krševica 2001-2011*, Београд (тираж 400)
- Љ. Миљковић, *Бора Барух, двоструко благословен* (у сарадњи са Галеријом Савремене ликовне уметности у Нишу).

Музеолошке свеске (2)

- Е. Гавриловић, *Педагошка делатност Народног музеја 1844-2011*, Музеолошке свеске 14, Београд (тираж 500)
- Б. Ђорђевић, *Нематеријално културно наслеђе – анализа правног оквира на примеру традиционалне керамичке производње*, Музеолошке свеске 15, Београд (тираж 500)

Водичи (2)

- Б. Михаиловић (ур.), *Водич кроз културу Лепенског вира*, Београд (тираж 1000)
- В. Mihailović (ed.), *Guide of Lepenski Vir*, Belgrade (тираж 1000)

Деплијани (21)

- В. Popović, *La Serbie pays des fresques*, Belgija (тираж 1000)

- S. Brajović, T. Bošnjak, *Imaginary Gardens of Hubert Robert*, Beograd (тираж 300)
- Д. Ратковић, *Римски портрет и становници Сингидунума* (у сардњи са ЈП Београдска тврђава) (тираж 2000)
- D. Ratković, *Roman Portrait and the Residents of Singidunum*, (тираж 1000)
- Е. Блануша, *Суграђанке* (пројекат Благо нама, у сарадњи са Скупштином града Београда) (тираж 1000)
- Д. Ратковић, *Бити Римљанин* (пројекат Благо нама, у сарадњи са Скупштином града Београда) (тираж 1000)
- А. Ђорђевић, *Богови и хероји* (пројекат Благо нама, у сарадњи са Скупштином града Београда) (тираж 1000)
- (Е. Гавриловић) *Београдска мумија* (за децу), у сарадњи са Филозофским факултетом (тираж 1000)
- (Б. Анђелковић, Т. Цвјетићанин, Б. Ђорђевић), *Београдска мумија*, Народни музеј, Београд 2012 (тираж 1000)
- (В. Anđelković, Т. Cvjetićanin, В. Đorđević), *The Belgrade Mummy*, National Museum, Belgrade 2012 (тираж 1000)
- *Са Каницом по Србији* градови: Јагодина, Неготин, Прокупље, Врњачка бања, Краљево (манастир Жича), Крушевац, Књажевац, Тршић, Пирот (у сарадњи са Друштвом Феликс Каниц) (тираж, по 200)
- С. Кајтез, *Поклон Софије Циклај Народном музеју у Београду* (тираж 300)
- Љ. Чубрић, *Музеј Вука и Доситеја* (тираж 1000)

3.4.2 Припрема публикација

- М. Мирковић, Ј. Кондић, *Епиграфски споменици – римске опеке са печатима* (аутор епиграфске обраде – М. Мирковић, обрада каталога – Ј. Кондић);
- др Т. Цвјетићанин, М. Глумац, мр Д. Ратковић, мр Д. Шљивар, др С. Крунић (Музеј града Београда), *Поклони Софије и Милојка Дуњића*. Уредник издања др Т. Цвјетићанин – у току је финална ауторска и коректорска контрола прелома;
- мр Бојана Борић-Брешковић, *Римска ковница Стоби*. Рад на писању основног текста монографије је у завршној фази, као и рад на формирању табли.
- Татјана Бенцаревић, *Остава антонинијана из Ниша*, завршена у 2012, у току превод и рецензија текста;
- А. Нитић, Ж. Темерински *Средњовековни текстил*. Рад на тексту каталога текстила из Народног музеја;
- мр С. Фидановски, *Средњовековна некропола на локалитету Висока Раван у Брестовику*. Настављен рад на писању основног текста монографије, као и израда типолошко-хронолошке табеле накита, типологије гробних конструкција и ситуационог плана, као и хемијска анализа појединих предмета. За потребе израде монографије дигитално

снимиљено 10 прстена и 16 огрлица са локалитета Висока Раван у Брестовику, као и поједине карактеристичне перле;

- Н. Церовић, каталог *Крстови из средњовековних збирки Народног музеја*;
- Д. Прерадовић, Д. Војводић *Стари научни документи о архитектури и живопису Жиче*. Припрема публикације;
- В. Грујић, каталог *Збирка југословенске скулптуре* – сукцесивно се преводи на енглески језик;
- Д. Ковачић, каталог *Збирка цртежа страних уметника XIX и XX века*;
- Љ. Миљковић, каталог *Збирка југословенског сликарства XX века* (том I);
- Г. Станишић, *Каталог Збирке цртежа југословенских аутора XX века* (том I);
- Е. Блануша, каталог *Графика XVIII и XIX века*;
- В. Грујић, *Вајар Живојин Лукић*, монографија;
- Г. Станишић, каталог *Југословенска карикатура из Збирке цртежа и графике југословенских аутора*;
- Т. Бошњак, *Француско сликарство/Француска уметност Народног музеја у Београду* (припрема за штампу – В. Кисић);
- Припрема за рад на формирању библиотеке за слепе и слабовиде – консултације са стручним сарадницима из Савеза слепих Србије, избор текстова, уобличавање концепта будуће библиотеке. Рад на машини за израду тактилних слика, решавање проблемских техничких елемената - избор слике, начин припреме и рад са различитим текстурама (И. Кручичан);
- Е. Гавриловић, М. Ракочевић, *Изложбена делатност Народног музеја у Београду од 2003 до 2011*. Завршен део текста;
- И. Јанковић, *Један другачији час ликовног*. Предат рукопис за приручник за наставнике заснован на материјалу са семинара „Српско сликарство XIX и XX века кроз лични доживљај ученика“;
- Група аутора, *Кроз Народни музеј*, публикација о културним добрима Народног музеја. Суиздавачи Народни музеју Београду и Службени гласник. Уредник Горан Петровић; Главни и одговорни уредник Радош Љушић; Прва књига у серији, *Златни пресек*, о археолошком и нумизматичком наслеђу. Аутори текстова А. Старовић, мр Б. Борић-Брешковић, др Т. Цвјетићанин и мр Е. Зечевић;
- В. Djordjević (ed.), *Proceedings of the First International Conference Traditional Pottery Making from the Ethnoarchaeological Point of View – Scientific Research and Safeguarding of Intangible Heritage*.

3.5 ПРОЈЕКТИ НАРОДНОГ МУЗЕЈА, МЕЃУМУЗЕЈСКИ И МЕЃУНАРОДНИ ПРОЈЕКТИ

3.5.1 Истраживачки, изложбени, издавачки и конзерваторски пројекти Народног музеја у оквиру редовне делатности

- Пројекат *Археолошко рекогносцирање подручја општине Бабушница*. Рад на обради целокупне документације у функцији припреме за штампу публикације након завршетка теренских радова који су планирани током 2013. године. (А. Ђорђевић);

- Археолошка истраживања *Дијана/Занес*: систематска археолошка ископавања и истраживања овога локалитета – тврђаве/станице у склопу римског – касноримског-рановизантијског лимеса прати стручно - научна обрада актуелне грађе (и архиве) и израда годишње, теренске – обавезне документације која обухвата дневнике радова, картоне налаза, табеле налаза који уживају претходну заштиту (теренски инвентар на С картонима), фото - документацију, колор и дигитална снимања, архитектонско-техничку документацију на различитим медијима, евиденционе, инвентарне табеле техничке и фото-документације, обрада у ауто - кеду синтезне, аналитичке документације и ситуационих планова. Настављени су послови на ажурирању архитектонско-техничке документације, на свим медијима (укључујући електронске), финална обрада структура у ауто-кеду (акценат на 2010) је саставни део континуиране обраде архиве (скенираних старих и/или нових планова). Радило се интензивно на сређивању, прегледању, класирању, и ажурирању архивске - акумулиране (теренске) документације, с 1500 докумената, на различитим медијима (папир, паус, диск) и припреми за рачунарску, финалну обраду – ревизију инвентарне табеле – израда дата-базе (Ј. Кондић);

- Пројекат *Барутана: Епиграфски споменици* (В. Нинковић) У сарадњи са конзерватором Марком Стаменковићем (Одељење за конзервацију) купљен је неопходан материјал за извођење планираних конзерваторско-рестаураторских радова и радови су започети. У сарадњи са Небојшом Борићем (Археолошки институт Београд) за потребе комплетирања документације фотографисани су изложени епиграфски споменици;

- У оквиру пројекта *Раносредњовековна насеља и некрополе у Подунављу* – Извршено дигитално снимање 65 археолошких предмета са средњовековне некрополе на локалитету Висока Раван у Брестовику, за потребе израде монографије о овој некрополи. Поред тога, за исте потребе, скенирани су и делови техничке документације истог локалитета (истраживања 1953 - 1959). У оквиру рада на пројекту *Раносредњовековна насеља и некрополе у Подунављу*, са мр С. Фидановским, руководиоцем пројекта, обављен обилазак нове локације са налазима људских костију на потесу Павлов Чаир у Брестовику, уз проверу података кроз катастар СО Гроцка (руководилац мр С. Фидановски, сарадник мр Е. Зечевић);

- Археолошка истраживања *Подриње у позном средњем веку* – предат пројекат са спецификацијом за рекогносцирање територије Бајина Башта и сондажно ископавање некрополе у Добротину у 2013. години (руководилац мр Е. Зечевић, сарадник мр С. Фидановски);
- Пројекат *Оставе римског царског новца од I-III века. 1: Остава римског новца из села Миросалци* - остава римског новца из села Миросалци, општина Лазаревац. (мр Б. Борић-Брешковић);
- Пројекат *Оставе римског царског новца од I-III века. 2: Остава антонинијана из Ниша* - Завршен комплетан текст монографије који је са пратећим материјалом - табелама, графиконима, библиографијом и фотографијама у јуну 2012. године предат Вери Крстић, секретару уређивачког одбора Народног музеја у Београду. (Т. Бенцаревић);
- Пројекат *Балканске ковнице: монографија Римска ковница Стоби*: Завршени текстови (мр Б. Борић-Брешковић);
- Пројекат *Новац српске деспотовине*: Завршен текст поглавља: Рударство у доба Деспотовине (В. Радић);
- Пројекат *Одликовања у Народном музеју у Београду*: Завршени текстови: Одликовања Миленка Веснића и Одликовања Бланш Веснић. Започет рад на истраживању архивске грађе о Светозару Урошевићу (М. Јеринић);
- Пројекат *Тумачење, порекло и дистрибуција камених сировина са неолитских и енеолитских локалитета Централног Балкана*: Завршена анализа 28 петрографских узорака са снимцима и интерпретацијом у виду детаљног извештаја (у сарадњи са др Д. Јовановић, Геоинститут, Београд); Јединствена петроархеолошка база података (6000 уноса) припремљена је по етапама: (израда базе (SQL сервер)), конверзија постојећих података и унос у нову базу и израда „desktop“ апликације (Реализација: dipl. ing. С. Крејаковић, сарадник на пројекту); Филтрирање података, уједначавање тезауруса и опција, контролисање унетих података; Фотографисање узорака за виртуелну литотеку НМБ и одлагање каменог материјала у виду 1400 узорака – снимљено 7000 фотографија; Припрема макроснимака артефаката из базе података за базу SQL сервер: финализовано за 4200 артефаката, обрада укупно 15 000 фотографија; Организација, стварање правног оквира за сарадњу са Пољопривредним факултетом у Београду и Огледним пољем Радмиловац. За потребе археолошког експеримента о траговима употребе аутентичних кремених алатки засејане су на овом добру старе сорте пшеница и јечам (порекло семена - Институт за ратарство у Новом Саду, проф. др. С. Малешевић); стручни обилазак три налазишта извора кремених сировина са узимањем ГПС позиција и узорака: околина Кучева, село Врело; околина Жагубице (потез ка Крепољину) и долина Ресаве (Влашка пећина) (у сарадњи са Ј. Живковић, Завичајни музеј Петровац на Млави) (руководилац мр В. Богосављевић-Петровић, сарадници: Ј. Марковић, В. Димић, А. Бандовић).

3.5.2 Истраживачки и изложбени пројекти у оквиру програмске делатности – партнерски пројекти у земљи и међународна сарадња

- Пројекат: *Беловоде, Плочник* (Д. Шљивар) Истраживања локалитета Беловоде рађена су у јулу и августу 2012. године. У мају месецу урађена су геофизичка снимања локалитета у сарадњи са г. Хенкс и Д. Борић. У новембру месецу рађена су нова геофизичка снимања са г. Расманом. Пројекат Плочник (Д. Шљивар). Истраживања локалитета Плочника обављена су током септембра и октобра месеца 2012. Године;
- Пројекат: *Кале Кршевица* - Учешће у научно-истраживачком пројекту Археолошког института у Београду на локалитету Кале у селу Кршевица, СО Бујановац. Припремање истраживачких и финансијских програма, извештаја са теренских радова и непосредна ископавања у периоду од 4. јула до 9. августа 2012. Године (Н. Радојчић);
- Пројекат: *Нематеријално наслеђе – Етноархеолошка истраживања традиционалних технологија керамике*. У оквиру тематског пројекта *Црепуља од неолита до данас на простору југоисточне Европе* од 02. до 04. 06. 2012. Обављена су теренска истраживања – демонстрација коришћења црепуља у примарној функцији печења хлеба на отвореном огњишту у селу Гостуша на Старој планини. Процесу су присуствовали, поред сарадника народног музеја (мр Б. Ђорђевић, А. Ђорђевић и А. Ђуричић) и сарадници из Музеја Понишавља из Пирота (С. Велкова и Д. Златковић), са Филозофског факултета из београда (С. Ђуричић) и Универзитета у Кадизу, Шпанија (проф др М. Лазарић и Л. Хирон). Експеримент је поновљен током септембарских истраживања од 13. до 17. 09. 2012. године у којима су учествовали Б. Ђорђевић и А. Ђорђевић. Обрада документационог материјала: мр Б. Ђорђевић, А. Ђорђевић, Г. Грабеж и Т. Лазаревић. Руководилац пројекта мр Б. Ђорђевић. На пројекту *Злакуса, Потпеће и околина. Мултидисциплинарна истраживања*, који се реализује преко централног института за конзервацију и у сарадњи са Етнографским институтом САНУ, Природњачким музејом и Народним музејом Ужице, ове године није рађено због недостатка финансијских средстава. Руководилац археолошког потпројекта: А. Ђорђевић. Руководилац етноархеолошког пројекта: мр Б. Ђорђевић.
- Интернет сајт *Магични додир Дунава – виртуелни Дунав*, пројекат чији је носилац ЈП Београдска тврђава. Рад на пројекту одвијао се у више етапа до 28. 06. 2012. Године на основу уговора између Народног музеја у Београду и ЈП Београдска тврђава (уговор потписан 21. 02. 2012. године, НМ 14/1, БТ 375/12). У овом пројекту учествовали су кустоси Народног музеја у Београду: Ј. Кондић, мр Б. Борић-Брешковић, Б. Михаиловић, мр С. Фидановски, Аца Ђорђевић, мр В. Нинковић, Г. Станишић, П. Петровић, Г. Грабеж и мр Д. Ратковић. Координатор: мр Д. Ратковић. П. Ђидићу је предат материјал 15. 03. 2012. г. који садржи: информацију о Народном музеју (текст) и фотографије централне зграде, Музеја Вука и Доситеја, и Галерије фресака (10 фотографија); информације (текстови) и

фотографије о локалитету Лепенски Вир и археолошким налазима откривеним на овом локалитету (13 фотографија); информације и фотографије о 3 репрезентативна налаза из праисторије (3 фотографије); информације (текст) и фотографије о локалитетима Голубац, Маргум, Понтес, Текија, Сингидунум (21 фотографија); информације и фотографије о средњовековном материјалу из Велеснице и Брестовика (2 фотографије); информације и фотографије епиграфских споменика из Виминацијума, Смедерева, Голупца, Маргума, Сингидунума из Епиграфске збирке (5 фотографија); информације и фотографије о нумизматичком материјалу (9 фотографија); информације и фотографије уметничких дела из Збирке српског средњовековног сликарства 18. и 19. века (5 фотографија); информације и фотографије уметничких дела из Збирке југословенског сликарства 20. века (5 фотографија); информације итекстове археолошких налаза са локалитета Голубац, Маргум, Понтес, Ритопек, Сингидунум, Смедерево, Текија, Виминацијум из Збирке рисмког царског периода (укупно 40 фотографија). Народни музеј је после 15. марта 2012. године у другом делу проследио и материјал из Збирки археолошког музеја Ђердап који садржи следеће информације, текстове и фотографије: Археолошка мапа Дунава (насеља, градови, споменици): Трајанов пут, Tabula Traiana, Хајдучка Воденица, Текија - римска Трансдиерна, Трајанов канал на катарактама, Диана - Занес - станица на катарактама, Кладово - римска тврђава, Комплекс Трајанов мост, Костол - Pontes - Transdrobeta, Брза Паланка - Egeta, Фетислам, Fortelizabet - Elisabethfort, Мала Врбица - Ливаде (укупно 70 фотографија);

- Народни музеј је започео сарадњу са организацијом *Heritage Without Borders* и универзитетским удружењем *CEELBAS*. Захваљујући овој сарадњи, која ће бити реализована у току 2012. и 2013. године, анализом музејске публике и циљних група које у овом тренутку нису посетиоци наших музеја, биће прикупљени подаци неопходни за реализацију сврсисходних музејских програма. Током реализације пројекта два млада стручњака (Доријан Синг и Ксенија Коларовић) ће боравити у Београду и Кикинди и током тог периода ће истраживати однос према музејима, схватња идентитета и очекивања која посетиоци имају приликом посете музејима (координатор Г. Грабеж);

- На позив организација *League of Arab States & Museum with no frontiers* из Беча Народни музеј је увршћен у један нови вид презентације уметничке баштине, тзв. електронску изложбу под радним називом *Shairing History 1815-2015 Arab World* - одабрана су, обрађена и послата 3 дела за електронску презентацију првог састанка Комитета у децембру 2012 у Ескоријалу (Шпанија) (П. Петровић);

- Настављајући сарадњу у оквиру Балкансе мреже музеја (www.bmuseum.net), реализована је заједничка изложба *1+1. Life and Love* једанаест музеја из региона укључених у ову мрежу. У тиму који је био задужен за креирање јединствене изложбе од сегмената посебних изложби

отворених у 2011. години, из Народног музеја биле су Г. Грабеж и мр Е. Гавриловић, које су боравиле у Сарајеву у јануару 2012, на радионици која се бавила различитим сегментима постављања путујућих изложби. Ова изложба представљена је најпре у Шведској, у Универзитетском музеју Гусавинијанум, у Упсали, у септембру 2012. године. На отварању, које је било 7. септембра, била је Г. Грабеж;

- А. Старовић, учешће у међународном пројекту Међународне агенције за атомску енергију (ИАЕА) *Using Nuclear Techniques for the Characterization and Preservation of Cultural Heritage Artefacts in the European Region*.

3.5.3. Конзерваторски пројекти – међумузејска и међународна сарадња У 2012. години нису реализовани.

3.5.4 Иницијативе за истраживачке, изложбене, конзерваторске пројекте

- Преглед комплетних радова (око 300) Михаила С. Петрова са колегама из Музеја у Аранђеловцу поводом евентуалне позајмице за изложбу коју припремају за 2013 (Г. Станишић);
- Н. Церовић, Б. Иванић, на иницијативу Јавног предузећа Београдска тврђава приредили предлог за учешће Народног музеја у изложбеном пројекту *Хришћанство у Београду, баштина и предање*;
- Сарадња на изложби *Православни свет. Лик Христа у иконографији Источне Европе* која ће се одржати у септембру 2013 у Минску у Белорусији (Избор и обрада експоната Б. Иванић);
- Израда концепта изложбе под радим насловом *Послевизантијска икона – традиција и иновација* која ће се одржати у Братислави током друге половине 2013. (Б. Иванић).

3.6 ДОКУМЕНТАЦИЈА: ИЗРАДА ФОТОДОКУМЕНТАЦИЈЕ, ОБРАДА АРХИВСКЕ ГРАЂЕ И ДОКУМЕНТАРНЕ ГРАЂЕ, ПОЗАЈМИЦЕ ДОКУМЕНТАЦИОНЕ ГРАЂЕ

3.6.1 Израда фотодокументације

Одељење	Снимљено	Материјална копија
Археолошко	776	698
Историја уметности	1338	354
Рестаураторско-конзерваторско	3136	1584
Документације	5299	2358
Укупно	10549	4994

Послове обављају В. Илић и В. Вукадиновић.

3.6.2 Обрада архивске грађе

- Пријем документарне грађе и прелиминарни попис Музеја Вука и Доситеја у Београду, мр В. Круљац, фебруар-октобар. Комплетан попис са класификацијом материјала извршила је комисија у саставу: Н. Јевремовић са Ј. Марковић и Л. Хам. База података: А. Деспотовић. део оригиналне документације, копије писама, докумената, фотографије и корпус предмета спаковани су у 19 кутија и једну мапу. Припремљени су за детаљну обраду. Извештај Комисије предат директору музеја 5. 11. 2012. Посао обављен током октобра;
- Прелиминарна класификација стручних радова по годинама и декадама из периода 1950-2000. године, припрема за детаљан попис (приближно 400 радова, Ј. Марковић и мр Д. Еремић). Организација: мр В. Богосављевић-Петровић;
- Извршена је примопредаја архивске грађе и пратеће документације између Ј. Марковић и мр Д. Еремић;
- Издвајање и обрада архивске грађе везане за истраживачки рад стручњака из Историјског музеја Србије о формирању овог музеја поводом јубилеја и стављање на увид (Досије Ђорђа Мано-Зисија, грађа од 1. априла 1950. до 30. јуна 1951. године, фотографисање 5 докумената - укупно 67 листова, односно 67 фотографија). Мр В. Богосављевић-Петровић и мр Д. Еремић;
- Прегледана је комплетна заоставштина Владимира Р. Петковића зарад проналажења теренских бележница, које би помогле у раду на утврђивању историјата фонда негатива на стакленим плочама (др Д. Прерадовић);
- Прегледана је архивска грађа за године од 1906. до 1922, зарад прикупљања података о фонду негатива (Д. Прерадовић)

3.6.3 Обрада документационе грађе

- Попис активности музеја у текућој години, од изложбених пројеката до појединачних манифестација Народног музеја у Београду, Србији и иностранству (32 изложбе, класификација свих видова документације) и систематични попис за претходне године према 2000-ој. Ј. Марковић;
- Обједињавање документације: Ђорђе Мано-Зиси (подаци из археолошке, архивске и уметничке документарне грађе - попис, скенирање и валоризација, припрема за публикување). Скенирана је техничка и фотодокументација о локалитету Гамзиград за наше потребе и Археолошког института у Београду, 3 ДВД диска и три плана на картону. (мр В. Богосављевић-Петровић). Од 5. децембра 2012. мр В. Богосављевић-Петровић, мр Д. Еремић, мр В. Круљац, др Д. Прерадовић и волонтери А. Бандовић и Ј. Митровић - обједињавање свих видова грађе Ђорђа Мано-Зисија у јединствени досије;
- Обрада документарне грађе: локалитет Зок (мр В. Богосављевић-Петровић, скенирање фотодокументације Ј. Митровић, 37 позитива);

- Попис свих награда и признања НМБ од 1961. до 2012. године (Ј. Марковић, мр В. Круљац, И. Станић).
- Стручно и научно обрађени сви снимци на стакленим плочама манастира Жича (укупно 174). На основу анализе постојећих докумената и архивске грађе као и истраживања реконструкције католикона манастира, које су извођене током друге и треће деценије претходног столећа, утврђена је хронологија снимања свих постојећих снимака (Д. Прерадовић);

3.6.4.1 Дигитална документација

ОЗНАК А	НАЗИВ ЗБИРКЕ	Број записа
02	Лепенски Вир број дигиталних слика 333	332
03	Старији неолит 1225	1239
04	Млађи неолит и енеолит 1281	1234
05	Бронзано доба 0	1515
06	Гвоздено доба 1830	1953
08	Грчко-хеленистичка 524	1040
09	Римска збирка (царски период) 2907	4264
10	Збирка Дуњић 1542	1272
11	Касноримска (са сеобом народа) 343	1471
12	Збирка Космај 996	941
16	Касноантички новац 2568	5140
17	Византијски новац 0	11.060
18	Средњовековни новац 0	9523
19	Нови век 0	14.037
20	Медаље, плакете и ордење 1428	1428
22	Збирка античких и средњовековних	113

	епиграфских споменика 120	
23	Збирка раног средњег века 0	1550
24	Збирка позног средњег века 512	1580
25	Збирка турско периода 170	1127
26	Збирка српске средњовековне и византијске уметности 111	681
31	Збирка српског сликарства XVIII и XIX века 1417	1505
32	Збирка југословенског сликарства 20. века 814	2923
33	Збирка југословенске скулптуре 720	868
34	Збирка стране уметности 1175	1136
35	Збирка цртежа и графике југословенских уметника 511	6922
36	Збирка цртежа и графике страних уметника 562	2485
70	Историјска збирка МВД 77	673
71	Ликовна збирка МВД 86	227
42	Збирка босанског новца 0	382
43	Збирка дубровачког новца 0	895
44	Збирка которског новца 0	44
45	Збирка новца приморских градова 0	62
46	Збирка венецијанског новца 0	131
47	Збирка мађарског новца 0	444
48	Збирка румунског новца 0	1522
49	Збирка бугарског новца 0	69
50	Збирка фризашког новца	718

	0	
51	Збирка новца Бановаца 0	23
52	Збирка француског новца 0	56
53	Збирка новца Новог Брда 0	357
54	Збирка Варда 0	112
55	Збирка Сарија 0	103
56	Збирка сасанидског новца 0	81
57	Збирка печата и папирног новца 0	79
59	Збирка папирног новца 0	235
99	Збирка Ковачевић 0	2248
58	Збирка Љубомира Ивановића 519	519
60	Галерија фресака 1662	1706
39	Стара и ретка књига 150	171

Укупно дигиталних снимака 23583; унетих података у базу 88196.

- Подаци о културним добрима Народног музеја су обједињени и импортовани у нову базу података МИСС - музеји Србије 136.478, а Народни музеј 88.304 (А. Деспотовић).
- За збирку античке нумизматике пројектована је специјализована научно-истраживачка база података (независан програм у оквиру централне базе података комплементаран са МИСС захваљујући којој је поред формирања савремене музеолошке документације могућ научно - истраживачки рад и вишеслојна анализа музејских фондова (Бранислав Томић и Бојана Борић Брешковић);

14	Збирка грчког, келтског и варварског новца 1067	2815
15	Збирка римског новца 8725	41061
40	Збирка античког новца Ковачевић 177	924

41	Збирка античког новца Вајферт 1094	13123
97	Збирка античког новца – ископавања Ђердап 2, Царичин град 1	14
98	Збирка римских печата, жетона, тесера и диплома 177	198

Укупно дигиталних снимака 11241; унетих података у базу 58135.

- Класификација, евидентирање, попис, обрада документарне грађе и фотодокументације везане за Музеј Вука и Доситеја: скенирање негатива и слајдова културних добара – 532, скенирање цртежа (археологија) – 1025, скенирање документарне грађе – 694, скенирање архивске грађе – 369, скенирање дигиталних снимака – 949, дизајн и припрема за штампу – 64 (позивница, плаката, публикације, календар). Координатор посла: Н. Јевремовић. Послови техничара-реализатора издавачке и изложбене делатности: С. Трипковић;

- Употпуњавање колекције документарних филмова о средњовековном сакралном наслеђу из Архива РТС-а: серијал Културноисторијски споменици, *Задужбине српских властелина*, серијал Старо Српско писано наслеђе *Братков минеј* и *Зборник српских житја* (М. Томић);

- Редовни послови на одржавању база података о збиркама НМБ, као и апликације КЛИО која је у употреби на локалном нивоу: појединачно инсталације апликације КЛИО у рачунаре Г. Грабеж (све апликације), В. Крстић, Т. Бенцаревић, В. Кисић (за појединачне збирке). Г. Гавриловић током године.

3.6.4.2 Стање техничке опремљености Народног музеја (рачунарска и фото опрема)

(Н. Новаковић, мр В. Богосављевић Петровић)

	Десктоп рачунари	Лаптоп	Скенири	Штампачи	Фото - апарати	Пројектори	Инфо опрема
Укупно	86	19	10	67	11	4	- 3 инфо киоска -1 touch screen - 3 таблета - 1 LCD телевизор

- Конфигурације старије од 9 година (2001 и 2002. година) – 10 примерака; из 2005. године – 20 примерака.

- Рачунарска техника је једним делом застерела и портебна је поправка и/или замена најмање 22 рачунара. Крајем 2012. године два скенера су добијена захваљујући донацији Скупштине општине Стари град;
 - Фото – апарати (11): Половина апарата су модели старији од 2005. године. Потребно је сукцесивно допуњавати постојећи фонд.
- Генерални закључак:** Више од половине опреме Народног музеја у Београду потиче из периода пре 2005. године. Будући да је реч о техничкој подршци основне делатности музејског рада неопходно је континуирано замењивање застареле опреме и куповина већег броја десктоп рачунара, скенера и фото-апарата.

3.6.5 Позајмица документационог материјала, снимања за публикације других институција (преко 400)

- Фотографија за међународну конференцију под називом *Imperialism and Identities at the Edges of the World* 20-23 2012. у Петници, сребрна патера из Текије 09_818;
- Никол Биркл –Универзитет Маинз, за израду докторске дисертације, фотографије појаса из Текије (09- 819, 820, 821, 822, 823, 824);
- Сања Пилиповић, Балканолошки институт за чланак у Балканици, геме са бројевима : 09_1609, 1590, 3969, 1843, 1603, 1577, 3393, 3399);
- На молбу В. Петровића, сарадника Историјског института у Београду (НМ бр. 673/1 од 27.12.2011.) прикупљени подаци и издвојене фотографије пет комада накита са Новог Брда за потребе илустровања рада „Друштвено раслојавање у српским средњовековним рударским градовима“ за *Нашу прошлост* 12. Уз одобрење бр. 673/2 од 27.12. 2011) током јануара 2012 предате фоторафије у дигиталној форми. (мр Е. Зечевић);
- Изабране и издвојене фотографије шест предмета са Новог Брда за потребе илустрације публикације Д. Којић-Ковачевић „*La Serbie et les pays serbes: economie urbaine XIV-XV siecles*“ (на допис Балканолошког института бр. 74/1 од 10.05.2012, заведено у НМ бр. 293/1 од 11.05.2012.). Уз одобрење бр. 293/2 од 14.05.2012. предате фотографије у дигиталној форми. (мр Е. Зечевић);
- Два иницијала из Мирослављевог јеванђеља предата *Српском народном вијећу*, Загреб, ради израде календара (А. Нитић);
- Предат снимак из Мирослављевог јеванђеља за Речник ликовних уметности и архитектуре САНУ (А. Нитић);
- Снимци 5 посуда (део оставе из Банатске Дубице) предати Гордани Милетић, кустосу Музеја у Смедереву, ради послова на изради сталне поставке - тема *Виноградарство у смедеревском крају* (А. Нитић);
- За потребе Јавног предузећа за обављање културно-уметничке и пословне делатности „Београдска тврђава,“ односно пројекат интернет презентације „Магични додир Дунава - Виртуелни музеј,“ предложио пар наушница из Брестовика и прстасту фибулу из Велеснице да буду

уврштене у материјал за интернет презентацију. Попунио и 08. марта доставио у електронској форми формуларе за предложена два предмета, координатору мр Д. Ратковић. Формуларе у електронској форми добио 29. фебруара. (мр С. Фидановски);

- Радомиру Петровићу, сликару рестауратору у пензији: дати на коришћење скенирани негативи Призренског четворојевањћења (др Д. Прерадовић);

- мр Татјана Копривица, Историјски институт Црне горе: за потребе научног рада скенирани снимци Ратца и Дукље (28 негатива) (др Д. Прерадовић);

- Марка Томић-Ђурић МА, Балканолошки институт САНУ, за потребе израде докторске дисертације скенирани негативи Марковог манастира (укупно 173 негатива), и дати на увид већ скенирани планови и пресеци католикона Марковог Манастира чији је аутор Жарко Татић (др Д. Прерадовић);

- Издвајање копија фресака *Сабор Немањин* из цркве Св. Ахилија из Ариља и *Пети Васељенски сабор* из Љубостиње за потребе обележавања 1700 година од Миланског едикта документарног програма РТС-а и пружања основних података о Сабору Стефана Немање против богумила у Рашкој и о Петом Васељенском Сабору (М. Томић);

- Народном музеју у Јагодини за публикацију поводом Кумановске битке - дигитални снимак слике Малише Глишћа *Битка код Куманова*, инв.бр. 207 (Љ. Миљковић);

- Службеном гласнику за књигу Сташе Живковића 2 дигитална снимка слика Милана Миловановића- 1. *На обали код Хиландара*, инв.бр. 99; *Црква св. Василија у Светој Гори*, инв.бр. 121 (Љ. Миљковић);

- За објекат Мрћана Бајића УГ *Надежда Петровић* - снимак слике Надежде Петровић, *Косовски божури*, инв.бр.476 (Љ. Миљковић);

- За књигу Рајка Петрова *Нога Ој давори ти Косово равно*, снимак слике Надежде Петровић, *Косовски божури*, инв.бр. 476 (Љ. Миљковић);

- Милици Живадиновић за објављивање у докторској дисертацији на француском, 4 снимка слика Миће Поповића: *Београд*, инв.бр. 146, *Аутопортрет са лулом*, инв.бр. 424, *Синтетички пејзаж*, инв.бр. 1854, *Евентуални излаз*, инв.бр. 1654 (Љ. Миљковић);

- мр Игору Борозану за публикување у научним часописима: снимак слике Пашка Вучетића - *Портрет Драгутина Илића*, инв.бр. 554 (Љ. Миљковић);

- Народном музеју у Аранђеловцу 13 снимака слика Михаила С. Петрова - *У атељеу*, инв.гр. 107, *Предео из Поморавља*, инв.бр. 106; *Предео*, инв.бр. 266, *Улица у Паризу*, инв.бр. 378, *Снег на Чубури*, инв. бр. 430, *Аутопортрет*, 1209, инв. бр. *Мој отац*, инв. бр. 1658, *Рака Драинац*, инв. бр. 1659, *Млада жена*, инв. бр. 1660, *Глава девојке*, инв. бр. 1661, *Моја супруга*, инв. бр. 1662, *Човек са беретом*, инв. бр. 2679, *Јелена у наслоњачи*, инв. бр. 68 (Љ. Миљковић);

- Катарини Митровић (Историјски музеј Србије), за потребе илустровања ауторског рада у Зборнику Етнографског музеја под називом *Luxury Dress: Costume and Politics of Representation in the 19th Century in Serbia*, одобрено је коришћење дигиталних снимака следећих дела: Павел Ђурковић, *Кнез Милош са турбаном*, инв.бр. 465, Јован Поповић, *Кнез Михаило Обреновић*, инв. бр. 926, Урош Кнежевић, *Кнегиња Јулија Обреновић*, инв.бр. 1093, Влахо Буковац, *Краљица Наталија Обреновић*, инв.бр. 1203 (П. Петровић);
- Издавачкој кући Klett из Београда за потребе илустровања уџбеника за Ликовну културу за III разред средње школе, одобрено је коришћење 22 дигитална снимка дела (П. Петровић);
- Историјском музеју Србије је за потребе израде репродукција за изложбу *Када оружје утихне... Оружје и војна опрема из збирке Историјског музеја Србије*, одобрено је коришћење 14 дигиталних снимака портрета Уроша Кнежевића - (П. Петровић);
- За потребе илустровања стручног рада у часопису *Годишњак града Београда*, мр Игору Борозану одобрено је коришћење дигиталних снимака следећих дела: Антоније Ковачевић, *Ифигенија на Тауриди*, инв.бр. 1548, Ђорђе Крстић, *Слепица*, инв.бр. 1187 (П. Петровић);
- Службеном гласнику је одобрено коришћење 19 дигиталних снимака дела ради илустровања у књизи *Господар Јеврем и његов штап*, аутора Небојше Јовановића: Павел Ђурковић, *Кнез Милош са турбаном*, инв.бр. 465, Јован Поповић, *Кнез Михаило Обреновић*, инв. бр. 926, Урош Кнежевић, *Кнегиња Јулија Обреновић*, инв.бр. 1093, Влахо Буковац, *Краљица Наталија Обреновић*, инв.бр. 1203 (П. Петровић);
- За потребе репродуковања у књизи Стевана К. Павловића *Божидар* издавачкој кући Слио одобрено је репродуковање 7 дела Божидара Карађорђевића: *Мостар*, инв. 2208; *Предео*, инв. 2209; *Предео са реком*, инв. 2211; *Мотив са Оријента*, инв. 2212; *Мотив из Венеције*, инв. 2204; *Капела у Француској*, инв. 2213 и *Водопад у Шведској*, инв. 2206 (П. Петровић);
- За потребе репродуковања у публикацији др Бранке Кулић дата 3 дигитална снимка: *Дворци летњиковци у Војводини*: Стеван Тодоровић, *Ленка Дунђерски*, инв. 1719; Стеван Тодоровић, *Софија Дунђерски*, инв. 2462, Паја Јовановић, *Гедеон Дунђерски*, инв. 2463 (П. Петровић);
- Дигитални снимак за репродуковање у публикацији *The Internationality of the Avant-Garde* (Универзитет у Гронингену, Холандија): Бранко Ве Пољански, *Европа*, инв.гр. 4055 (Г. Станишић);
- За репродуковање у публикацији изложбе *L'Europe des Esprits* (Музеј модерне и савремене уметности у Стразбуру, Француска) дата 2 дигитална снимка: Јосиф Сајсл, *Нацрт за Зенитеум I*, Инв.гр. 2890, *Нацрт за Зенитеум II*, Инв.гр. 2891 (Г. Станишић);
- За репродуковање у публикацији изложбе *75 година Факултета ликовних уметности у Београду* дата 4 дигитална снимка: Љубомир Ивановић: *Жена у ентеријеру*, инв.гр. 1041, *На тераси*, инв.гр. 696, *Улица*

Муфтар у Паризу, инв.гр. 921, Михаило С. Петров, *Аутопортрет с лулом*, инв. гр. 2083 - (Г. Станишић);

- За репродуковање у монографији посвећеној Василију Поповићу-Цици дат дигитални снимак истог уметника, *Мотив Св. Наума*, Инв.гр. 131 (Г. Станишић);
- На захтев ЈП ПТТ саобраћаја Србија 2. дела Јана Коњарека; *Професор Миле Павловић - Крпа, Св. Јован Крститељ* су снимљена поводом заједничког издања поштанских марака Србије и Словачке, за репродуковање на марки и коверти (скулптуре су, будући да су у питању дела страног аутора, из Збирке југословенске уметности пренете у Збирку стране уметности, али се физички још налазе у старом депоу) (В. Грујић);
- Позајмица дигиталног снимка дела Александра Архипенка *Две жене*, 1920. (инв.бр. 1255, Збирка стране уметности) Фондацији Архипенко са седиштем у Њујорку, у циљу његовог репродуковања у уџбенику чија је реализација у припреми (захтев поднео: Bob Calhoun, асистент за истраживања) (мр В. Круљац);
- Позајмица дигиталног снимка дела *Кнез Михаило*, литографија, 1864, Ангелини Стојановић ради илустровања текста и репродуковања у новом броју Годишњака града Београда (мр В. Круљац);
- Прослеђивање каталожских података за три слике Јефта Перића (*Мртва природа са луком и остригама*, *Улица приморског града*, *Сесил у врту Беле Павловић*) Спомен-збирци Павла Бељанског у Новом Саду ради припреме изложбе овог уметника (мр В. Круљац);
- Припрема дигиталних снимака 13 дела из Збирке југословенског сликарства 20. века издавачкој кући KLETT ради репродуковања у уџбенику за Ликовну културу за четврти разред средње школе (мр В. Круљац);
- Позајмица из фотодокументације збирки Народног музеја за *Речник ликовних уметности и архитектуре САНУ*: Амунет, камен, Винча; Букранијум од печене глине, Винча; Златна маска из Требеништа; Зенитова изложба, 1924, плакат (1924); П. Јовановић, *Кићење невесте* (1866); П. Лубарда, *Камена пучина* (1951); Ђ. Крстић, *Анатом* (1880); К. Ивановић, *Аутопортрет* (1836); А. Стефановић, *Цару Лазару коња убише*, литографија у боји (1875); М.С. Петров, *Аутопортрет*, линорез (1921); К. Ивановић, *Корпа са грождем* (1837-1838); Афронтиране птице, минијатура из *Мирослављевог јеванђеља*. (мр В. Богосављевић-Петровић, у сарадњи са Г. Станишић, В. Крстић и А. Нитић);
- Позајмица из фотодокументације за изложбу “Југославија од почетка до краја” Музеја историје Југославије по захтеву (мр В. Круљац, Ј. Марковић, И. Станић);
- Прослеђивање архивских документа у електронској форми по молби Историјског музеја Србије за публикацију поводом јубилеја: Пројекти и нацрти закона о старинама (≈1881 - 1901), Документ бр. 9 од 24. 01. 1901; бр. 416 од 16. 12. 1919; бр. 254 од 10. 06. 1921.

3.6.6 Увид у материјал и документацију – стручне посете

- Ради упознавања са сведочанствима византијске и српске средњовековне уметности, због отварања посебног Одељења за византијску и источно-хришћанску уметност, у музеју је боравио генерални директор Лувра, Анри Лоарет (Henri Louyrette), са сарадницима, Беноом де Сант Шамасом (Benoît de Saint Chamas), саветником директора, и Жаником Дираном (Jannic Durand), шефом одељења уметничких предмета Лувра, Приликом посете, организоване 10. јула, упознали су се са различитим збиркама музеја и најзначајнијим културним добрима перода од касноантике до позног средњег века. Прерадовић (др Т. Цвјетићанин, В. Радић, мр Д. Ратковић, мр С. Фидановски, мр Е. Зечевић, А. Нитић, Б. Иванић, Н. Церовић; организација: др Д. Прерадовић);
- У периоду од 10. до 13. јула 2012. године стручно вођење и преводилачке услуге приликом посете делегације из Лувра Народном музеју и средњовековним црквама и манастирима у Србији: Манасија, Раваница, Каленић, Сопоћани, Петрова црква, Студеница (др Д. Прерадовић);
- Вођење кроз поставку изложбе гоподина Бреона, директора Музеја француских споменика и аташеа за штампу и комуникације Амбасаде Француске (М. Томић).
- На молбу др В. Бикић, вишег научног саветника Археолошког института, договорен преглед дела керамике из Милентије (децембар 2012) (мр Е. Зечевић);
- Посета депоу Збирке периода српске средњовековне државе од стране Џејмса Родригеза ради израде докторског рада на универзитету Јејл; показана Двојна икона (инв. бр. 2316) (мај 2012, Н. Церовић, А. Нитић);
- Посета депоу Збирке периода српске средњовековне државе од стране Гордане Милетић, кустоса Музеја у Смедереву; показана остава из Банатске Дубице (8 предмета), ради послова на изради сталне поставке Музеја у Смедереву - тема виноградарство у смедеревском крају (30.11.2012, А. Нитић);
- На молбу др Ђорђа Јанковића, а уз сагласност директора музеја био домаћин др Наталији Гончаровој, вишем научном сараднику Института антропологије Московског државног универзитета „М. В. Ломоносов“ и др Игору Гавритухину, сараднику Археолошког института Руске академије наука у Москви. Др Наталији Гончарова се бави антрополошким проучавањем људских скелта на простору југоисточне Европе. Како је од остеолошког материјала у депоу остао непокопан једино онај са последњих ископавања на локалитету Бурино бостаниште у Ритопеку, извршила комплетну антрополошку анализу тог материјала (7. Фебруар). Игор Гавритухин, стручњак за материјалну културу рановизантијског периода, у оквиру пројекта којим је обухваћено и изучавања рановизантијских фибула на територији Србије, извршио увид у ову врсту

накита који се чува у Археолошкој збирци раног средњег века, а који потиче из Царичиног града и Куршумлије (13. Фебруар) (мр С. Фидановски, мр Е. Зечевић, Н. Церовић).

3.7. БИБЛИОТЕКА

Куповина књига	11
Куповина часописа (свезака)	45
Поклон књига	46
Поклон часописи (свезака)	2
Размена књига	363
Размена часописа (свезака)	147
Укупни прилив (књига/свезака)	420/194
Техничка обрада књига	416
Размена иностранство (пуб./инстит.)	396/27
Размена у земљи (пуб./инстит.)	607/66
Инвентарисање књига	420
Инвентарисање часописа(свезака)	194
Попуњавање базе и лисног каталога књига (књига/листића)	444/1666
База књига – унос старог фонда	204
База часописа – попуњавање (свеске)	-
Инвентарисање и обрада CD-а (нсл./листићи)	6/26
Коричење	-
Конзервација	-
Припреме за селидбу (паковање нове кутије)	13

- Све послове у библиотеци обављају мр С. Миленковић, А. Кручичан и А. Бежановић;
- На молбу проф. др С. Бабић, Управника Одељења за археологију Филозофског факултета (Народни музеј бр. 426/1, од 29.08.2012), а за потребе међународног скупа Imperialism and Identities at the Edges of the Roman World (Истраживачка станица Петница, 20-23. септембар 2012.) мр В. Нинковић је направила одабир издања Народног музеја за информациони пакет за учеснике скупа и издања за продају (Народни музеј бр. 426/2, од 07.09.2012).

3.8 ПОСЛОВИ ВЕЗАНИ ЗА ЦЕНТРАЛНУ И МАТИЧНУ УЛОГУ МУЗЕЈА

3.8.1 Послови у оквиру Музејске Мреже Србије

- *Развој информационог система музејске мреже МИСС* – Програмски пакет, апликација *Етернитас* своју функционалност добија преко сајта Етернитас и администратора базе података. Основни део функционалности сајта је и отварање корисничких налога за музејске

стручњаке музеја Србије који ће користити програме етернитас чиме почиње развој нове савремене музеологије у Србији. Координација и праћење завршне фазе развоја програмског пакета апликације *Етернитас*, музеолошки аспект. Договори и динамика око прилагођавања интерфејса програмског пакета. Пружање стручне помоћи документаристима и кустосима музеја Србије око формирања збирки музеја као и уноса података о културним добрима у апликацију Етернитас односно централну базу података МИСС. Перманентна комуникација са музејским стручњацима музеја Србије око практичне примене међународних музеолошких стандарда и модела Web апликације *Етернитас*. Организовање стручних музеолошких тимова за верификацију терминолошке уједначености и усаглашавање стручних каталога (каталог техника и каталог материјала) како са кустосима Народног музеја тако и са стручњацима специјализованих-матичних музеја Србије (Н. Јевремовић); Администрирање базе података: Редовни послови на одржавању и обради података о музејима, музејским збиркама, музејским предметима и радницима у Србији. За сада сам евидентирао 158 музеја (са музејима у саставу), 661 збирку и 224.371 (224.540) предмет. Такође, до сада сам отворио 315 налога за рад музејских стручњака и евидентирао 352 радника српских музеја (налози су отворени радницима који су доставили своје податке). У протеклој години преко програма Етернитас унесено је 1039 нових предмета у јединствену базу МИСС (Ова статистика се односи само на податке који су унесени преко „скраћеног инвентарисања“ не и на нове аквизиције). Од тога су стручњаци Народног музеја унели 300 (Млаћи неолит и енеолит (4), Збирка југословенског сликарстава (6), Историјска збирка и Ликовна збирка музеја Вука и Доситеја (290)). Симона Огњановић (збирке Музеја Вука и Доситеја), Јован Митровић (НМ збирка бронзаног доба) и Александар Бандовић (НМ збирка гвозденог доба) додатно су обрађивали податке о предметима наведених збирки. Стручњаци других музеја унели су податке о 636 предмета – Музеј Крајине у Неготину (308), Музеј савремене уметности у Београду (189), Музеј афричке уметности (8), Музеј Рас у Новом Пазару (126). Етнографски музеј и Музеј „Цептер“ су унели само пробне податке. Осим уноса нових предмета, кустоси су ревидирали постојеће податке у својим збиркама. Стручњаци многих музеја којима су отворени налози су уносили и податке приликом вежбања за рад у програму Етернитас (103). Администратор А. Деспотовић; Развој и подршка МИСС: у сарадњи са фирмом СИС рађено на исправљању проблема и програмских „багова“ програма Етернитас, као и на имплементацији нових информационих технологија у МИСС (Г. Гавриловић, А. Деспотовић); Обуке корисника Етернитаса за рад у програму: Народни музеју у Београду (Г. Гавриловић, А. Деспотовић), Музеј савремене уметности у Београду (јун-јул, Г. Гавриловић, А. Деспотовић), Музеј афричке уметности (август, А. Деспотовић), Музеј стена и минерала рударско-геолошког факултета у Београду (децембар, А. Деспотовић), Музеј „Рас“ Нови Пазар

(април, А. Деспотовић), Музеј металургије из Бора, Музеја Народног позоришта, Музеја Цептер, Музеј вода (Г. Гавриловић, А. Деспотовић);

- Израда програма за јавни приступ музејском благу Србије - *Трезор* (Г. Гавриловић, А. Деспотовић);

Одржавање и управљање хардверским и мрежним ресурсима (А. Деспотовић);

Одржавање и управљање сервера МИСС (бекап, контрола саобраћаја, кориснички приступ, менаџмент база података) (А. Деспотовић);

Одржавање сајта МИСС (закуп хостинга, администрација сајта, бекап, уређивање страна) (А. Деспотовић);

Сарадник у прављењу нових електронских садржаја за нову основну поставку Музеја Вука и Доситеја: база података документарне грађе, кориснички интерфејс за унос нових података; набавка и прилагођавање таблет рачунара за потребе основне поставке (А. Деспотовић);

Припрема видео, аудио и фото материјала за Музеја Вука и Доситеја (А. Деспотовић, Ј. Војводић).

Унос података о предметима у МИСС за Музеја Вука и Доситеја (А. Деспотовић, С. Огњановић).

Рад на програму Керамо намењеном обради података о керамичким техникама и технологијама који је компатибилан са програмом Етернитас (А. Деспотовић, мр Б. Ђорђевић и сарадници СИС-а).

- Е. Блануша, Г. Богојевић Попис радова који се налазе у власништву Љубинке Јовановић-Михаиловић у Паризу - пописано и фотографисано укупно 507 инвентарних бројева (новембар-децембар);

3.8.2 Стручна помоћ

- Ради стручних консултација везаних за примену библиотечког програма NIBIS, по позиву из Народног музеја у Чачку (директорка Делфина Рајић и библиотекарка Анђа Чвркић), мр С. Миленковић је боравила 18. октобра у Чачку;

- Библиотеци Културног центра у Кладову и Библиотеци „Свети Сава“ из Аранђеловца поклоњено је по 55 публикација (музејска издања);

- Обављен преглед и извршена анализа нумизматичког материјала (петнаест комада, новца из периода III-IV века) пронађеног у гробовима приликом археолошких ископавања на локалитету Брестовик. (Т. Бенцаревећ);

- На позив Снежане Маринковић, археолога Народног музеја у Зрењанину, 20. јуна, обивила обилазак раносредњовековног локалитета *Атар-Ц*, у Сечњу, у својству стручног консултанта (Н. Церовић);

- Колегиници Ани Цицковић, кустосу Музеја рудничко-таковског краја у Горњем Милановцу, пружио стручну помоћ код утврђивања културно-уметничке вредности археолошког материјала једне приватне збирке у циљу откупа исте (С. Фидановски, Е. Зечевић);

- Са дипл. археологом В. Милутиновићем из Врњачке Бање, обавила низ консултација око рада на тему „Средњовековна грнчарија са локалитета Конопљара“ са којим конкурише за звање кустоса (мр Е. Зечевић);
- Дао стручну информацију: Гордани Ћирић, докторанту Института Johan Vofgang Gete u Frankfurtu, на изради њене докторске тезе „Новац изван времена и простора: трансформација вредности“. Прегледан откривени материјал са последњих ископавања у Брестовику, локалитет Чаир, као и техничка и фото документација. (05. јануар) (мр С. Фидановски);
- Пружио стручну и техничку помоћ колегиницама Јулијани Пешић и Смиљи Јовић из Народног музеја у Лесковцу у вези њихових радова за звања саветника, односно вишег кустоса. (мр С. Фидановски)
- Пружио стручну и техничку помоћ Нади Бењоцки, археологу конзерватору Завода за заштиту споменика културе у Зрењанину (мр С. Фидановски);
- Стручна и техничка помоћ проф. др Р. Петровићу (мр С. Фидановски).

3.8.3 Стручни испити и стручна звања

Мајски рок

• **Стручни испити:** Чланови Комисије: др Татјана Цвјетићанин, председник комисије; проф. др Саша Брајовић, стални члан комисије; мр Драган Булатовић, испитивач за предмет „Музеологија“; Зоран Павловић, испитивач за предмет „Техничка заштита културних добара“; Маја Дедовић, испитивач за енглески језик; мр Ивани Секицки, испитивач за руски језик; Милорад Живковић, секретар комисије и испитивач за предмет „Уставно уређење и законска регулатива“, Ивана Дорчић, технички секретар комисије. Укупно **44 кандидата**, од тога 39 кандидата за звање кустоса / конзерватора и 5 кандидата за звање техничара;

• **Виша стручна звања:** Стални чланови Комисије: др Татјана Цвјетићанин, председник комисије, проф. др Мирослав Тимотијевић, стални члан комисије, Милорад Живковић, секретару комисије и Ивана Дорчић, техничком секретару комисије. Укупно **29 кандидата**, од тога: 15 кандидата за звање виши кустос / конзерватора и 14 кандидата за звање музејски саветник;

У раду комисије као трећи члан из НМБ учествовали: мр Елиана Гавриловић, 2 кандидата; Зоран Павловић, 2 кандидата; Неда Јевремовић, 2 кандидата; Љиљана Чубрић, 4 кандидата; Ненад Радојчић, 3 кандидата; Гордана Станишић, 4 кандидата; мр Деана Ратковић, 2 кандидата; мр Драгана Ковачић, 1 кандидат; Весна Радић, 1 кандидат; Мр Душко Шљивар, 1 кандидат; мр Слободан Фидановски, 1 кандидат; Љубица Миљковић, 3 кандидата; мр Вера Богосављевић-Петровић, 1 кандидат.

Новембарски рок

- Стручни испит: Чланови Комисије: мр Бојана Борић-Брешковић, председник комисије; Душан Миловановић, стални члан комисије, мр Драган Булатовић, испитивач за предмет „Музеологија“; Зоран Павловић, испитивач за предмет „Техничка заштита културних добара“; Маја Дедовић, испитивач за енглески језик; Милорад Живковић, секретар комисије и испитивач за предмет „Уставно уређење и законска регулатива“; Ивана Дорчић, технички секретар комисије. Укупно: **41 кандидат**, од тога: 39 кандидата за звање кустоса / конзерватора и 2 кандидата за звање техничара;
- **Виша стручна звања:** Стални чланови Комисије: мр Бојана Борић Брешковић, председник комисије, проф. др Лидија Мереник, стални члан комисије, Милорад Живковић, секретар комисије и Ивана Дорчић, технички секретар комисије. Укупно **29 кандидата**, од тога: 15 кандидата за звање виши кустос / конзерватора и 14 кандидата за звање музејски саветник.
- **У раду комисије као трећи члан из НМБ учествовали:** Љубица Миљковић, 2 кандидата; Бранка Иванић, 1 кандидат; Љиљана Чубрић, 6 кандидата; Неда Јевремовић, 3 кандидата, Зоран Павловић, 2 кандидата; Гордана Станишић, 1 кандидат; Петар Петровић, 2 кандидата; др Татјана Цвјетићанин, 1 кандидат; мр Драгана Ковачић, 1 кандидат; Радослав Пиљак, 4 кандидата

3.8.4 Стручна мишљења и вештачења

- На захтев општинског суда у Крушевцу на основу прегледа фото документације и увида у експертизу колега Народног музеја у Крушевцу дато је стручно мишљење - вештачење Народног музеја у Београду, у вези са заплењеним археолошко-нумизматичким материјалом са локалитета Градина, село Трнавци, општина Александровац. (Т. Бенцаревећ и мр Д. Ратковић);
- По налогу Министарства културе и информисања Републике Србије, стручњаци Народног музеја у Београду дали су стручно мишљење у вези са могућношћу проналаска новца из Србије, у Хесену, СР Немачка. На основу извршеног увида у фото-документацију и пратећи досије за укупно 5.095 примерака новца за који се претпоставља да потиче са територије Србије, обављена је његова експертиза. У даљем поступку, по налогу Министарства културе и информисања, у Немачкој (Франкфурт и Висбаден), у периоду од 4. до 6. септембра 2012. године, извршен је преглед заплењеног нумизматичког материјала. Том приликом обављен је и разговор са представницима Министарства за науку и уметност савезне покрајине Хесен у Висбадену (у организацији Генералног конзулата РСрбије), као и Генералним конзулом РСрбије у Франкфурту који се односио на питања заштите културних добара, спречавање нелегалне трговине и могућности враћања материјала Републици Србији као

могућој земљи порекла. Након непосредног увида у материјал приређена је нова, допуњена експертиза о овом материјалу. (мр Б. Борић-Брешковић, Т. Бенцаревих);

- Стручно мишљење у вези са издавањем дозволе за извоз нумизматичке колекције Михаила Перића (В. Радић);
- Стручно образложење за локалитет Ланиште, Баљевац на Ибру – проглашење за културно добро Републике Србије: мр В. Богосављевић-Петровић.

3.8.5 Чланство у комисијама, радним групама за нацрте закона и одборима Министарства културе

- Члан Комисије за финансирање пројеката у области материјалног и нематеријалног културног наслеђа према конкурс Министарства културе Републике Србије (мр Б. Борић-Брешковић);
- Члан поткомисије за финансирање археолошких пројеката Министарства културе Републике Србије (Ј. Кондић);
- Члан Савета Винче (мр В. Богосављевић-Петровић);
- Члан Националног комитета за нематеријално културно наслеђе (мр Б. Ђорђевић);
- Члан Комисије за Национална признања Министарства културе Републике Србије (мр Б. Борић-Брешковић).

3.8.6 Учешће на министарској конференцији

У Скопљу је 13. новембра 2013. године одржана Министарска конференције под називом *Museums in South East Europe – Status, Management and Partnerships*. Делегацију Републике Србије чинили су државни секретар Министарства културе и информисања - госпођа Гордана Предић, помоћник за међународну сарадњу у Министарству културе и информисања - госпођа Славица Трифуновић, госпођа Асја Драча Мунтеан – Министарство културе и информисања и в. д. директора Народног музеја у Београду – госпођа Бојана Борић Брешковић.

3.9 УСАВРШАВАЊЕ СТРУЧЊАКА И СТРУЧНИ И НАУЧНИ СКУПОВИ

3.9.1 Стручна звања

- **Звање кустоса** стекло 10 сарадника/волонтера: Маја Митровић, Андрија Деспотовић, Иван Станић, Вишња Кисић, Милица Анђелић, Маша Ничић, Јован Митровић, Александар Бандовић, Ана Ђуричић и Весна Јусуп;
- **Звање техничара:** Момир Владисављевић;
- **Звање вишег кустоса / вишег конзерватора** стекло 7 сарадника: Евгенија Блануша, мр Весна Круљац, Марија Јеринић, мр Иван Павић, Кристина Хорјак, Ивана Вијатов, Миодраг Томић;

- Звање музејског саветника / конзерватора саветника стекло 2 сарадника: Вера Крстић, мр Софија Кајтез.

3.9.2 Академска звања

Нострификација звања

- Академска и научна звања: у јуну месецу 2012. године нострификована диплома доктора наука стечена маја 2011. године на Универзитету у Удинама (Италија) и Школи високих студија (*Ecole pratique des hautes études, Sorbonne* – Париз, Француска) (др Д. Прерадовић).

Рад на докторским тезама

- мр В. Богосављевић-Петровић – рад на докторској тези *Развој индустрије окресаног камена у Винчанској култури Србије*, ментор проф. др Душан Михаиловић;
- мр Б. Ђорђевић – рад на докторској тези *Етноархеолошка истраживања технологије керамике. Студија случаја Злакуса*, ментор проф. др Александар Палавестра;
- мр Е. Зечевић – рад на докторској дисертацији *Немањине цркве у Топлици у светлу археолошких истраживања*, анализа грађе из Збирке која потиче са истраживања на колекцима цркви Св. Николе и Св. Богородице у Куршумлији;
- мр Д. Ковачић – докторска теза под називом *Цртеж као средство визуелног истраживања у западноевропској уметности од 1871. до 1900.* пријављена је на Групи за историју уметности Филозофског факултета у Београду и ментора, проф. др Слободана Мијушковића;
- мр В. Круљац – докторска теза под називом *Београдски енформел у полемичком контексту српске културе педесетих и шесдесетих година 20. века* пријављен на Катедри за модерну уметност Одељења за историју уметности на Филозофском факултету у Београду, ментор проф. др. Лидија Мереник;
- мр М. Ракочевић – рад на докторату пријављеном на Филозофском факултету у Београду из области музеологије под називом “Стратегија едукације струшњака за музејски менаџмент” (ментор проф. др Драган Булатовић) прихваћеном одлуком са 26. редовне седнице Научно-наставног већа Филозофског факултета у Београду, а након сагласности Универзитета;
- мр Д. Ратковић – наставак рада на докторској тези *Радионички центри за израду бронзаног накита на средњем и доњем Дунаву.*

Докторске студије

- М. Глумац – рад на докторској тези *Римска некропола Губеревац-Гомилице на Космају (социјална структура становништва од I- III века);*
- В. Радић – наставак рада на докторској дисертацији под називом *Новац српске деспотовине;*

- У. Исаковић - рад на докторској тези на Филозофском факултету;
- Ј. Марковић – Наставак рада на докторској тези „Набавка сировина за израду окресаних камених артефаката у средњем палеолиту Србије“ која је прихваћена на Одељењу за археологију Филозофског факултета у Београду и Универзитетској комисији;
- Б. Михаиловић – завршетак друге године и рад на тези под насловом *Граветијен Шалитрене пећине у регионалном контексту*;
- М. Стојановић, МА – докторске студије и сакупљање узорака за докторат са темом *Испитивање римских рудника олова на територији Србије*;
- М. Томић, МА – Завршена друга година докторских студија.

Докторске студије у иностранству

- Д. Еремић, МА је била на докторским студијама у Франкфурту, до августа месеца, у Немачкој (основна област античка нумизматика) са тезом под насловом *The mint of Sirmium and its position in the 4th century Roman Imperial Administration*. Ментори F. Kemmers and F. Haus-Markus von Koenel;

3.9.3 Менторство

- Ментор за рад *Концепт пећи у винчанској култури*, приправника А. Ђуричић (мр Д. Шљивар);
- Ментор за стицање стручног звања *кустос* кандидаткиње Весне Јусуп. Рад под називом *Доживотно учење и музеји* (мр Е. Гавриловић);
- Ментор за стицање стручног звања *кустос* кандидаткиње Драгане Латинчић, Музеј града Београда. Рад под називом *Потенцијал образовне улоге музеја у Србији* (мр Е. Гавриловић);
- Ментор рада за стручно звање кустоса, аутор Андрија Деспотовић. Тема „Могућности употребе савремених информационих технологија у очувању нематеријалног културног наслеђа“ (Н. Јевремовић);
- Ментор рада за стручно звање кустоса, Тема хабилитационог рада – „Изложбена делатност Народног музеја Пожаревац 1945-2011“, аутор Маја Шега, Народни музеј Пожаревац (Н. Јевремовић);
- мр Ј. Пантић био је ментор Миладину Ивковићу за стручни рад за звање музејског саветника са темом *Конзервација и рестаурација стећака и некрополе Мраморје у Перућци*; Софији Кајтез за стручни рад за звање конзерватора-рестауратора саветника; Кристини Хорјак за стручни рад за звање вишег конзерватора-рестауратора; мр Ивану Павићу за стручни рад за звање вишег конзерватора-рестауратора; Маши Ничић за стручни рад за звање рестауратора;
- Менторство током волонтирања дипломираног историчара уметности Маје Мирковић (Н. Церовић);
- Ментор за звање кустоса Браниславу Станковићу, Народни музеј, Шабац (мр Д. Ковачић);
- Ментор за звање кустоса Марији Тодоровић, Спомен-збирка Павла Бељанског (мр Д. Ковачић);

- Ментор за више звање Евгенији Блануши (Г. Станишић);
- Ментор за више звање Ивани Вијатов, Народни музеј у Београду (Г. Станишић);
- Ментор за више звање Снежани Мишић, Галерија матице српске, Нови Сад (П. Петровић);
- Ментор за више звање Милени Милошевић Мицић, Завичајни музеј, Књажевац (П. Петровић);
- Ментор за више звање Бојану Поповићу (Љ. Миљковић);
- Менторство за звање вишег кустоса мр Ивана Пантовић, Градски музеј Вршац, *Винчански амулету, Југоисточни Банат* (мр В. Богосављевић Петровић).

3.9.4 УЧЕШЋЕ НА СТРУЧНИМ И НАУЧНИМ СКУПОВИМА

3.9.4.1 Учешће на међународним конгресима и научним скуповима у земљи

- Г. Гавриловић: Три излагања: *Концепт и историјат развоја МИСС, WEB апликација Eternitas, WEB апликација Trezor*. Друга регионална научно-стручна конференција ICOM-SEE *Процена ризика за културно и природно наслеђе у региону Југоисточне Европе* (Ниш, 22-26. 05. 2012);
- А. Деспотовић, учествовање на Конференцији ICOM SEE „Процена ризика за културно и природно наслеђе у региону Југоисточне Европе,“ у Нишу од 22. до 26 маја. Тема излагања; „Презентација програма Етернитас“ као и „Могућност примене информационалних и комуникационалних технологија у очувању нематеријалног културног наслеђа“;
- М. Марић Стојановић МА, организовала је и учествовала на скупу *Regional Workshop on Use of Nuclear Technology for Cultural Heritage Characterization, Dating and Preservation*, у Галерији фресака у Београду, од 4-6 09. 2012;
- др Д. Прерадовић, излагање на тему *Политика реликвија у византијским градовима на Јадрану* на једанаестом научном скупу „Ниш и Византија“ наслова „*Свети цар Константин и наслеђе Европе*“ у Нишу (2-5. јун 2012).

3.9.4.2 Учешће на међународним конгресима и научним скуповима у иностранству

- мр Е. Гавриловић, Међународна конференција *Форума словенских земаља под називом Нова пракса – програми за посетиоце* у оквиру пројекта *Транзиције ка новом музеју*. Учешће са радом *Програми Музеја у кофери Народног музеја Београд*, 27-30. 05, Скопје, Македонија;
- др Т. Цвјетићанин, XXVIII међународни конгрес *Rei Cretariae Romanae Fautores: From Broken Pottery to Lost Identity in Roman Times*, Катанија, Италија, септембар 2012, учешће са радом *Terra Sigillata Workshop at Margum, Moesia Superior*;

- др Т. Цвјетићанин, Међународна конференција Музејске асоцијације Велике Британије (*Museum Association Conference Edinburgh 2012*), Единбург, Велика Британија, новембар 2012, са радом *Expanding Horizons - Case studies from contemporary work in Balkan*;
- М. Марић Стојановић МА, и М. Глумац (са Ж. Шмитом), учешће на Трећем Балканском симпозијуму из археометрије у Букурешту, у Румунији, са радом *PIXE и PIGE испитивања фрагмената римског стакла са Космаја, Србија*;
- М. Marić Stojanović (са D. Korolija Crkvenjakov, J. Ranogajec, Lj. Damjanović, I. Holclajtner-Antunović) учешће на Трећем Балканском симпозијуму из археометрије у Букурешту, у Румунији, са темом *Study of the blue glazing pigments in polychromy in 18th and 19th century Serbian orthodox churches*;
- др Д. Прерадовић, излагање на тему *Јадранско море, руте и луке у раном средњем веку према хагиографским изворима (Јадрански путеви светитеља и реликвија у раном средњем веку)* на међународном научном скупу „Јадрански коријени. Неизбрисиви историјско-културни темељи јединства“ у Котору (15. и 16. октобар 2012);
- др Д. Прерадовић излагање на тему *Donato di Zara, Teodosio di Oria e la politica delle reliquie nei territori bizantini dell'Adriatico nel IX secolo* на међународном симпозијуму „Bisanzio sulle due sponde del Canale d'Otranto“ у организацији Associazione Italiana di Studi Bizantini, Леће, Италија, 25-27. октобра 2012;
- др Д. Прерадовић, излагање под насловом *Contribution de Gabriel Millet a l'étude de l'art Serbe* на VII међународном конгресу Агоритики центра под насловом „Le Mont Athos au temps de la Libération“ у оквиру којег је организован Table Ronde Hommage a Gabriel Millet) (Солун 23-26. новембар 2012);
- В. Кисић презентовала рад *Collection as a Media for re-thinking and rebuilding European identity: Planning the use of the Foreign Art Collection of the National Museum in Belgrade*, на научној конференцији *National Museums in a Changing Europe и The Cultural Force of National Museums*, у оквиру паневропског истраживачког пројекта о Националним музејима у Европи – EuNaMus, (Централни европски универзитет, Будимпешта 12-14. 12.);
- Д. Еремић, МА *The mint of Sirmium at the end of the fourth century AD – the supply of gold from west to east. Donau-Balkan-Region als Kontaktzone zwischen Ost-West und Nord-Süd. RGK (Römisch-Germanische Kommission). Frankfurt, 24-26. 05. 2012;*
- Д. Еремић, МА, *Coin finds beyond the Danube: functions of the fourth century golden coins within the Barbarian societies*, Theoretical Roman Archeological Conference. 29. 03. - 1. 04. 2012. Frankfurt;
- мр Б. Ђорђевић, Међународна конференција: The Sixth International Conference of The Italian Society for Ethnoarchaeology "The Intangible Element of Culture on the Ethnoarchaeological Research", 21st – 23th November 2012, Rome

(Italy), са презентацијом: *Traditional Bread-Baking Pan Making – Ethnoarchaeology and Safeguarding of Intangible Heritage*.

3.9.4.3 Учесће на стручним и научним скуповима у земљи

- мр Е. Гавриловић, Симпозијум *Археолошко наслеђе – његова улога у образовању презентацији и популаризацији науке*, 5-8. октобар, Виминацијум. Учесће са радом *Значај едукативних програма Народног музеја у Београду у образовању, представљању и популаризацији науке*;
- И. Кручичан, Е. Гавриловић, Округли сто *Отворен за све*, трибина о приступачности музејских установа и доступности едукативно-изложбених садржаја особама са инвалидитетом, 6. децембар, Народна банка Србије. Учесће са радом *Музејски инклузивни садржаји Народног музеја у Београду и специфичности у едукативном раду са особама са инвалидитетом*;
- М. Марић Стојановић МА, на стручном семинару под називом *Теорија и пракса науке у друштву: од кризе ка друштву знања* (Београд 14-16. новембар 2012) учествовала је са рефератом под називом *Мултидисциплинарни приступ као основ за унапређивање знања о културном наслеђу* (Д. Королија Црквењаков, М. Марић Стојановић, В. Андрић, М. Гајић Квапчев);
- др Д. Прерадовић Предавање на тему: *Габријел Мије – сарадња са српским истраживачима и проучавање српских средњовековних споменика на округлом столу „Срби о Французима – Французи о Србима“ у организацији Филолошког факултета у Београду и Друштва за културну сарадњу Србија-Француска* (Београд 10-11. децембар 2012);
- Ј. Марковић, *Проблематика проучавања набавке камених сировина у средњем палеолиту Србије*, Годишњи скуп Српског археолошког друштва (Ваљево, 24-26. 05. 2012.).

3.9.4.4 Учесће на стручним семинарима, саветовањима, радионицама

- Учесће на радионици *Комуникација кроз музејске објекте*, предавач Ник Пул, у оквиру пројекта *Преобликовање музеја*, организација Народни музеј у Београду, 27. јануар 2012 (учешће у предавању и радионици: др Т. Цвјетићанин, мр Б. Ђорђевић, Н. Килибарда, др Д. Прерадовић, Н. Јевремовић, В. Кисић, И. Кручичан, мр Д. Ратковић, А. Ђорђевић, В. Радић, Н. Церовић, И. Минић, М. Јеринић, М. Пејовић, Г. Грабеж, М. Томић, мр Е. Гавриловић, мр Б. Борић-Брешковић, мр М. Ракочевић, Ј. Марковић, В. Јусуп, мр В. Круљац, Е. Блануша, В. Крстић, Г. Станишић, Б. Михајловић, В. Нинковић, Ј. Војводић, мр В. Богосављевић, Т. Бенцаревић, А. Вујић, Б. Иванић, Н. Радојчић, и волонтери М. Мирковић, А. Бандовић, Ј. Митровић, М. Анђелић; учешће на предавању: М. Јовић мр И. Јанковић, В. Грујић, мр Д. Шљивар, Ј. Кондић;
- Учесће на радионици *Музеји и њихова улога у друштву*, предавач Марк О'Нил, у оквиру пројекта *Преобликовање музеја*, организација Народни музеј у Београду, 14. фебруар 2012 (учешће: др Т. Цвјетићанин,

мр Б. Ђорђевић, др Д. Прерадовић, Н. Јевремовић, В. Кисић, И. Кручичан, А. Ђорђевић, В. Радић, Н. Церовић, И. Минић, М. Јеринић, М. Пејовић, Г. Грабеж, М. Томић, мр Е. Гавриловић, мр Б. Борић-Брешковић, мр М. Ракочевић, Ј. Марковић, В. Јусуп, мр В. Круљац, Е. Блануша, В. Крстић, Г. Станишић, В. Нинковић, Т. Бенцаревић, Н. Радојчић, А. Деспотовић, И. Станић, М. Јовић, мр И. Јанковић, Ј. Кондић, В. Грујић, М. Стаменковић, и волонтери М. Мирковић, А. Бандовић, Ј. Митровић, А. Ђуричић; учешће на предавању: Љ. Миљковић, Н. Килибарда, Г. Гавриловић, И. Вијатов, В. Васић, и волонтери М. Анђелић, М. Ничић;

- Учесће на радионици *Музеј и формирање идентитета*, предавач Петер Арансон, у оквиру пројекта *Преобликовање музеја*, организација Народни музеј у Београду, 5. март 2012 (др Т. Цвјетићанин, мр Б. Ђорђевић, др Д. Прерадовић, Ј. Марковић, М. Пејовић, Н. Церовић, М. Томић, Г. Грабеж, Н. Јевремовић, Б. Михајловић, А. Деспотовић, И. Станић, В. Кисић, Н. Килибарда,, и волонтери Ј. Митровић, А. Бандовић, И. Кручичан, мр Д. Ратковић, А. Ђорђевић, В. Радић, Н. Церовић, И. Минић, М. Јеринић, М. Пејовић, Г. Грабеж, М. Томић, мр Е. Гавриловић, мр М. Ракочевић, В. Јусуп, мр В. Круљац, Е. Блануша, В. Крстић, Б. Михајловић, В. Нинковић, Ј. Војводић, мр В. Богосављевић, Т. Бенцаревић, А. Вујић, Н. Радојчић, и волонтери М. Мирковић, А. Бандовић, Ј. Митровић;

- Учесће на радионици *Преобликовање музеја – креативно руковођење и музејска интерпретација*, у оквиру пројекта *Преобликовање музеја*, организација Народни музеј у Београду, 21. и 22. мај 2012 (др Т. Цвјетићанин, мр Б. Ђорђевић, Ј. Марковић, В. Кисић, мр Д. Ратковић, др Д. Прерадовић, Т. Бенцаревић, Е. Блануша, М. Пејовић, Г. Грабеж, волонтер Ј. Митровић);

- Учесће на радионици *Coaching and mentoring for female managers in the Western Balkans: Introductory workshop (Тренирање и менторство за женске руководиоце на западном Балкану. Уводна радионица)*, Тирана, Албанија, у организацији Cultural Heritage without Borders, 20-22. новембар 2012 (др Т. Цвјетићанин);

- М. Марић Стојановић МА, учествовала је у раду радионице са темом *гама стерилизација предмета културне баштине*, у склопу пројекта *Enhancing the Characterisation, Preservation and Protection of Cultural Heritage Artefacts*, Секавем-Португал, од 05-09.11.2012;

- *Укључивање заједнице у рад музеја кроз музејску документацију и колекционирање*, предавање гђе Ане Улфstrand, кустоса и шефа документације Музеја града Стокхолма, намењено музејским стручњацима Народног музеја у Београду, Музеја Града Београда и Музеја савремене уметности у Београду.– (Народни музеја у Београду, 28.05.) – (иницијатор и организатор – В. Кисић, у сарадњи са Амбасадом Шведске у Београду);

- *Europa Nostra Annual Congress*, Лисабон, јун 2012 (В. Кисић);

- *Форум младих истраживача културне политике и конференција Networked culture*, 20. годишња конференција ENCАТС-а, Европске мреже

за едукацију у сфери културне политике и менаџмента у култури (Универзитет Голдсмитс у Лондону, 10 – 14. 09.) – (В. Кисић);

- Манифестација *The Best in Heritage*, Дубровник, 27-29. септембар (В. Кисић, Л. Хам);
- 14-ти конгрес CODART, Брисел, 18-22. март (мр Д. Ковачић);
- *Управљање збиркама*, стручни деветонедељни програм едукације музејских радника, Централни институт за конзервацију и амбасада САД-а у Београду, 29. 10 – 16. 11. (В. Кисић);
- Учешће у Конференцији о имплементацији УНЕСКО-ове Конвенције о заштити нематеријалног културног наслеђа у Републици Србији са освртом на досадашње резултате у њеној примени на подручју Централне Србије, Музеј у Смедереву, 14. јуни (мр Б. Ђорђевић);
- Учешће на семинару *Управљање музејским збиркама: Набавка предмета*, одржаног 19. октобра 2012. године у организацији Народног музеја Зрењанин и националног комитета ICOM-а, (М. Јеринић, мр Д. Ковачић, Е. Блануша);
- Учешће на конференцији *Визуелна Уметност – Едукација – Култура: Од практичног рада до културне политике* у организацији КултурКонтакт Аустрија, културни центар Београда и Артаедукација, 24-25.10, Културни центар Београда (М. Пејовић, Г. Грабеж, мр Е. Гавриловић);
- Учешће на Семинару о развоју едукативних програма у музејима и културним центрима *Стратегија едукације у музејима*, у организацији Амбасаде Шведске и Музеја града Београда, 11-12.06, Конак Кнегиње Љубице (М. Пејовић, мр Е. Гавриловић, В. Кисић);

3.9.4.5 Присуство на струковним скуповима у земљи

- А. Бежановић је учествовала на стручном скупу *Нови закони у библиотечко-информационој делатности Републике Србије*, одржаном 2. марта у организацији Градске библиотеке у Новом Саду;
- А. Бежановић и С. Миленковић су присуствовале предавању *Да ли библиотеке имају шта да раде када је све на Е?*, које је одржала гђа Биљана Косановић, начелница Одељења за научне информације НБС. Предавање је одржано 23. априла у Београду, а организовала га је Секција библиотекара и књижничара МДС;
- Учешће у раду XXXV скупа и годишње скупштине Српског археолошког друштва које је одржано у Ваљеву 24 - 26.05.2012. (Е. Зечевић, С. Фидановски)
- Учешће у раду Секције за средњовековну археологију САД, одржаној 25-26. 10. 2012. у Горњем Милановцу и Руднику. (мр Е. Зечевић, мр С. Фидановски);
- учешће на годишњем скупу у организацији Археолошког института на коме су представљени резултати истраживања његових сарадника у 2011. години, одржаном на Виминацијуму 28.03.2012. (мр Е. Зечевић, мр С. Фидановски);

- Учешће на међународној конференцији *Хармонија природе и духовности у камену* која се одржава једном годишње у оквиру сајма камена и пратеће опреме Stone Expo у Крагујевцу, а чији је организатор удружење Камен Србије. Било је организованих предавања о камену као архитектонском елементу, репарацији и заштити камена, као и утицају атмосферичности на камен у организацији Завода за заштиту споменика културе града Крагујевца (Р. Мухић).

3.9.4.6 Организација научних скупова

- Универзитет у Гранади, у сарадњи са Народним музејом у Београду и другим институцијама, организује Други међународног конгреса за керамичке студије *Ethnoarchaeology and Experimentation: going further the analogy*, Универзитет у Гранади, 5-9. март 2013, Гранада, Шпанија. Члан Научног комитета: мр Б. Борђевић.

3.9.5 Организација стручних семинара, предавачи на семинарима

- Наставак реализације едукативног пројекта *Преобликовање музеја*. Пројекат модулалног усавршавања стручњака музејске мреже Србије на примеру нове основне поставке Народног музеја.

Место одржавања: Народни музеј

Трајање: 2011-2012

Време одржавања радионица: јануар - мај 2012

Носилац пројекта: Народни музеј у Београду

Партнер: Сlio

Аутори и руководиоци пројекта: др Т. Цвјетићанин (едукативни сегменти), З. Хамовић (издавачка активност)

Координација: др Т. Цвјетићанин

Стручни консултант: Дијана Волтерс, међународни саветник за заштиту баштине, руководилац пројекта *Регионална мрежа музеја Балкана за Cultural Heritage without Borders*

садржај и циљеви пројекта, методологија:

Преобликовање музеја је едукативни пројекат који је имао за циљ јачање капацитета музејских установа и сарадника у области заштите наслеђа са посебним акцентом на презентацију, а на примеру реализације нове основне поставке Народног музеја у Београду. Пројекат је био део односно стратегије развоја и комуникације Народног музеја за 2011-2012, кроз хармонизацију с професионалним стандардима, едукацију и преношење знања; кроз оријентацију на партнерство, интернационализацију и децентрализацију деловања; кроз позиционирање у јавности и развој препознатљивости; кроз јавни ангажман и промену јавног простора.

Едукативни пројекат *Преобликовање музеја* требало је да помогне да унапредимо процес комуникације, у којем су главни медији музејски објекти, а чија се суштинска вредност налази у информацији коју садрже, односно шта информација значи широкој заједници. Пројекат је тражио одговоре на основна питања поставке: која значања желимо да

комуницирамо, коме намеравамо да пренесемо информацију, која средства комуницирања користити. Пројекат се реализовао кроз две од предвиђене три фазе процеса: постављање питања – проблемско-теоријски модул (повод), реализован кроз предавања на одабрану тему – практични модул (акција), реализован кроз радионице са прецизније постављеним проблемима реализације поставке. Пројекат обухвата и издавање публикација из области музеологије (едиција *Museum*, наставак сарадње са партнером Clío).

Пројекат је био намењен првенствено кустосима Народног музеја, као и стручњацима музеја у Србији и другим професионалцима у области заштите културних добара.

У 2011. години обављене су све припреме за одржавање три предавања са радионицама, а четврта радионица припремљена је у 2012. години.

Реализоване радионице и предавања:

Комуникација кроз музејске предмете и колекције

Време одржавања: 27. јануар 2012. године

Предавач: Ник Пул, директор *Collection Trust* д.о.о председник Националног комитета ИКОМ Велике Британије

Радионица: Ник Пул и Дајана Волтерс

Садржај: Разматрано је питање употребе збирки као ресурса друштвене промене. Музејска грађа и збирке садрже многобројне наративе и питање њихове употребе основно је питање сваке презентације. Разматрана је сврха различитих музејских активности (изложбена делатност, конзервација, едукација). Музејима су потребне различите политике и стандарди, а политика развој кадрова круцијалана.

У радионичком делу учесници су разматрали важна питања руковођења музејским предметима и збиркама. Установама и организацијама подељене су по три књиге из едиције *Museum*.

Учесници: 110 учесника из 32 установе и организације

Музеј и публика – тачка друштвеног напретка

Време одржавања: 14. фебруар 2012. године

Предавач: Марк О'Нил, директор музеја Глазгова

Радионица: Марк О'Нил и Дајана Волтерс

Садржај: Предавање се бавило преиспитивањем улоге музеја као места за дијалог, дискусију и дебату, чије теме далеко превазилазе уску сферу музеја и очувања културне баштине. Улога музеја је условљена великим бројем фактора, али међу најважнијима је приступ самих музејских институција различитим чиниоцима у друштву. Упознавање сопствене публике једна је од најважнијих почетних тачака да би музеј постао релевантан, прогресиван и битан део свакодневице својих суграђана. Кроз анализу циљних група, на основу ауторитета музеја, преко идентификовања вредности музејске организације, музеј постаје, и стручна и демократска установа учења.

У радионичком делу учесници су разматрали типове посетилаца и садржаје који се нуде различитим групама посетилаца.

Учесници: 80 учесника из 22 установе и организације

Музеј и идентитет

Време одржавања: 5. март 2012. године

Предавач: Петер Аронсон, професор Универзитета Линкопинг, Шведска; руководилац пројекта *Стварање националних музеја*

Радионица: Петер Аронсон и Дајана Волтерс

Садржај: Предавање је било посвећено вези између музеја и питања идентитета. Идентитет се креира на више нивоа и налази се свуда. Приликом креирања идентитета било које заједнице, музеји су преговарачи у процесу изградње идентитета. На неколико истроријских примера приказано је како се стварао национални идентитет, углавном на два стуба, кроз "негативног другог" или кроз "славну прошлост". Постављено је питање како музеји креирају осећај припадности заједници. У радионичком делу разматрана су питања како национални идентитет повратно утиче и на идентитет музеја, ко креира идентитет, каква је улога музеја у тим процесима.

Учесници: 86 учесника из 21 установе и организације

Преобликовање музеја

Време одржавања: 21. и 22. мај 2012. године

Предавачи: Дајана Волтерс; Мишел Тејлор, психотерапеут, стручњак за развој и учење, руковођење променама и руковођење конфликтима; Џон-Пол Самнер, руководилац Одељења за интерпретацију Музеја Келингов у Глазгову; Петер Ског, директор комуникација и маркетинга Музеја светских култура, Шведска,

Садржај: Дводневни семинар намењен доносиоцима одлука (руководиоцима) у оквиру музејске праксе и реализаторима јавних програма (кустосима), посвећен креирању (новог) идентитета музеја и постављању посетилаца у центар активности. Учесници семинара били су подељени у две групе. Група 1 бавила се стратегијама развоја музеја, креирањем бренд платформе музеја, утврђивањем вредности која воде установу, унутрашњом комуникацијом, стварање нове визије и мисије. Предавачи су били Дајана Волтерс, Мишел Тејлор и Петер Ског. Група 2 бавила се реализацијом плана комуникације који омогућава отворености музеја за различите типове публике и променом од предметно оријентисане поставке на поставку оријентисану на контекст. Предавачи су били Дајана Волтерс и Џон-Пол Самнер. Семинар је обухватао предавања и радионичарски рад за све учеснике, везане за руковођење променама, грађење тимског рада и етику тимског рада (креирање пословне климе у којој је омогућено појединцима да делују независно, у оквиру договореног тимског рада). Предавачи су били Мишел Тејлор и Дајана Волтерс.

Учесници: 25 учесника из 8 музеја

Припрема публикација:

Преведене су и публикације *Нови музеји, теорија и пракса*, уредник Џенет Марстон, излазак из штампе очекује се почетком 2013. Године и *Приручник*

за истраживање музеја, уредник Шерон Мекдоналд, излазак из штампе очекује се на пролеће 2013. године.

Избор предавача, организација: Дијана Волтерс, др Татјана Цвјетићанин

Организација предавања и радионица: Весна Јусуп, Гордана Грабеж

Сарадници у организацији: Јелена Марковић, Јелена Војводић (постављање предавања на интернет презентацију Народног музеја)

Организација пута, смештаја, консекутивног превода: Компас tourism and travel д.о.о, Нови Сад

Укупан резултат и циљ пројекта: Један од основних циљева је јачање улоге музеја као демократског и креативног места. Овај циљ претпоставља и укључује суштинске промене не само визије и мисије, већ тражи промене у приступу и музејских стручњака. Преобликовање музеја допринело је развоју потребног и примењљивог знања музејских професионалаца и јачању капацитета установа, посебно Народног музеја. Пројекат је допринео промени унутрашњег разумевања музеја као живог организма, које има задатак и мисију усмерену ка публици. Учесници су навели као најважније искуство креативан рад са музејском грађом и предметима, нов начин приступа интерпретацији, план интерпретације. Народно музеј је похваљен због реализације пројекта, али се сматра да је управо оваква врста едукације неопходна и да музеј мора да је спроводи као централна институција. Као недостатке пројекта и појединих радионица, у евалуацији су наведене: слаба дискусија; да су нова знања примењива на нивоу пројекта, али не још увек као општи вредносни заокрет, те да је овакав тренинг потребан за све запослене у свим музејима; да је била слаба посећеност од "правих" доносиоца одлука, односно мотивисање оних који доносе одлуке; да постоји потреба за јаснијим механизмом преноса знања и осигуравања одрживости знања, односно да не постоје јасне смернице примене знања; да је потребна лична и музејска периодична евалуација; да је потребно више музеолошке литературе на српском језику – приручника

Средства: буџетска средства за програме Народног музеја

- 28.05 - Сала код Библиотеке, организација и реализација семинара намењеног стручном усавршавању наставника, под називом *Српско сликарство XIX и XX века кроз лични доживљај ученика*, аутори и реализатори семинара Ивана Јанковић и хонорарни сарадник Вукица Самарџић. Семинар Српско сликарство XIX и XX века кроз лични доживљај ученика, акредитован од стране Завода за унапређивање образовања и васпитања за школску 2011/12. годину под каталожним бројем 372, одржан је 28.05.2012. у Народног музеју, у сали код библиотеке. Семинар се заснива на програму радионица под називом *Слике које говоре*, аутора мр Иване Јанковић и Вукице Самарџић, реализованом током школске 2005/06. и 2006/07. На основу искустава у реализацији око педесет радионица из поменутог програма, на семинару су наставницима представљене различите могућности организације часова ликовне културе и другачији

приступ у презентацији градива из области историје уметности. Семинару је присуствовало 23 наставника ликовне културе, основних и средњих школа.

3.9.7 Стручни боравци у иностранству

- Обука за рад на машини за израду тактилних слика за слепе и присуствовање неколицини едукативних инклузивних програма и радионица у музејима у Бирмингему, Вулверхемптону, Оксфорду и Лондону, фебруар (И. Кручичан);
- У оквиру сарадње са регионалним музејима под покровитељством шведске организације *Културно наслеђе без граница*, у марту сам одржаваће обуке за рад на машини за израду тактилних рељефа колегама из региона, Сарајево, март (И. Кручичан);
- У периоду од 27.05 до 2.06. 2012. године боравак у Паризу због прикупљања и проучавања научне документације која се налази у Фонду Габријел Мије у оквиру Школе за високе студије у Паризу (др Д. Прерадовић).

3.10 ПРЕЗЕНТАЦИЈА/КОМУНИКАЦИЈА

3.10.1 Манифестације и акције

- *Пријем за представнике дипломатског кора* одражан је у атријуму Народног музеја у Београду 12. марта 2012. године. Програм се састојао из ауторских вођења кроз изложбе *Слика у огледалу – Катарина Ивановић* и *Имагнарни вртови Ибера Робера*, те представљања енглеског издања монографије *Музеј кнеза Павла*. Учесници: др Т. Цвјетићанин, П. Петровић, др С. Брајовић, др Ирина Суботић, Јелисавета Карађорђевић, Ксенија Тодоровић. Организација: Г. Грабеж. Пријему су присуствовала 23 представника иностраних посланстава у Србији;
- *Тринаеста међународна смотре археолошког филма* одржана је од 26. марта до 04. априла 2012. године у атријуму Народног музеја у Београду. Почасни домаћин Смотре била је Италија, те је манифестација започела пројекцијама филмова *Антички Рим* и *Нерон и Домус Ауреа*. По први пут публика је била у прилици да погледа четири 3D филма италијанске продукције, а редитељ поменутих филмова, господин Алесандро Фурлан био је гост Народног музеја. Током трајања смотре приказано је 26 филмова из дванаест земаља: Италије 7, Немачке 5, Грчке 2, Француске 2, Шпаније 2, Аустрије 2, Кипра 1, Ирана 1, Македоније 1, Црне Горе 1, Хрватске 1 и Србије 1. Током Смотре филмове у Београду је видело преко 2500 посетилаца. Премијерне пројекције одржаване су сваког дана од 20 часова, а због великог интересовања публике филмови су репризирани наредног дана од 17 часова. За потребе Смотре штампане су позивнице (1000 комада), плакати (110 комада) и програми (1000 комада). Поводом реализације овогодишње Смотре реализована је конференција за

представнике медија на којој су се присутнима обратили др Татјана Цвјетићанин, директор Народног музеја у Београду, Ивана Минић, координатор програма и представници културних центара и амбасада у сарадњи са којима је реализована смотре: Италијанским институт за културу, Гете институт, Институт Сервантес, Хеленски фонд за културу, Француски институт, Културни центар Исламске Републике Иран, Аустријски културни форумо, амбасада Кипра. Медијска покривеност: 14 прилога у штампаним медијима и 4 прилога у електонским медијима. Медији који су испратили ово дешавање су агенције: Танјуг; Штампани медији: Блиц, Данас, Дневник, Политик, Вечерње новости, Електронски медији: РТС, ТВ КЦН, Студио Б, Радио Београд 1.

Филмови са 13. Међународне смотре археолошког филма приказани су у 17 већих градова Србије, као и у Републици Српској. Гостовања: Музеј града Новог Сада, 26-29. април (око 200 посетилаца); Народни музеј Зрењанин 04-06. мај, (око 150 посетилаца); Народни музеј Лесковац 19-25. мај (око 200 посетилаца); Археолошки музеј Тердапа 18. мај (око 400 посетилаца); Ниш – градска општина Палилула 4-11. јуна (око 350 посетилаца); Ниш – Студентски културни центар 1.06. приказани су само 3Д италијански филмови (око 250 посетилаца); Музеј Козаре у Приједору од 10.до 15 јуна (око 300 посетилаца); Народни музеј у Аранђеловцу од 20. до 25 јуна (око 150 посетилаца); Замак културе у Врњачкој Бањи од 01. до 10. јула (око 250 посетилаца); Ковин – Градска библиотека, 25. јул - 30.јула (око 150 посетилаца); Музеј Републике Српске у Бања Луци од 10. до 20 септембра (око 450 посетилаца); Музеј Срема у Сремској Митровици, 26. октобра до - 02.новембар (око 250 посетилаца); Народни музеј у Смедереву од 13. новембра до 20. новембра (око 200 посетилаца); Музеј рударства и металургије, Бор, 23.. новембар – 30. новембра (око 300 посетилаца); Народни музеј у Кикинди, 03. децембра - 08. децембар (око 150 посетилаца); Музеј у Добоју од 10. до 14. децембра.

- **Централна прослава Дана Народног музеја** (10. мај) реализована је у атријуму Музеја. Програм: обраћање директора др Т. Цвјетићанин и председника Управног одбора академика Б. Митровића; додела захвалница дародавцима и сарадницима Народног музеја (др Т. Цвјетићанин), додела плакета за 30, 20 и 10 година радног стажа у Народном музеју (др Т. Цвјетићанин и З. Павловић), додела признања пензисаним сарадницима Народног музеја (др Т. Цвјетићанин и А. Ђорђевић), додела награде за најбољи дипломски рад (др Т. Цвјетићанин и Г. Станишић); презентација функционалности програма за јавни приступ музејском благу Србије – *Трезор* (А. Деспотовић); представљање нове интернет презентације Народног музеја (И. Станић, Ј. Војводић, Ј. Марковић и А. Бандовић). Дародавци и сарадници којима су уручене захвалнице: Софија Циклај, Весна Латинковић, Паола Војновић, Туристичка организација Србије, Компанији Хјулит – Пакард, Градска општина Стари Град, Комунална полиција града Београда, Компанија Теленор, кнегиња Јелисавета Карађорђевић, Светлана Шупе, Секретаријат

за привреду града Београда, ЈП Београдска тврђава, Синиша Темерински, Марија Јовин, Удружење лончара „Злакуса“, Фирма Хаспласт и директору Драгиши Јовановићу, Културно-образовни програм РТС-а, Кунсттранс Београд, Туристичка организација Београда, Кућа чаја д. о.о., Фирма МОРЕХ, Српска православна црквена општина Свети Сава из Лондона. Комисију за доделу традиционалне награде Народног музеја за најбољи дипломски рад из области историје уметности сачињавали су: музејски саветник Б. Иванић, музејски саветник Г. Станишић и ванредни професор Филозофског факултета у Београду др Н. Макуљевић. Награда је додељена Милану Насковићу за дипломски рад под називом *Фотореалистичко сликарство 70-их година 20. Века*.

Медијска покривеност: 7 прилога у штампаним медијима и 16 прилога у електронским медијима. Медији који су присуствовали прослави Дана Народног музеја и који су пратили ово дешавање су агенције: Танјуг, Бета; Штампани медији: Блиц, Правда, Стари град, Курир, Нин, Вечерње новости, Електронски медији: РТС, ТВ КЦН, РТВ Студио Б, Хепи телевизија, Радио Београд 1, Хепи; Веб портали: Блиц, Б92, Бета, Танјуг, Међународни радио Србија.

- **Промоције издања Народног музеја:** В. Нинковић је као координатор програма *Презентација издања Народног музеја у 2012. години* припремила, организовала и реализовала са сарадницима (Г. Грабеж, Н. Јевремовић, С. Пејовић, Ј. Алберт, С. Трипковић) програм који се током априла месеца 2012. године одвијао у атријуму Народног музеја:

- 11. април, 18h; Група аутора, *The Prince Paul Museum, Belgrade 2011* (editor of the English edition Ksenija Todorović), Belgrade 2011. О монографији су говорили: кнегиња Јелисавета Карађорђевић, др Ирина Суботић, др Мирослав Тимотијевић и Ксенија Тодоровић.

- 18. април, 12h; *Зборник Народног музеја XX-1 (археологија)* и *Нумизматичар* 29.

Часописе су представили: др Душан Михаиловић, др Сташа Бабић, др Милоје Васић и др Марко Поповић.

- 25. април, 12h; Саша Брајовић и Татјана Бошњак, *Имагинарни вртови Ибера Робера*. О књизи су говорили: др Ирина Суботић, др Мирослав Тимотијевић и др Саша Брајовић.

- **Ноћ музеја** (19. мај) - Београд: У манифестацију се, по девети пут, Народни музеј укључио изложбама *Централни Балкан између грчког и келтског света*, *Студеница – осам векова сликарства*, *Рашка школа архитектуре* и *Римски портрет и становници Сингидунума*. У атријуму Народног музеја посетиоци су имали прилику да у оквиру програма *Испод Балкана...Иза Балкана* са археолозима разговарају са колегама археолозима Н. Радојчићем, В. Крстић, др П. Поповићем, А. Ђорђевићем, Ј. Мирковићем и А. Бандовићем као и да уз стручна вођења погледају изложбу о локалитету Кале Кршевица. Кроз изложбе *Студеница – осам векова сликарства* и *Рашка школа архитектуре* посетиоцима је сликовито испричана повест о нашим средњовековним манастирима. Нашим најмлађим посетиоцима је

пружена прилика да кроз игру и макетарство науче више о средњовековној архитектури развијајући на тај начин осећај блискости са музејем и културном баштином (М. Пејовић, А. Ђуричић, А. Деспотовић). Те вечери, један део простора Галерије фресака био је трансформисан у биоскоп за историјску шетњу средњовековном Србијом. У реализацији програма су учествовали и мр Е. Гавриловић, И. Кручичан, М. Томић, Г. Грабеж и сараднице Народног музеја. У манифестацији *Ноћ музеја* активно је учествовао и Археолошки музеј Ђердапа са својим програмима (Ј. Кондић). Медијска покривеност: 11 прилога у штампаним медијима и 6 прилога у електонским медијима. Медији који су пратили ово дешавање су агенције: Танјуг; Штампани медији: Блиц, Сити, Данас, 24 сата, Нови Магазин, Политика, Правда, Вечерње новости; Електронски медији: РТС, Б92, РТВ Пинк, РТВ Студио Б, Прва српска телевизија

- ***Развој металургије у Евроазији: еволуција, организација и употреба раних метала на Балкану*** (9. јул) Током састанка представника Института за археологију Универзитетског колеџа Лондон, Народног музеја у Београду, Народног музеј Топлице у Прокушљу и Завичајног музеја у Прибоју потписан је Споразум о сарадњи, а планови и очекивани резултати овог тогодишњег пројекта представљени су на конференцији за медије. На конференцији за новинаре су учествовали: П. Марковић, министар културе, Њ.Е. М. Девенпорт, амбасадор Велике Британије у Србији, К. Маршал, шеф одељења за културу и медије амбасаде Савезне Републике Немачке у Београду, проф. С. Шенан, директор, УКЛ Институт за археологију, Лондон, проф. Т. Ререн, УКЛ Институт за археологију, проф. Е. Перницка, директор, Центар за археометрију у Манхајму, др Б. Робертс, Универзитет у Дарему, др Т. Цвјетићанин, директор Народног музеја у Београду, мр М. Радивојевић, УКЛ Институт за археологију, Ј. Кузмановић-Цветковић, директор Народног музеја Топлице у Прокушљу, С. Дерикоњић, директор Завичајног музеја у Прибоју и мр Д. Шљивар, музејски саветник, Народни музеј у Београду. Медијска покривеност: 12 прилога у штампаним медијима и 27 прилога у електонским медијима. Медији који су испратили ово дешавање су: Агенције: Танјуг, Бета; Штампани медији: Вечерње новост, Блиц, Политика, Актер, Реч народа, Данас, Историја, Прес, Правда; Електронски медији: РТС, РТВ Пинк, РТВ КЦН, Прва српска телевизија, Б92, Вест.нет, Мондо, Пресс, На длану, Курир, Најновије вести, Прелиставање.

- ***Дунав фест*** (31. август – 11. септембар). Народни музеје је у реализацији другог *Дунав феста* учествовао са изложбом *Подунављем Србије са Феликсом Каницом* која је на Ади Хуји отворена 06. септембра и пратећим програмима изложбе *Римски портрети и становници Сингидунума*, *Нови човек Сингидунума* реализованим 07. и 08. септембра у простору Великог Барутног магацина и дејом радионицом *Игре у античком Риму* реализованом 07. септембра. На свечаном отварању изложбе *Подунављем Србије са Феликсом Каницом* присутнима су се

обратили: Ивана Лучић Тодосић, директор ЈП Београдкс тврђава, др Татјана Цвјетићанин, директор Народног музеј у Београду и Стојан Николић, председник општине Палилула. У реализацији пратећих програма изложбе *Римски портрети и становници Сингидунума* учествовали су: Елиана Гавриловић, Марина Пејовић, Иван Станић. Медијска покривеност: 12 прилога у штампаним медијима и 4 прилога у електонским медијима. Медији који су испратли ово дешавање су агенције: Танјуг; Штампани медији: Блиц, Данас, Политика, Правда, Вечерње новости, Прес; Електронски медији: РТС, РТВ Студио Б, ТВ КНЦ.

- *Дани европске баштине* (20 - 30. септембар). Поводом обележавања Дана европске баштине, НМ је реализовао следеће програме: стручна вођења и дечје радионице на изложби *Београдска мумија*; стручна вођења кроз изложбу *Централни Балкан између грчког келтског света*, а за најмлађе чуваре баштине креативне радионице *Археолог и ја*; стручна вођења кроз изложбе *Студеница – осам векова сликарства* и *Рашка школа архитектуре*; стручна вођења кроз актуелну изложбу *пројекта Благо нама. Народни музеј у Скупштини града Београда*;
- *Сајам књига* (21 – 28. октобар). Народни музеј је заједно са Природњачким музејом и Архивом Србије имао простор у оквиру штанда Министарства културе, где је представио своја најновија издања;
- *Промоција системског каталога дела Паје Јовановића* (1. новембар). О монографији су говорили проф. др М. Јовановић, Н. Кусовац, мр Д. Живанов и аутор П. Петровић.

3.10.2 Едукативне акције и едукативни пројекти за публику

- **Клуб сарадника Народног музеја.** Клуб сарадника Народног Музеја је радна група чији је циљ да буде мост између музеја, посетилаца и заједнице, и да кроз вођења, радионице, школске посете – на што инспиративнији начин приближи баштину грађанима. КСНМ се тренутно састоји од студената историје уметности, археологије, етнологије и антропологије и ДИФ. Сви заинтересовани шаљу попуњене апликационе формуларе који се налазе на сајту НМ након чека долази до комуникације електонске поште са координатором за КСНМ и уговарања састанка на коме се потенцијалним сарадницима објашњава начин функционисања, шта се од њих очекује, која су њихова задужења, права и обавезе. Сарадницима се све информације достављају путем електонске поште док се распоред дежурства прави на основу њиховог попуњавања електронске табеле. Пре сваке изложбе организују се састанци са сарадницима како би се прошло кроз материјал који су добили од координатора за КСНМ и детаљно проучили све могуће недоумице и критичне ситуације. Ако је могуће организује се и састанак са ауторима изложбе. Чланови КСНМ су ангажовани и током едукативних радионица које организује Одељење за едукацију и рад са публиком. (координатор М. Пејовић).

- **Музеј у коферу** – Историја свакодневног живота, програм *Исхрана у прошлости* радионица реализован 29. новембра са два одељења Основне школе Младост, Нови Београд (мр Е. Гавриловић);
- **Осми фестивал *Kids Fest***, 17-18. октобар - Учесће Дечјег клуба Народног музеја са едукативном радионицом *Археолог и ја* у Дому синдиката у Београду (мр Е. Гавриловић, М. Пејовић, мр И. Јанковић, сараднице КСНМ).

3.10.3 Предавања у музеју и вођење кроз поставку/изложбе

- предавање стручњацима Народног музеја *Нова основна поставка Народног музеја, Полазишта, начела, фазе*, 24. јануара 2012 (др Т. Цвјетићанин);
- Галерија фресака - изложба *Студеница – осам векова сликарства: Иностранци туристи – око 400 (укључујући и помоћ у организацији концерта духовне музике и вођењу групе ходочасника из Америке у мају месецу); Школе и обданишта – око 500 посетилаца; Студенти историје, књижевности и историје уметности – 150 посетилаца; Слависти – око 60 посетилаца; Слепи и слабовиди посетиоци – групе организоване преко Савеза слепих Србије и градског одбора Савеза слепих општине Палилула (И. Кручичан, мр И. Јанковић, М. Пејовић);*
- Предавање и вођење кроз изложбу *Катарина Ивановић - Слика у огледалу* за студенте Учитељског факултета у Београду, 20. април (П. Петровић);
- Одржано је предавање о историјату Народног музеја у Београду у атријуму студентима Архитектонског факултета Универзитета у Београду, класа проф. Б. Митровића (Н. Јевремовић).
- Презентацију резултата дводневног семинара организованог у оквиру пројекта *Преобликовање музеја (21-22 мај)*, одржана 13. Јуна. Обрађиване су следеће теме: у оквиру модула 1. теорије изложбене делатности и у оквиру модула 2. законске и унутрашње регулативе Музеја (др Д. Прерадовић, Ј.Марковић, В. Кисић);
- Ауторско вођење кроз изложбу *Имагинарни вртови Ибера Робера* – (др С. Брајовић, Филозофски факултет у Београду, Одељење за историју уметности)
- Пет ауторских вођења кроз изложбу *Катарина Ивановић – Слика у огледалу (17. 01, 2. 02, 28. 02, 12. 03, 20. 04)* (П. Петровић);
- У оквиру изложбе *Имагинарни вртови Ибера Робера* обављена је обука младих сарадника, студената Историје уметности са Филозофског факултета у Београду, за стручна вођења у оквиру изложби *Катарина Ивановић - Слика у огледалу* и *Имагинарни вртови Ибера Робера* (В. Кисић, М. Пејовић);

- Ауторско вођење кроз изложбу *Паја Јовановић – избор слика из збирке Народног музеја* (Атријум музеја, 22.11.) (П. Петровић);
- Предстаљена нова аквизиција Збирке српског сликарства 18. и 19. века, дело Паје Јовановића *Портрет Софије Циклај*, инв. 31-4371, у скопу пратећег програма изложбе *Понекад у 6* (13.12) – (П. Петровић, С. Кајтез, М. Стојановић)
- Предавање са видео презентацијом на тему *Оријентализам и Паја Јовановић* (27.12.) (П. Петровић, проф. И. Борозаном);
- Три презентације цртежа 19. и 20. века иностраних аутора за студенте ФЛУ, Београд, у Кабинету графике, мај-јуни (мр Д. Ковачић);
- Презентација колегама из Народног музеја у Београду и дискусија о 6 награђених пројеката из области наслеђа са конференције *The Best in Heritage* – (Народни музеј у Београду, 26. новембра) - (Л. Хам, В. Кисић)

3.10.4 Предавања и промоције музеја ван Народног музеја

- Четири стручна предавања са мултимедијалним презентацијама у Истраживачкој станици Петница, на зимским и пролећним и летњим семинарима археологије (ниво 1 и 2): *Порекло и рани развој неолита у Европи, Настанак и развој неолита у Србији, Сахрањивање у праисторији* (А. Старовић);
- Два стручна блок-предавања са мултимедијалним презентацијама (на енглеском језику) на Медицинском факултету у Београду, на докторским студијама из био-антропологије проф. др Марије Ђурић: *Forensic Archaeology and Mass Grave Excavations* и *Case studies: Archeoforensic excavations at the sites of Belgrade-Ada Ciganlija and Kragujevac-Fiat*, март и октобар (А. Старовић);
- Предавање са мултимедијалном презентацијом на Универзитету „Сингидунум“, на Факултету за медије и комуникације, на курсу „Историја породице и рода“ др Предрага Марковића, на тему *Археолошка интерпретација праисторије сексуалности*, мај (А. Старовић);
- Предавање о Збирци периода српске средњовековне државе у Задужбини Илије М. Коларца, 6. новембар (А. Нитић);
- У склопу обележавања јубилеја и изложбе поводом 200 година од рођења Катарине Ивановић – *Катарина Ивановић - Слика у огледалу*, одржано предавање са видео пројекцијом на тему *Легат Катарине Ивановић Народног музеју у Београду*, у Одељење уметности Библиотеке града Београда (П. Петровић);
- Предавање са видео пројекцијом на тему *Збирка Јоце Вујића* (Универзитетска библиотека Београда), 24. мај (П. Петровић);
- У оквиру циклуса *Уметничке збирке Народног музеја* у Задужбини Илије М. Коларца одржано је 5 предавања: 1. *Збирка српског сликарства 18. и 19. века* (П. Петровић, 13. 11.), 2. *Збирка југословенског сликарства 20. века*, (Љ. Миљковић, 20. 11.), 3. *Збирка југословенске скулптуре* (В. Грујић, 27. 11), 4. *Кабинет графике – Збирке цртежа и графике југословенских аутора* (Е.

Блануша, 4. 12.), 5. Страна уметност из Народног музеја (Д. Ковачић, децембар)

- Два предавања студентима Учитељског факултета у Београду: Збирка српског сликарства 18. и 19. века (П. Петровић, 6. 12.), Српско сликарство 20. века (Љ. Миљковић, 13. 12).

3.10.5 Догађаји у музеју (8)

- Модна ревија дизајнера и креатора Бате Спасојевића инспирисана Катариниом Ивановић, 7. април, атријум (Н. Јевремовић);

- Скупштина националног комитета ICOM, 19. април, Галерија фресака (Н. Јевремовић);

- Медијско догађање поводом одржавања олимпијских игара у Лондону, везано за Олимпијски комитет Србије, у организацији New Moment и компаније Procter&Gamble (И. Вијатов и Н. Јевремовић);

- Стручни скуп у организацији Roche d.o.o. 14. септембар, атријум, (И. Станић, Н. Јевремовић);

- Додела годишње награде „Реантика“, удружење конзерватора, рестауратора и љубитеља уметности-Београд, додела свечане годишње награде „Милорад Медић“ за изузетне резултате из области конзервације и рестаурације слика, атријум, 31. октобар.

- Модна ревија Модног атељеа *Формат83* и дизајнера Игора Тодоровића 2. октобра у 21 час, атријум Народног музеја (И. Вијатов)

- Представљање књиге *Свитање* аутора Милке Бајић Подерегин, 13. децембар. Мала сала Народног музеја у Београду. На промоцију су говорили: Славко Терзић, Небојша брадић и Славољуб Пушица.

- Скупштина Националног комитета ICOM Србија, 21. децембар мала сала Народног музеја

Концерти (15)

Координација за све концерте Н. Јевремовић

- Одржан је Тринаести међународни *Guitar Art Festival* у организацији Удружења класичних гитариста Србије (УКГС) и Народног музеја у Београду у периоду од 16 до 21 марта (атријум): 16. Март - свечано отварање фестивала, 18. март- такмичење гитариста, 20. март - финале такмичења, 21. март - додела диплома и концерт првонаграђених такмичара;

- Концерт класичне музике групе *Saxophonquadrat* у организацији Goethe института, атријум, 22. март;

- Наступ Павла Аксентијевића 25. маја, атријум Народног музеја;

- Осамнаести фестивал духовне музике *Хорови међу фрескама* одржан од 16. јуна до 5. јула. Седам концерата: 16, 19, 23, 26, 30. јун, 3. и 5. јул. Галерија фресака;

- Концерт *Чембалски рецитал - Повратак у будућност II*, чембалисткиње Смиљке Исаковић, 7. јули Галерија фресака.

- Концерт хора *Мозаик*, 22. децембар атријум Народног музеја.

3.10.5 Посетиоци

Народни музеј	период	посетиоци
Изложбе у Народног музеју, Галерија РТС (Београд); манифестације, промоције, концерти и друго у Народног музеју		> 26.795
Галерија фресака		4.019
Музеј Вука и Доситеја – затворен за публику због реконструкције до 24. 12.	25-31.12.	155
Бољетин: Музеј Лепенски Вир		31.459
Кладово: Археолошки музеј Ђердапа – стална поставка и локалитет Дијана/Занес		4.000
Изложбе у Србији		> 42.035
Изложбе у иностранству		> 36.700
Укупна посета		> 155.063

3.10.6 Интернет презентација

- Израда нове интернет презентације Народног музеја (ИПНМ) током целе године. Главни уредни сајта: др Т. Цвјетићанин, координатор: Ј. Војводић. Формирано је уредништво у саставу: И. Павић (конзервација), В. Радић (нумизматика), Н. Радојчић (археологија), Г. Станишић (историја уметности). Секретар уредништва: Ј. Марковић. Реализација сајта поверена је проф. др А. Јованић (Уговор о ауторском делу бр. 256/8 од 26.03.2012.). Технички део презентације: В. Вуковић.

- Нова интернет презентација пуштена је у рад (*online*) 10. маја 2012. године и до 31. децембра 2012. године њу је посетило 39.775 посетилаца. Преко 156.600 погледа на сајт. (извор: *Google analytics* за сајт www.narodnimuzej.rs)

- У оквиру интернет презентације реализовано преко три стотине страна, распоређених по припремљеној структури: Прикупљено је преко три стотине текстова које је уредништво припремило према утврђеном стандарду за интернет презентацију од сарадника музеја; организована је лектура и превод на енглески језик свих текстова на сајту; унето је преко три стотине текстова и око четрдесет вести; унето је преко две стотине наслова издања Народног музеја. Организована је продаја преко интернета коју за сад администрира координатор (до сада је продато преко 30 издања); унето око две хиљаде фотографија у високој резолуцији са одговарајућим потписима; Креирање налога за Народни музеј на различитим друштвеним мрежама и сервисима - Facebook, Twitter, Pinterest, Foursquare, Issuu, bit.ly; контакт са организацијом Google Srbija ради смештања Народног музеја и музеја у саставу на Google мапе; за сваку

изложбу која је реализована током 2012. године припремљен је и унет каталог и деплијан у ПДФ формату који се може читати на сајту; унети су и доступни дигитални примерци Зборника Народног музеја који се могу читати у оквиру сегмента Издања Народног музеја; организовано је аудио снимање и унета су два аудио снимка предавања која су одржана у Народног музеју у оквиру пројекта за усавршавање стручњака *Преобликовање музеја*; организоване, уговором прецизиране и реализоване са аутором-фотографом Вуком Ненезићем три 3Д (такозване *виртуелне*) шетње са пропратним материјалом за изложбе *Студеница – осам векова сликарства* и *Рашка школа архитектуре* у Галерији фресака, *Централни Балкан између грчког и келтског света* у Атријуму Народног музеја (материјал предат на коришћење и за сајт локалитета Кале - Кршевица) и *Римски портрет и становници Сингидунума* са сталном поставком римских камених епиграфских споменика и споменика без натписа у простору Великог барутног магацина на Београдској тврђави; Поред 3Д презентација у сарадњи са С. Матејићем израђени су и 360° снимци изложби *Централни Балкан између грчког и келтског света*, *Студеница – осам векова сликарства*, *Благо нама*, *Визиторски центар музеја Лепенски Вир* које је аутор без накнаде уступио Музеју; Заједно са Секретаром музеја, Милорадом Живковићем, осмишљена је и реализована страница са обавештењима и формуларима везаним за полагање стручних испита и стицање виших звања као и страница са законима, упутствима и регулативама везаним за музејску делатност; прослеђивање информација и новости на друштвене мреже и медијима; припрема и реализација сегмената *У фокусу* и *Занимљивости*, којима се представљају најзначајнији предмети из Музеја, истраживачки рад кустоса и конзерватора, обележавају јубилеји и постављају тематске приче везане за фонд музеја. Припремљено је и постављено седам текстова за сегмент *У фокусу* и седам за сегмент *Занимљивости*, од чега су две анкете; праћење статистика и прилагођавање садржаја и структуре новим потребама музеја и публике;

- **Инфомузеј:** довршен технички рад на изради двојезичног портала ИНФОМУЗЕЈ (српски језик – ћирилица, латиница и енглески језик) за представљање музеја, догађања и музејске делатности у Србији; креирани су налози са корисничким именом и шифром за сваки музеј у Србији, тако да сваки од Музеја може да управља својом страницом и материјалом који се налази на страници; прикушљен основни материјал – текст и слика за сваки музеј у Србији; рад и обука са волонтерима - историчарима уметности, Петером Крајнцом и Тијаном Блажевић, на уносу припремљеног материјала у базу података на порталу.

3.10.7 Медијска презентација/покривеност

- Редовно извештавање медија о активностима Народног музеја и организација медијских представљања (Г. Грабеж).

- У хемеротеку Народног музеја је одложено 1334 наслова штампаног клипинга и 649 прилога електронског клипинга (209 видеоприлога и 440 електронских наслова). Услуга Метро-Маркет (Г. Грабеж).

3.11 ОБЈАВЉЕНИ РАДОВИ

Монографије, каталози збирки

- Петровић, П., *Паја Јовановић. Системски каталог*, Народни музеј, Београд 2012.

Остале појединачне публикације

- Гавриловић, Е. *Педагошка делатност Народног музеја 1844-2011*, Музеолошке свеске 14, Београд 2012.
- Ђорђевић, Б. *Нематеријално културно наслеђе – анализа правног оквира на примеру традиционалне керамичке производње*, Музеолошке свеске 15, Београд 2012.
- Чубрић, Љ. *Споменар – знамените жене српске*, Завод за уџбенике, Београд 2012.

Поглавља у књигама, прилози међународним конгресима, саветовањима

- Bogosavljević Petrović, V., J. Marković, *History and current studies of petroarcheological data from the Neolithic and Eneolithic in Serbia*, Bulgarian e-Journal of Archaeology, No 1, 2012.
- Kisić, V. *Communities (and) Museums / Zajednice (i) muzeji*. У: This is not a Report (ed. H.Larsson, Embassy of Sweden in Belgrade, Belgrade 2012, 102-111.
- Kisić, V. *Creation of physical, human, economic, social and cultural capital through volunteer programs in museums: case study of National Museum in Belgrade*, In: Social and cultural capital in Western Balkan societies (ed. Cvetičanin, P. and Birešev, A.). Center for Empirical Cultural Studies in South Eastern Europe and Institute for Philosophy and Social Theory, Belgrade 2012, 161-181.
- Михаић, Р., *О конзерваторском третману на скулптури од камена у*: 2nd International Conference „Harmony Of Nature And Spirituality In Stone, 107-128, 2012.
- Прерадовић, Д., *Култови светитеља у византијским градовима на источној обали Јадрана*, У: Ниш и Византија, Десети научни скуп, Ниш, 3-5. јун 2011, Зборник радова X, ур. М. Ракоција, Ниш 2012, 523-535.
- Ratković, D., *Regional Workshops for manufacturing Bronze Objects along the Danube limes in the Upper Moesia province*, у: Proceedings of the Congress-Acta of the XVIIth International Bronze Congress, Izmir, May 20 – 25, 2011 (ed. Ergün Lafli) (у штампи за 2013) до краја 2012 у електронском издању.
- Чубрић, Љ., *Долазак Доситеја Обрадовића у Србију и последице*, у: *Државотворна идеја тројице српских великана: грофа Ђорђа Бранковића, Доситеја Обрадовића и Саве Текелије*, Темишвар 2012.

Радови у међународним часописима

- Marić-Stojanović, M., D. Šljivar (са М. Gajić-Kvašćev, Ž. Šmit, V. Kantareolu, A. Germanos Karydas, D. Milovanović, V. Andrić), *New evidence for the use of cinnabar as a colouring pigment in the Vinča culture*, Journal of Archaeological Science 39, januar 2012, 1025-1033.
- Maja D Gajić-Kvašćev, Milica D Marić-Stojanović, Radmila M Jančić-Heinemann³, Goran S Kvašćev, Velibor Dj Andrić, Gajić-Kvašćev et al. *Non-destructive characterisation and classification of ceramic artefacts using pEDXRF and statistical pattern recognition* at Chemistry Central Journal 2012, 6:102 <http://journal.chemistrycentral.com/content/6/1/102> излази само електронски
- Ivanka Holclajtner-Antunović, Danica Bajuk-Bogdanović, Vesna Bikić and Milica Marić-Stojanović, *Micro-Raman and infrared analysis of medieval pottery findings from Braničevo, Serbia*, Journal of Raman Spectroscopy, Volume 43, Issue 8, pages 1101-1110, 2012

Радови у националним часописима и зборницима

- Богосављевић Петровић, В., *Редукација камених сировина на локалитету Црквине – сонда 5 са археолошким целинама*, Колубара 5, Републички завод за заштиту споменика културе, 2012, 213-238.
- Татјана М. Бенцаревић, Прилог идентификацији богиње на споменицима култа подунавских коњаника, *Гласник САД*, 27, 2012, 83-103.
- Иванић, Б., *Две белешке о Мирослављевом јеванђељу*, у: У сусрет 800-годишњице Будимљанске епархије, Беране-Београд (2011), 375-384.
- Марић Стојановић, М. (са: И. Холцлајтнер Антуновић, Д. Бајук Богдановић, В. Андрић), *Анализа пигмената са фрагмената фресака и посуда похрањених у цркви Светог Спаса манастира Жича*, *Наша прошлост* 12, Народни музеј у Краљеву, 2012.
- Марић Стојановић, М., објавила је чланак под називом *Иконостас цркве манастира Крушедол*, *Научно конзерваторска студија*, - коауторски рад са: Д. Королија Црквењаков, В. Андрић, М. Гајић Квашчев, Ј. Гулан, Н. Марковић, Галерија матице српске и Институт за нуклеарне науке Винча, 2012.
- Поповић, Б., *Фрагменти фресака из цркве Светог Јована у Црнци*, Ђурђеви Ступови и Будимљанска епархија, Беране - Београд (2011), 361-373.
- Поповић, Б., *Проблем заштите и спајања разбијене слике. Прелиминарни списак фрагмената фресака са два примера рада из Милешеве и Богородице Пречисте из Ждрела*, *Гласник Друштва конзерватора* 35 (2011), 114-122.
- Поповић Б., *Циклус предавања о фрагментима фресака у Галерији фресака*, *Гласник Друштва конзерватора* 35 (2011) 225-227.

Радови сарадника НМ у часописима чији је издавач Народни музеј

Зборник Народног музеја 20-2, 2012. година:

- Никола Кусовац, *In memoriam: Јевта Јевтовић*, 11 – 16.
- Марија П. Марић-Јеринић, *Поглед изблиза: медаље у спомен освајања Београда 1688. год. из Државне збирке новца у Минхену*, 157 – 172.
- Иван Станић, *Уметничка трансвестија: Три аутопортрета Катарине Ивановић из Збирке српског сликарства 18. и 19. века Народног музеја у Београду*,
- Евгенија Блануша, *Грађански портрети у делима Анастаса Јовановића из Збирке црета и графика југословенских аутора 18. и 19. века*, 251 – 272.
- Вишња Кисић, *'Доручак са птицама' Габријеле Мунтер: прилог могућностима читања једне слике*, 333 – 360.
- Гордана Станишић, *Развој југословенске карикатуре у првој половини. 20. века (кроз дела из Кабинета графике Народног музеја у Београду)*, 361 – 384.
- Петар Петровић, *У потрази за несталим уметничким делима из Народног музеја у I светском рату*, 575 – 592.
- Софија Кајтез, Сања Лазић и Милица Стојановић, *'Парк на језеру' и 'Степениште парка палате Фарнезе у Капрароли' Ибера Робера у Народном музеју у Београду, осврт на техничку анализу и изведене конзерваторско-рестаураторске радове*, 637 – 666.
- Татјана Цвјетићанин, *In memoriam: Татјана Бошњак (са библиографијом)*, 681 – 691.
- Љубица Миљковић, *In memoriam: мр Вања Краут*, 693 – 698.
- Вера Грујић, *Вања Краут Научни и стручни радови и публицистички прилози*, 699 – 718.

Нумизматичар 30, 2012. година:

- Војана Borić-Brešković, Mirjana Vojvoda, *Hoard of Roman Silver Coins from the Village of Mehovine near Šabac*, 23 – 115.
- Бојана Борић-Брешковић, Славољуб Петровић, *Налази бронзаног новца Виминацијума и провинције Дакије у Мачви*, 135 – 154.
- Татјана Бенцаревић, *Остава бронзаног новца 4. века из Срема*, 171-192.
- Dragana Eremić, *SM/COMOB SOLIDI: Sirmium or Constantinopolis*, 193-205.
- Вујадин Иванишевић и Весна Радић, *Венецијански печати из збирке Народног музеја у Београду*, 256-263.
- Марија Марић Јеринић, *Сва одликовања Миленка Веснића*, 264-306.

Предговори у каталозима, каталози изложби

- В. Грујић, *Изложба слика Мирјане Кнежевић-Рајковић*, Центар за културу, Младеновац (предговор у каталогу).
- Љ. Миљковић, *Синиша Вуковић. Негде на прилазима вечности*, Галерија РТС, Београд (предговор у каталогу).
- Поповић, Б., *Косово и Метохија. Задужбине и дарови*, (текст за каталог изложбе).
- Радојчић, Н., В. Крстић, А. Ђорђевић (са П. Поповић), *Централни Балкан између грчког и келтског света. Кале - Кршевица 2001-2011*, Народни музеј, Београд (каталог изложбе, српско издање).
- N. Radojčić, V. Krstić, A. Đorđević (са P. Popović), *Central Balkans between Greek and Celtic World. Kale - Krševica 2001-2011*, Narodni muzej, Beograd (каталог изложбе, енглеско издање).

Деплијани и брошуре

- Поповић, Б., *Србија, земља фресака*, Брисел (текст за деплијан).
- Поповић, Б., *Галерија фресака, Култура*, Туристичка организација Србије (текст у брошури).

Енциклопедијске и библиографске јединице

- В. Круљац, Глид Нандор, *Енциклопедија српског народа* (САНУ-Филозофски факултет у Београду (библиографска одредница).

Прикази

- В. Богосављевић Петровић, *Италија и рестаурација величанственог кратера, кнежевско благо Народног музеја, Ликовни живот 135/139*.

Апстракти

- Djordjević, B., *Traditional Bread-Baking Pan Making – Ethnoarchaeology and Safeguarding of Intangible Heritage*, The Sixth International Conference of The Italian Society for Ethnoarchaeology "The Intangible Element of Culture on the Ethnoarchaeological Research", 21st – 23th November 2012, Rome (Italy), 11.
- Kisić, V. (2012). Collection as a Media for re-thinking and re-building European identity: Planning the use of the Foreign Art Collection of the National Museum in Belgrade. Book of abstracts for the conference *National Museums in a Changing Europe* and *Final conference: The Cultural Force of National Museums*, research project EuNaMus (European National Museums), Central European University, Budapest 12-14. December 2012, 7.
- Mihailović, B. (са Mihailović, D.) Population dynamics and cultural changes in the Early Upper Palaeolithic of the Northern Balkans. Modes de contacts et de déplacements au Paléolithique eurasiatique. Colloque de la 8e commission (Paléolithique supérieur) de l'UISPP, Liège 29-31 mai 2012. <http://www2.ulg.ac.be/prehist/colloque/Resume/Mihailovic.pdf> - мај 2012.

- Cvjetićanin, T., *Terra Sigillata Workshop at Margum, Moesia Superior*, 28th Congress of Rei Cretariae Romanae Fautores, From Broken Pottery to Lost Identity in Roman Times, Abstracts posters, Catania 2012, 61.

Рецензије и редактуре

- мр Б. Ђорђевић, рецензија илустроване монографије *Благо Србије* аутора Тамаре Огњевић. Издање Младинске књиге;
- Б. Борић-Брешковић, рецензија монографије (издање Народног музеја у Београду на српском и енглеском језику), М. Васић, *Империјална и колонијална ковница новца у Виминацијуму у време владавине Трајана Деција (249-251)*, Археолошке монографије 20, Београд, српско издање; М. Vasić, *Imperial and Colonial Mint in Viminacium during the Reign of Trajan Decius (249-251)*, Археолошке монографије 20, Београд, енглеско издање.
- Б. Борић-Брешковић за часопис *Нумизматичар* бр. 30 рецензије за три рада: Љ. Бакић, *Налази златног и сребрног новца у периоду касне антике у западном Банату*; Т. Бенцаревић, *Остава бронзаног новца 4. века из Срема*; D. Eremić, *SM/COMOB SOLIDI: Sirmium or Constantinopolis*.
- В. Радић за часопис *Нумизматичар* бр. 30 рецензије за четири рада: Т. Ј. Халаша, С. Каламковић, *Хемијска анализа римског новца из периода владавине Флавија Јулија Константина са археолошког локалитета Сирмијум*; В. Иванишевић и П. Лутовац, *Налаз српског средњовековног новца из цркве св. николе (Никољац) код Бијелог Поља*; Р. Рамадански, *Остава из Кевџа*; М. Марић Јеринић, *Сва одликовања Миленка Веснића*.
- В. Радић, за часопис *Наша прошлост* бр. 13, рецензија за рад Гордане Гаврић и Душана Рашковића, *Остава златног новца из манастира Дубрава*;

3.12 НАГРАДЕ И ПРИЗНАЊА

У 2012. години Народни музеј није добио награде и признања.

4. ВАНМУЗЕЈСКЕ АКТИВНОСТИ

4.1 Учесће у пројектима других институција

- мр В. Богосављевић-Петровић, за потребе изложбе *Беловоде – Нова открића, Изложба & видео презентација* Галерије Завичајног музеја Петровац на Млави за Ноћ музеја: текст, фотографије, избор каменог материјала и сировина, као и израда презентације (19. мај – 25. јуни 2012.);
- мр В. Богосављевић Петровић учествује у раду пројекта *Културне промене и популационо кретање у раној праисторији централног Балкана* (руководилац проф. др Душан Михаиловић, Одељење за археологију Филозофског факултета у Београду): руководи делом пројекта који се бави пореклом и употребом сировина кроз праисторију: 2012: рад на убицирању депозита сировина за локалитете на северним падинама планине Јелице, припрема за публикување методолошких поступака

прикушљања камених сировина и идентификација радионичких активности;

- мр Е. Гавриловић, 20.10. и 24. 11.- Учесће на пројекту Музеја у Смедереву *Завичајна школа наслеђа* и присуствовање Семинару за наставнике акредитованом у Заводу за унапређење образовања за школску годину 2012/2013;

- А. Ђорђевић, од 10. 06. до 25. 07. 2012. рад у оквиру пројекта Истраживање Јужне Еубеје - Систематско археолошко рекогносцирање јужне Еубеје на острву Еубеја у Републици Грчкој. Реч је о међународном пројекту у организацији Америчке археолошке школе у Атини, Норвешког института за археологију и Директората за палеоантропологију и спелеологију Јужне Грчке. Учесће по позиву од стране кодиректора пројекта др Жарка Танкосића, Индијана универзитет из САД-а и Фаниса Мавридиса из Ефорије за Јужну Грчку и Северне Кикладе у Атини;

- А. Ђорђевић, од 01. до 31. 10. 2012. године Заштитна ископавања сектора Профил, локалитет Бело Брдо у Винчи. Руководилац истраживања проф. др Ненад Тасић;

- мр Б. Ђорђевић, Сарадник на пројекту *Study of The Social Formations of Recent Prehistory in The Province of Cádiz* ("Grupo de estudio de las formaciones sociales de la Prehistoria reciente de la Provincia de Cádiz", Plan Andaluz de Investigación (PAI) HUM-812 de la Universidad de Cádiz) University of Cadiz, Spain;

- мр Б. Ђорђевић, У оквиру пројекта Музеја Понишавља у Пироту „Ревитализација културног наслеђа Пирота, одржала два предавања: *Керамика као феномен* (13 септембар) и *Традиционално грнчарство у Србији* (14 септембра);

- мр Б. Ђорђевић, Сарадник на пројекту *Живети прошлост – српска средњовековна гастрономија* Артис Центра, у оквиру кога је 22. септембра у Београду одржана радионица *Српска средњовековна гозба* за чланове борда ICOM ICR (International Committee for Regional Museums) у оквиру Конференције *Home and Hearth: Regional Museums and Gastronomic Heritage*;

- мр Е. Зечевић, у периоду од 16 - 22. јула 2012. године, у својству стручног консултанта учествовала у археолошким истраживањима комплекса цркве Св. Стефана у Милентији код Бруса, (рук. Г. Гаврић, пројекат Завода за заштиту споменика културе у Краљеву);

- мр Е. Зечевић, у периоду од 30. 07. до 15. 08. 2012. као спољни сарадник учествовала у археолошким истраживањима на Руднику (рук. др Д. Радичевић, пројекат Музеја Рудничко -Таковског краја из Г. Милановца);

- мр Е. Зечевић, учешће у изради одредница из области археологије за Лексикон Националног парка Тара, у издању Службеног Гласника;

- мр Бојана Борић Брешковић, сарадник у пројекту Министарства науке Републике Србије *Life in Antiquity: The Expansion of Cities and Urban*

Civilization in the Balkans and the City Neighbouring Areas from the Hellenistic to the Late Roman Period / Градски живот у антици: експанзија градова и урбане цивилизације на Балкану и у суседним областима од хеленистичког до позно римског периода (No. 177005) ;

- мр Бојана Борић Брешковић, члан редакције Српске енциклопедије, САНУ и Матица српска;
- В. Кисић, координатор пројекта *Вашир баштине*, пројекат међумузејске сарадње у југозападној Србији, Центар за музеологију и херитологију, Музеј Рудничко-таковског краја, Народни музеј Краљево, Музеј Стари Рас, Музеј на отвореном „Старо село“ Сирогојно;
- В. Кисић, члан пројектног тима пројекта дељења знања и личног развоја кроз менторство *Креативно менторство*, ЕТЦ група и Амбасада Шведске у Београду;
- В. Кисић, координатор за Србију пројекта *Ангажовање цивилног друштва у наслеђу*, регионални пројекат финансиран из ИПА фонда Европске Комисије, Генералног Директората за проширење;
- Б. Михаиловић, учешће у пројекту Универзитета Лоренс у Канзасу (САД) и Филозофског факултета у Београду под називом *Сондажно рекогносцирање мезолитских налазишта у Неготинској Крајини*, јун 2012;
- Б. Михаиловић, наставак сарадње са Одељењем за археологију Филозофског факултета из Београда у систематским ископавањима локалитета Велика Баланица у Сићеву, јул 2012;
- Б. Михаиловић, у сарадњи са Универзитетом из Мичигена од 2004. године учешће у међународном пројекту ревизионих археолошких истраживања локалитета Црвена стијена под руководством др Роберта Вејлона, октобар 2012;
- А. Старовић, сарадња на пројекту *Археолошка карта Црне Горе* Центра за археолошка истраживања Црне Горе у Подгорици – стручна обрада и израда археолошке документације о рекогносцирању општина Никшић, Шавник, Даниловград и Плужине – израда близу 400 финалних картона, око 2500 дигиталних фотографија; финална обрада дневника рекогносцирања, фото-дневника и коначних извештаја;
- др Т. Цвјетићанин, сарадник на пројекту Балканолошког института, *Дунав – културно и историјско наслеђе*, руководилац пројекта др Ђорђе Костић.

4.2 Професионална ангажовања

- Е. Блануша, одреднице за Српску енциклопедију: *Срђан Вукајловић*;
- В. Грујић, одреднице за Српску енциклопедију: Ратко Вулановић, Милан Верговић, Милун Видић, Дарослава Вијоровић;
- мр Б. Ђорђевић, Као члан Икома поднела предлог за формирање Комитета за керамику при Икому. Предлог представљен члановима борада Икомове асоцијације за Југоисточну Европу (28. јануар);

- мр Б. Ђорђевић, препорука за пројекат *Антика фест* Народног музеја Зајечар, за конкурс Министарства културе;
- мр Е. Зечевић, У својству уредника публикације *Речник античког и средњовековног стакларства*, аутора Д. Игнатиаду и А. Антонараса, учешће на промоцији одржаној 25.05. 2012. у Ваљеу;
- Н. Јевремовић, препорука Музеју рударства и металургије Бор за пројекат „Професионална дигитализација података музеја“ (продукција, заштита и промоција података), за конкурс Министарства културе;
- В. Кисић Предавање *Пројектни менаџмент коришћења наслеђа* на изборном курсу за 3. и 4. годину Филозофски факултет Београд, (Одељење за историју уметности, катедра за музеологију) – ()
- В. Кисић, сарадник-истраживач Центра за музеологију и херитологију Филозофског факултета у Београду;
- В. Круљац, уводна реч и предавање на отварању изложбе слика Мишка Павловића, професора ФЛУ у Београду, *Продајна галерија* на Косанчићевом венцу;
- И. Кручичан, 26. 11- 1. 12. – пет двостаних предавања за туристичке водиче из области историје уметности, у сарадњи са Туристичком организацијом Београда и Удружењем туристичких водича Србије. Предавања су одржана у просторијама Народне библиотеке Србије и Туристичке организације Београда;
- Љ. Миљковић, аутор изложбе *Синиша Вуковић. Негде на прилазима вечности*, Галерија РТС, 5. 04 - 6. 05;
- Љ. Миљковић, одреднице за Српску енциклопедију: *Породица Васиљев (Алексеј, Валентина, Игор, Светлана, Марија, Игор, Асја), Драгана Влашић, Владета Војиновић, Владимир Војновић, Миодраг Вујачић,-Мирски, Светислав Вуковић, Синиша Вуковић, Михајло Вукотић;*
- С. Огњановић – волонтер, текст *Преглед дешавања на сцени визуелних уметности током 2011. године*, Зборник *Идентитет Београда*, Hesperia.edu, Београд, октобар;
- С. Огњановић – волонтер у НМБ, коаутор изложбе и каталога *Two better than one*, децембар 2012 – јануар 2013, Галерија Дома културе Студентски град, Нови Београд;
- П. Петровић, одреднице за Српску енциклопедију: *Саво Вујовић;*
- Н. Радојчић, заступање интереса Археолошког института у судском спору који се води пред судом у Врању, са власницима кат. парцеле 13110 која је обухваћена ископавањима „хидротехничког комплекса“ током 2009-2011;
- Г. Станишић, одреднице за Српску енциклопедију: *Милица Вучковић;*
- Г. Станишић, приређивач, аутор предговора и учествовање на промоцији књиге *Стојан Телић – Из другог угла*, Музеј Zepher, Београд;
- М. Томић, аутор изложбе *Веспа-55 година у Србији у оквиру Ноћ весни у ноћи музеја*, у Галерији Прогрес;

- мр С. Фидановски, на молбу Неде Димовски, кустоса Градског музеја у Суботици, написао мишљење, односно препоруку за пројекат „Стална поставка Градског музеја у Суботици“;
- др Т. Цвјетићанин, члан Комисије за оцену и одбрану мастер рада *Услови чувања уметничке збирке кандидата Таиде Кустурице*, Универзитет у Београду. Рад одбрањен 2012;
- др Т. Цвјетићанин, члан Комисије за оцену и одбрану мастер рада *Ливница Пантелић, превентивна конзервација и препоруке за ревитализацију*, кандидата Маријане Лазић, Универзитет у Београду. Рад одбрањен 2012;
- Љ. Чубрић, члан Програмског савета Задужбине „Доситеј Обрадовић“.
- С. Лазић је 17. августа посетила Кабинет Председника Републике Србије ради одређивања услова у просторији у којој ће бити изложено *Крунисање цара Душана Паје Јовановића*;
- М. Марић Стојановић МА, је у сарадњи са фирмом *Кото* пружала је консултативне услуге за рестаурацију и конзервацију споменика *Играли се Коњи врани* испред улаза у Дом народне скупштине;
- мр Ј. Пангић је у априлу боравио у Народном музеју Црне Горе на Цетињу ради конзерваторских испитивања иконе *Богородица Филермоса*;
- А. Старовић (са проф. др Маријом Ђурић), учешће на архео-форензичким истраживањима у Крагујевцу (локалитет *Фабрика Фиат – Енергана*), по позиву Вишег суда у Крагујевцу, као руководилац археолошких ископавања, у организацији *Анатомског института Медицинског факултета у Београду* – јануар и фебруар;

Професионалне позиције, чланство у професионалним удружењима

- мр Б. Борђевић, Члан редакције едиције *Treballs d’Etnoarqueologia*, CSIC (Шпански национални истраживачки савет), Одељење за археологију и антропологију Института Мила и Фонтаналс, Барселона, Шпанија.
- мр Е. Зечевић, мр С. Фидановски, чланови Управног одбора Српског археолошког друштва.
- мр Б. Борић Брешковић, председник Управног одбора Музеја града Београда;
- мр Б. Борић Брешковић, члан Управног одбора Културно - просветне заједнице Београда;
- В. Кисић, генерални секретар Европе Ностре Србија.
- мр С. Миленковић члан ИО МДС и члан Уређивачког одбора часописа *Музеји*.
- мр Б. Борић Брешковић, Н. Радојчић чланови уређивачког одбора часописа *Шумадијски записи*, Аранђеловац;
- Љ. Миљковић, председник Савета ликовног програма Центра за предавачку делатност Коларца.
- мр Б. Поповић, потпредседник НК ICOM-а.

- Г. Станишић, члан Савета Центра за графику;
- др Т. Цвјетићанин, члан Савета међународног удружења стручњака за римску керамику *Rei Cretariae Romanae Fautorum* и уређивачког одбора публикације *Rei Cretariae Romanae Fautorum Acta*
- Чланови АИСА-е: Љ. Миљковић, Г. Станишић, П. Петровић.
- Чланови ИСОМ-а: мр В. Богосављевић-Петровић, А. Ђорђевић, мр Б. Ђорђевић, мр Д. Ковачић, Н. Килибарда МА, мр В. Круљац, И. Кручичан, С. Лазић, И. Минић, мр И. Павић, мр Б. Поповић, М. Ђурковић, др Т. Цвјетићанин.
- Чланови Музејског друштва Србије: А. Бежановић, мр Б. Ђорђевић, А. Кручичан, мр С. Миленковић, Н. Радојчић, мр М. Ракочевић.
- Чланови *Rei Cretariae Romanae Fautorum*: В. Крстић, др Т. Цвјетићанин.
- Чланови Српског археолошког друштва: М. Глумац, А. Ђорђевић, мр Е. Зечевић, Б. Михаиловић, мр В. Нинковић, Н. Радојчић, мр С. Фидановски мр Д. Шљивар.